

PŘÍLOHA: Priority – Opatření – Projekty

Základní orientace pro uvádění [Závěrečného dokumentu III. etapy diecézní synody do praxe](#)

Tato PŘÍLOHA pracovního dokumentu III. etapy podrobně rozvádí opatření a projekty shrnuté v II. části [pracovního dokumentu](#). Tyto konkrétní „kroky“ vycházejí z „cest“ (v této příloze označených modře), které byly při naslouchání synodním delegátům vybrány z dokumentu *Já jsem ta Cesta* jako prioritní pro nejbližší tři až pět let. Některé detaily těchto opatření a projektů se mohou podle dalšího vývoje situace a personálních i finančních možností časem změnit. PŘÍLOHA bude součástí oficiálních aktů synody a delegáti mají povinnost se s ní seznámit. Nebude však na generálním shromáždění předmětem pozměňovacích návrhů a bude delegátům předložena jako celek k hlasování o jejím vzetí na vědomí (srov. čl. 140 [pracovního dokumentu](#)).

(A) MISIJNÍ PRIORITY	4
1. DOPROVÁZENÍ ŽIVOTA: Podpora doprovázení k životu v Kristu.....	4
1.1. Uvádění do křesťanského života a duchovní doprovázení	4
1.2. Škola spirituality a osobní i společné modlitby	6
2. OHNISKA ŽIVOTA: Propojování a podpora ohnisek života.....	7
2.1. Podpora a propojování ohnisek života pastoračním oddělením	7
2.2. Nástroje propojení – virtuální prostory a adresáře	8
3. SLUŽBA ŽIVOTU: Propojení slavení, sdílení a solidarity ve službě	9
3a. INSPIRUJÍCÍ BOHOSLUŽBY: Podpora oslovujícího slavení bohoslužeb	10
3a.1. Misijně otevřené, inspirující a vstřícné slavení bohoslužeb	10
3a.2. Slavení neděle v nepřítomnosti kněze a podpora bohoslužeb slova	11
3b. SROZUMITELNÉ SLOVO: Sdílení evangelia srozumitelným jazykem	12
3b.1. Hodnověrné, srozumitelné a v potřebách lidí zakotvené sdílení evangelia	13
3b.2. Misijní pastorační práce v digitálním světě	14
3c. VĚROHODNÉ SKUTKY: Rozvoj solidarity s lidmi v nouzi a péče o stvoření	15
3c.1. Zodpovědní za službu potřebným, spolupráce s Charitou a farní charity	16
3c.2. Koordinace aktivit v oblasti péče o stvoření	17
4. MLADÍ LIDÉ: Regionální a vícegenerační sdílení evangelia	18
4.1. Decentralizované doprovázení dětí a mladých lidí	19
4.2. Podpora rodičů, vícegeneračního setkávání a solidarity	20
(B) ORGANIZAČNÍ PRIORITY	21
5. RESTRUKTURALIZACE: První kroky k přizpůsobení struktur.....	21
5.1. Pilotní restrukturalizace farností a pastorační péče	22
5.2. Podpora rozvoje kategoriální pastorační práce v diecézi	24
6. FUNKČNÍ SYNODALITA: Funkční synodální vedení a presbyterium.....	25
6.1. Synodální proměna stylu vedení a pastorační spolupráce	25
6.2. Revize směrnic pro službu pastoračních a ekonomických rad	27
7. PÉČE O POVOLÁNÍ: Podpora povolání a bezpečného prostředí	29
7.1. Vyjasnění profilů služeb a podpora povolání k nim	29
7.2. Bezpečné prostředí v diecézi a etický kodex	31
(C) EKONOMICKÉ PRIORITY	32
8. ODPOVĚDNÉ SPRÁVCOVSTVÍ: Zvládnutelné správcovství majetku	32
8.1. Efektivní správa majetku ve farnostech	32
8.2. Strategie pro sakrální stavby a převody.....	34
9. ETICKÉ ZDROJE: Etické dárcovství, fundraising a investování.....	35
9.1. Modely financování farností a solidární fond	35
9.2. Rozvoj etického dárcovství, fundraisingu a investic.....	36
10. PRACOVNÍ PODMÍNKY: Odpovídající mzdy a pracovní podmínky	37
10.1. Revize forem a výše odměňování	38
10.2. Personální situace a pracovní prostředí.....	39
DALŠÍ KROKY NA SPOLEČNÉ CESTĚ.....	40
Výsledky práce synodních pracovních skupin	41

ÚVOD

Společná cesta nás nevede k dokonalému systému ani k rychlým řešením. Vede nás k církvi, která se znovu a znovu učí **žít z evangelia, naslouchat realitě a rozlišovat, kam ji Duch zve právě teď**.

Chceme být diecézí, kde **rosteme ve vztahu s Kristem**, rozvíjíme život v malých i větších společenstvích, **sloužíme zranitelným lidem a nebojíme se proměny struktur a hospodaření** ve službě misijnímu poslání.

Ne všechny kroky známe předem. Některé se budeme učit za pochodu, skrze pilotní projekty, omyly i nové objevy. Důležité však je, **jakým způsobem půjdeme**: společně, s respektem k různým hlasům, s odvahou ke změně i s pokorou k tomu, co nás přesahuje.

Aby se společná cesta diecéze nestala ani pouhým seznamem přání, ani pouhým bezduchým plněním nějakého „akčního plánu“, rozlišujeme čtyři úrovně, které spolu úzce souvisejí: **priority, cesty, opatření a projekty**. Každá z nich má jiný smysl a jinou roli.

Priority odpovídají na otázku: „Co je pro nás právě teď důležité?“

Pojmenovávají, **na co se v diecézi příští tři roky chceme soustředit především**. Nevypočítávají všechno, co by bylo dobré dělat, ale to, co je **teď a tady nejvíce životodárné, naléhavé nebo ohrožené**. Tvoří jeden celek: misijní nasměrování, organizační zvládnutelnost a ekonomickou udržitelnost. Vyjadřují rozhodnutí, která nám mají v příštích třech až pěti letech poskytnout orientaci na cestě k živější, důvěryhodnější a otevřenější církvi:

- vycházejí z naslouchání realitě (zkušenostem lidí, synodním podnětům);
- ukazují směr, nikoli hotová řešení;
- pomáhají říkat „ano“ některým věcem – a tím i „ne“ jiným.

Cesty odpovídají na otázku: „Po kterých cestách se vydáme nejdříve?“

Ke každé z priorit byly z dokumentu II. etapy *Já jsem ta Cesta* zvoleny „prioritní cesty“, které vybranou prioritu mají v příštích třech až pěti letech rozvíjet do konkrétních praktických směrů jednání. Uvedení těchto „cest“ ([v dalším textu modře](#)) slouží především pro zvýraznění kontinuity dokumentu III. etapy s dokumentem II. etapy. Na ostatní „cesty“ doporučované v dokumentu *Já jsem ta Cesta* nezapomínáme, ale z důvodů zvládnutelnosti a návaznosti nebudeme na ně v prvních třech až pěti letech klást prioritní důraz (jejich seznam je připojen na závěr této přílohy).

Opatření odpovídají na otázku: „Jaký rámec je třeba změnit či vytvořit?“

Jsou to z centra řízené **systemové kroky**, které **mění rámec fungování diecéze** – pravidla, struktury, procesy nebo role. Nejde o jednorázové akce, ale o **trvalejší nastavení**, které umožňuje, aby se věci mohly dít dlouhodobě a udržitelně:

- vytvářejí podmínky, aby se něco mohlo rozvíjet;
- často nejsou navenek příliš viditelná, ale jsou zásadní;
- bez nich jsou projekty dlouhodobě neudržitelné.

Projekty odpovídají na otázku: „Jaký první krok toto ověří či iniciuje v praxi?“

Jsou to **konkrétní, časově omezené kroky**, které:

- uvádějí opatření do života, nebo umožňují bezpečně vyzkoušet novou cestu v praxi;
- mají jasný začátek a konec (některé se mohou v realizaci protáhnout i za tříletý horizont);
- lze je vyhodnotit a mají za ně zodpovědnost konkrétní lidé či týmy;
- často jsou pilotní („zkusíme – poučíme se – rozhodneme“);
- jsou praktické a dotýkají se konkrétní reality.

Jak to všechno patří k sobě

Priority = směr *Co je pro nás právě teď důležité?*

Cesty = návaznost *Po kterých cestách se vydáme nejprve?*

Opatření = kostra *Jaký systemový rámec je třeba změnit nebo vytvořit?*

Projekty = kroky *Jaké první kroky vyzkoušíme v pastorační praxi diecéze?*

- bez priorit by se opatření i projekty rozpadly do nesourodých aktivit;
- bez vědomí konkrétních cest bychom mohli ztratit návaznost na celkovou vizi;
- bez opatření by se projekty mohly změnit ve vyčerpávající aktivismus;
- bez projektů by tato opatření zůstala jen na papíře.

- Jedna **priorita** → několik prioritních **cest**
→ 1–2 klíčová **opatření**
→ žádný, jeden či několik **projektů**

Tento přístup umožňuje spojit **duchovní rozlišování, praktickou odpovědnost i prostor pro učení se.**

Tematická struktura priorit

- **A) MISIJNÍ PRIORITY** (3 + 1 priorita) – *na co se především soustředíme*
- **B) ORGANIZAČNÍ PRIORITY** (3 priority) – *jak to organizačně podpoříme*
- **C) EKONOMICKÉ PRIORITY** (3 priority) – *jak to budeme financovat*

Těchto deset priorit netvoří pouhý seznam úkolů, ale jsou základními orientačními body na cestě proměny: **(A)** od obnovy zdrojů našeho misijního poslání, **(B)** přes proměnu způsobu fungování diecéze, **(C)** až po posílení struktur odpovědného a důvěryhodného nakládání s finančními a lidskými zdroji.

Dynamika realizace priorit (3 až 5 let)

Deset priorit tvoří vzájemně provázaný organický celek, jehož realizace se rozvíjí v horizontu prvních tří až pěti let po skončení diecézní synody. Nelze je proto realizovat jako soubor paralelních úkolů, ale je třeba s nimi pracovat s ohledem na jejich časovou návaznost, vzájemné závislosti a tempo odpovídající reálným kapacitám diecéze.

Pro jejich uskutečňování je vhodné rozlišovat tři režimy realizace:

- priority **v popředí** – hlavní zaměření v daném období, s největším zapojením lidí a zdrojů;
- priority **v přípravě** – koncepční příprava opatření, pilotní projekty a dílčí kroky;
- priority **navazující** – oblasti, které budou rozvíjeny po vytvoření potřebných podmínek.

Rozřazení priorit do těchto režimů je třeba **průběžně vyhodnocovat** a podle vývoje situace také aktualizovat.

V počáteční fázi je klíčové soustředit se především na oblasti, kde již dnes existuje nebo se rodí život, a na taková opatření, která:

- tento život podporují,
- vytvářejí podmínky pro jeho růst,
- odstraňují překážky, které jeho rozvoji brání.

Zvláštní význam má přítom doprovázení a podpora prostředí, ve kterém může růst víra, vztahy i konkrétní společenství života.

Jako důležitý ukazatel, zda jsou tyto kroky skutečně životné a otevřené, slouží zároveň zapojení dětí a mladých lidí.

Současně je třeba:

- posilovat podmínky pro ty, kdo tuto službu nesou;
- připravovat změny v oblasti uspořádání diecéze a způsobu spolupráce;
- ověřovat tyto změny nejprve v omezeném rozsahu (pilotní projekty).

Postupně se tak otevírá prostor pro hlubší propojení jednotlivých oblastí služby, aby víra byla sdílena jako srozumitelná a konkrétní zkušenost života v Kristu. S tím souvisí i rozvoj synodální kultury a mentality, tedy způsobu rozlišování, rozhodování a spolupráce.

V návaznosti na tento proces je pak vhodné rozvíjet změny v oblasti správy majetku a finančních zdrojů. Jejich cílem je dlouhodobá podpora misijního poslání diecéze.

Některé kroky v této oblasti je však možné **připravovat a pilotně ověřovat již dříve**, a to zejména tam, kde jsou nezbytné pro podporu života v klíčových oblastech.

Takto diferencovaný přístup umožňuje:

- zvládnutelnou realizaci jednotlivých kroků,
- průběžné učení se na základě zkušenosti,
- omezení rizika přetížení.

Tempo i rozsah jednotlivých opatření a projektů se mohou průběžně upravovat podle skutečné personální a finanční kapacity diecéze.

Za doprovázení a koordinaci tohoto procesu zodpovídá **biskupem ustanovený post-synodní tým** (srov.

Další kroky na společné cestě na str. 40, bod 10).

(A) MISIJNÍ PRIORITY (3 + 1)

Misijní priority vypráví příběh obrácení k prameni, vztahům a důvěryhodnosti

První trojice „misijních priorit“ tvoří jádro celé synodní cesty a navazuje na „Cestu srdce“ (1), „Cestu společenství“ (2) a „Cestu služby“ (3) v I. oddíle Závěrečného dokumentu II. etapy diecézní synody *Já jsem ta Cesta*. Je doplněna čtvrtou misijní prioritou (4), která nám mezi „všemi lidmi“, ke kterým jsme posláni, staví před oči ty, které vnímáme pro současnou dobu jako skupinu volající po zvláštní pozornosti: děti a mladé lidi ve společenství více generací. Misijní priority tak tvoří vzájemně provázaný celek, který popisuje, jak se rodí, roste a sdílí život v Kristu. Misijní priority ukazují, že misie dnes, jak ji chápeme v tomto dokumentu, nespočívá v rozšiřování struktur, ale v doprovázení lidí na jejich cestě, v rozpoznávání ohnisek života, služby a svědectví, v hledání propojení srozumitelného jazyka evangelia s konkrétní solidaritou s chudými i s celým stvořením a ve zvláštní blízkosti mladým lidem a dětem. Tento blok chrání synodní proces před tím, aby se z něj stal především organizační nebo ekonomický projekt. Připomíná, že veškeré změny mají smysl jen tehdy, pokud slouží životu v Kristu a jeho sdílení s celou dnešní společností.

1. DOPROVÁZENÍ ŽIVOTA: Podpora doprovázení k životu v Kristu

Život v Kristu není samozřejmost – potřebuje osobní i společné doprovázení

Z mnoha způsobů podpory života v Kristu chceme rozvíjet především různé formy osobního i společného doprovázení k životu v Kristu a školu spirituality pro křesťany i hledající

Tato v pořadí první misijní priorita se týká toho, odkud život vychází, a zaměřuje se na podporu různých podob doprovázení do hloubky vztahu s Trojjediným Bohem, který je skrze Krista a v Duchu svatém přítomný v každém člověku i v každé situaci a jehož přítomnost mezi námi spolu s druhými i my sami objevujeme. V následujících třech až pěti letech chceme v doplnění ke stávajícím spontánně se rozvíjejícím formám doprovázení vytvořit dostupnou a důvěryhodnou síť nabídky duchovního doprovázení, a to v nejrůznějších životních fázích a situacích. Takové doprovázení má být nabízeno lidem z církevního i necírkevního prostředí a doplněno široce přístupnými příležitostmi k růstu v oblasti spirituality v jejich různých křesťanských podobách a také konkrétními místy a příležitostmi, kde se mohou dnešní „hledáči“ napít z Pramene a lidé žijící s Kristem mohou nacházet hloubku.

Pozn.: Pro posouzení opatření a projektů této priority bude důležité to, zda jsou přístupné a srozumitelné mladým lidem (priorita 4).

1.1. Uvádění do křesťanského života a duchovní doprovázení

Prohloubení uvádění do křesťanského života a rozvoj sítě doprovázení pro věřící i veřejnost

I.1. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby byla v celé diecézi (ve spolupráci s činnostmi, které se této oblasti u nás už věnují) podpořena a rozvinuta nabídka **služby duchovního doprovázení a naslouchání** pro věřící i širokou veřejnost. Zároveň předkládáme ke zvážení **zavést službu duchovního doprovázení a naslouchání** v diecézi také jako formálně biskupem ustanovenou službu, u které by biskupství zaručovalo její kvalitu, stanovovalo podmínky vykonávání a nabízelo doprovázejícím různé formy podpory (např. vzdělávání, supervize, konzultace, prostory pro setkávání apod.) a s tím související finanční ohodnocení. Doporučujeme nalézt konkrétní způsoby, jak v celé diecézi podpořit kvalitní **doprovázení katechumenů a čerstvě pokřtěných a biřmovaných** a pomáhat jim najít své místo ve společenství církve.

II.2. / 1. CESTA: Doporučujeme **posílit službu oddělení Pastorační centrum** tak, aby se mohlo stát podpůrným nástrojem pro místní pastorační spolupracovníky, katechety, katechisty i kněze v oblasti doprovázení dětí a mladých lidí na jejich cestě víry na území celé diecéze (především skrze osobní doprovázení, ale také např. skrze nabídku nejrůznějších podpůrných materiálů, ať už vlastních, nebo zprostředkovaných apod.).

OPATŘENÍ: Diecézní rámec pro doprovázení k iniciačním svátostem a životu z nich

- **Východisko:** Přijetí křtu i biřmování a uvedení do života z těchto svátostí vyžaduje systematické doprovázení, a to jak před vlastním přijetím, tak po něm; tato oblast není v diecézi jednotně a dlouhodobě nastavena.
- **Cíl:** Ustanovit dlouhodobý rámec pro kvalitní osobní doprovázení zájemců o křest, katechumenů, nově pokřtěných, biřmovaných a dříve pokřtěných nově objevujících cestu víry, které zohledňuje pestrost

pastoračních přístupů, respektuje jedinečnou cestu každého člověka a bere v potaz nejen centrální směrnice, ale také konkrétní realitu naší diecéze.

- **Struktura:** Stanovení diecézního rámce katechumenátu a mystagogie respektujícího realitu v diecézi; vyjasnění role ručitelů a kmotrů; formulace pastoračních doporučení pro doprovázení těch, kdo nově uvěřili, kteří byli pokřtěni či biřmováni již dříve; vytvoření diecézního řádu katechumenátu, systému živé podpory a podnětů pro farnosti.
- **Souvislosti:** Souvislost s oblastí evangelizace, vzdělávání a začlenění do společenství (priority 2 a 3b).
- **Odpovědnost:** Přípravuje pastorační oddělení; autorita vydání – diecézní biskup.
- **Finance:** Náklady na metodickou podporu a doprovázení kmotrů; konkrétní rozpočty budou řešeny v navazujících projektech.
- **Hodnocení:** Účinnost dnem vydání; po třech až pěti letech vyhodnocení a případná revize.

OPATŘENÍ: Rozvinutí a strukturální ukotvení služby duchovního doprovázení

- **Východisko:** Duchovní život křesťanů i hledajících vyžaduje osobní doprovázení, které se v diecézi děje často v rámci služby kněží, např. v rámci svátosti smíření či uvnitř spontánně vznikajících vztahů, ale samotná služba doprovázení dosud není v diecézi systematicky ukotvena.
- **Cíl:** Ustanovit dlouhodobý rámec pro vzdělávání, pověřování a podporu doprovázejících, včetně kněží a jáhnů, aniž by tím byly vylučovány jiné, spontánnější formy doprovázení, pro které takto ustavené služba může být oporou (např. pro pracovníky pastoračního oddělení a místní pastorační spolupracovníky, katechety, katechisty i kněze v oblasti doprovázení dětí a mladých lidí na území celé diecéze).
- **Struktura:** Zřízení služby diecézního koordinátora v rámci pastoračního týmu; stanovení procesu vzdělávání a rozlišování kandidátů; zavedení biskupského pověření (zpravidla na dobu určitou); zajištění pravidelné supervize a podpory doprovázejících; spolupráce na naddiecézní a naddenominanční úrovni; vyřešení finančních otázek s touto službou u doprovázejících spojených.
- **Souvislosti:** Souvislost s oblastí 7.1. (rozlišování povolání) a 7.2. (etika služeb).
- **Odpovědnost:** Vydává diecézní biskup prostřednictvím jím jmenovaného diecézního koordinátora služby duchovního doprovázení.
- **Finance:** Personální zajištění koordinátora a náklady na formaci a supervizi; konkrétní rozpočty budou řešeny v navazujícím projektu.
- **Hodnocení:** Účinnost dnem vydání; po třech až pěti letech vyhodnocení a případná revize.

PROJEKT: Rozšíření a trvalá udržitelnost diecézní sítě duchovního doprovázení

- **Vazba:** Realizace předchozího opatření.
- **Cíl:** Vytvořit dostupnou, důvěryhodnou a misijně otevřenou síť duchovních doprovázejících (včetně kněží a jáhnů) pro věřící i hledající a zavést stabilní model jejich přípravy, pověřování, dalšího vzdělávání, podpory a veřejné prezentace služby. Zprostředkovávat nabídku služeb psychologů či terapeutů.
- **Kroky:**
 - Stanovení postupu rozlišování povolání pro službu duchovního doprovázení a pojmenování rizik.
 - Oslovení osob, které jsou k této službě kompetentní.
 - Individuální rozhovory s kandidáty, posouzení připravenosti a udělení pověření první skupině osob na dobu určitou.
 - Stanovení pravidel pro doprovázení doprovázejících.
 - Vytvoření veřejně přístupného seznamu pověřených doprovázejících na webu diecéze.
 - Stanovení pravidel prezentace (rozsah zveřejněných údajů, kontaktní forma, ochrana osobních údajů, jasné vymezení kompetencí a hranic služby, webová stránka farností).
 - Stanovení jednoduchého kontaktního mechanismu, který umožní bezpečné propojení zájemce s vhodným doprovázejícím.
 - Vyhodnocení pilotní fáze a schválení trvalého modelu služby.
- **Čas:** 2027–2029 (zahájení pověřování a formace 2027; stabilizace modelu a veřejné prezentace do konce 2029).

- **Odpovědnost:** Diecézní koordinátor služby duchovního doprovázení ve spolupráci s pastoračním oddělením a biskupem; spolupráce s tiskovým oddělením a týmem informačních technologií biskupství při tvorbě veřejné prezentace.
- **Finance:** Náklady na koordinaci, vzdělávání, supervizi a úpravu webového prostředí; možné částečné krytí účastnickými příspěvky; otázka částečné profesionalizace.
- **Hodnocení:** Počet pověřených doprovázejících a jejich regionální dostupnost; počet zájemců o doprovázení (věřící i hledající); zpětná vazba účastníků (anonymní); funkčnost veřejné prezentace a kontaktního systému; vyhodnocení supervizní podpory a udržitelnosti služby.

1.2. Škola spirituality a osobní i společné modlitby

Nabídka možností praktického uvedení do duchovního života a modlitby

1.1. / 1. CESTA: Vnímáme potřebu rozvoje spirituality v diecézi, proto chceme konkrétním způsobem: pomáhat lidem růst v rozmanitých **formách modlitby** (denní modlitba církve, růženec, adorace, chvály, přímlyvy, Lectio divina, kontemplativní modlitba, žehnání aj.); doprovázet rozmanité **formy duchovního života** (svědectví víry, slavení eucharistie, prohloubené prožívání ostatních svátostí – zvláště svátosti smíření, modlitební společenství, duchovní obnovy, rekolekce, vícedenní duchovní cvičení, osobní doprovázení aj.); podporovat rozvoj vzdělávacích **kurzů zaměřených na spiritualitu** (formační semináře, biblická škola, škola modlitby aj.) a zprostředkovávat již existující nabídky.

OPATŘENÍ: Strukturální ukotvení školy spirituality a modlitby

- **Východisko:** Rozvoj duchovního života věřících i hledajících vyžaduje praktické uvedení do modlitby a spirituality; nabídka těchto forem není v diecézi systematicky koordinována.
- **Cíl:** Ustanovit dlouhodobý rámec pro nabídku školy spirituality a modlitby propojené s možností osobního doprovázení a sdílení zkušeností, otevřenou věřícím i širší veřejnosti.
- **Struktura:** Stanovení diecézního rámce vzdělávání v oblasti spirituality a modlitby; určení odpovědné osoby nebo týmu pro tuto oblast; vymezení základních forem / modulů; propojení těchto nabídek s možností osobního doprovázení.
- **Souvislosti:** Vazba na oblasti 1.1. (duchovní doprovázení), 2.1. (ohniska života), 2.2. (nástroje propojení) a 3b.1. (sdílení evangelia). Možné propojení se „Školou synodality“ (srov. „Další kroky na společné cestě“ na str. 40, bod 8).
- **Odpovědnost:** Přípravuje biskupem pověřená osoba nebo tým pro školu spirituality a modlitby ve spolupráci s hnutími, komunitami, případně i dalšími podobnými iniciativami mimo diecézi; vydává diecézní biskup.
- **Finance:** Náklady na koordinaci oblasti, přípravu programů a případnou formaci lektorů; konkrétní rozpočty budou řešeny v navazujících projektech.
- **Hodnocení:** po třech až pěti letech vyhodnocení a případná revize.

PROJEKT: Diecézní škola spirituality – ověření a vytvoření diecézního modelu

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření.
- **Cíl:** Ověřit model školy spirituality pro věřící, hledající i širší veřejnost propojené s osobním doprovázením a vytvořit diecézní rámec.
- **Kroky:**
 - Příprava koncepce školy (offline, online).
 - Realizace pilotního programu.
 - Zpětná vazba účastníků a lektorů.
 - Zpracování a zveřejnění nabídky.
- **Čas:** 2028–2029 (příprava a realizace pilotního projektu + vyhodnocení). Projekt je zahájen až po stabilizaci oblasti osobního doprovázení, aby mohl čerpat z již vytvořené personální a metodické základny.
- **Odpovědnost:** Pověřená osoba nebo tým pro školu spirituality a modlitby; zapojení hnutí, komunity, spolupracující lektori.
- **Finance:** Náklady na koordinaci, lektory a organizační zajištění; částečně kryto účastnickými příspěvky.

- **Hodnocení:** Vyhodnocení přínosu pilotního projektu a jeho propojení s osobním doprovázením; závěrečná zpráva a návrh dalšího rozvoje.

2. OHNISKA ŽIVOTA: Propojování a podpora ohnisek života

Život z víry se rodí a roste v konkrétních vztazích a na konkrétních místech

Soustředíme se na rozpoznání, podporu a rozvoj ohnisek života, kde se život v Kristu a ve vztazích s druhými rozšiřuje i do oblastí ekumeny, ostatních náboženství a širší společnosti

Druhá misijní priorita se týká toho, kde se život skutečně žije. Podporuje konkrétní místa a iniciativy – uvnitř struktury farností i mimo ně – kde se život v Kristu žije v konkrétních vztazích založených na přijetí, důvěře, vzájemném respektu, pohostinnosti a odvaze ke společné cestě, svědectví a službě. V následujících třech až pěti letech chceme taková „ohniska života“, kde jsou mezilidské vztahy rozvíjeny do hloubky i do šířky, systematicky rozpoznávat a podporovat.

Pozn.: Výrazem „ohniska života“ se zde myslí celá škála nejrůznějších skupin a iniciativ, např. některé farnosti, řeholní komunity a komunity zasvěceného života, komunity společného života, ekumenické iniciativy, skupiny přeshraniční spolupráce, různé charitní iniciativy, skupiny věnující se péči o společný domov, dobrovolnictví kolem sociálních služeb či zdravotnictví, obecní knihovny, kulturní iniciativy, občanské iniciativy, nejrůznější spolky, školy, ekologické aktivity a organizace, aktivní jednotlivci v rámci obce a mnoho dalších...

Chceme posilovat širokou síť takovýchto vztahů a rozvíjet kulturu pohostinnosti, v níž se každý může cítit přijat a pozván ke společné cestě. Tato priorita chrání diecézi před pokušením vše řídit shora a učí ji důvěře v místní procesy, charismata a iniciativy.

Takto žité vztahy chceme rozvíjet také skrze komunikaci a spolupráci s jinými křesťanskými církvemi, náboženstvími, občanskou společností, obcemi i veřejnými institucemi. To zahrnuje i kritický dialog, výměnu darů s celým stvořením a komunikaci ve virtuálním prostředí.

Pozn.: Pro posouzení opatření a projektů této priority bude důležité to, zda jsou přístupné a srozumitelné mladým lidem (priorita 4).

2.1. Podpora a propojování ohnisek života pastoračním oddělením

Pastorační oddělení biskupství jako garant podpory farních i nadfarních míst života a služby

III.2. / 1. CESTA: Doporučujeme, aby v každé farnosti nově koncipované podle III. 1. a. (případně v pastorační oblasti) byl farářem či moderátorem společné správy dle místní situace pověřen někdo ze členů farního týmu nebo z jiných farníků, kdo bude spolupracovat s ostatními farníky i s dalšími lidmi takto v rámci diecéze pověřenými a zodpovídat se ve své službě faráři (buď jako dobrovolník, nebo placený pracovník v rámci své širší náplně práce), a to především v těchto oblastech: **rozvíjení vztahů mezi „ohnisky života“** navzájem (farnosti, komunity, další křesťanská společenství či iniciativy apod.); **ekumenické vztahy** v nejrůznějších oblastech společného misijního poslání; **partnerské vztahy** s obcemi, městy, kraji, občanskou společností, školami, spolky apod.; **rozvíjení iniciativ v oblasti péče o nás „společný domov“**.

III.1.b. / 1. CESTA: Doporučujeme, aby se biskupství (např. skrze své oddělení Pastorační centrum) stalo garantem podpory nejrůznějších „nad-farních“ či „mimo-farních“ míst s diecézním přesahem – center společného života a spirituality – propojovalo je mezi sebou, koordinovalo a propagovalo jejich nabídku a zároveň mapovalo místa nová, kde se rodí nové vztahy a život. Tato podpora a propojování by se měly stát součástí základní pastorační strategie diecéze.

OPATŘENÍ: Začlenění podpory ohnisek života do služby pastoračního oddělení

- **Východisko:** V diecézi existují farní, nadfarní i mimo-farní místa života, která potřebují podporu a propojení, nikoli řízení shora.
- **Cíl:** Rozšířit úkoly pastoračního oddělení biskupství o podporu, nabídku propojování a citlivé mapování ohnisek života ve farnostech i mimo tradiční farní struktury, které jsou nositeli života na území farností i v diecézi. Pomoci tam, kde je to možné a vhodné, při nalezení osob, kterým by ve farnostech leželo na srdci propojování farnosti s okolní společností a pro rozvoj vztahů uvnitř farnosti či oblasti a povzbudit k hledání dalších konkrétních nástrojů tohoto propojení. Podporou se zde myslí servis a doprovázení (konzultace, facilitace, sdílení praxe, pomoc s komunikací, decentralizované vzdělávání, zprostředkování nabídky možností na různé akce a kontakty – např. burza nápadů co se dá podniknout, apod.), s důrazem na dobrovolnost, autonomii a prevenci přetížení.

- **Struktura:** Upřesnění pojmu „ohnisko života“ (lidé, život, služba, vyzařování...) a jeho různých forem; začlenění mapování a podpory těchto míst *na diecézní rovině* do úkolů transformujícího se centra pastorační podpory; nalezení různých způsobů podpory propojování „ohnisek života“ *na rovině farností* a v jejich okolí (komunikace, spolupráce, dobrovolnictví apod.).
- **Souvislosti:** Souvislost s jádrem misijního poslání diecéze („vztahy“) a podporou různých spiritualit a iniciativ; vazba na webový nástroj propojení iniciativ v diecézi (srov. oblast 2.2.); souvislost s tématy péče o společný domov (srov. oblast 3c.2) a Charity (srov. oblast 3c.1).
- **Odpovědnost:** Vedoucí pastoračního oddělení biskupství z pověření diecézního biskupa.
- **Finance:** Především přesměrování stávajících kapacit; případně nové zdroje dle rozsahu podpory.
- **Hodnocení:** Po třech až pěti letech vyhodnocení míry podpory a propojení ohnisek života na základě dobrovolné zpětné vazby od jejich tahounů.

PROJEKT: Mapa živé farnosti – identifikace ohnisek života ve farnosti či pastorační oblasti

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření na rovině farností či pastoračních oblastí.
- **Cíl:** Identifikovat a popsat existující i vznikající ohniska života na území farností nebo jiných pastoračních celků, které se do pilotního projektu zapojí, a podpořit farnosti v jejich propojování. Základní zmapování či identifikace a popis „ohnisek“ ve farnostech zde slouží k orientaci, zviditelnění a ke sdílení dobré praxe, ne k nějakému „řízení shora“. Umožnit tam, kde je to možné a vhodné, pověření zodpovědných osob pro propojování farnosti s okolní společností a pro rozvoj vztahů uvnitř farnosti či oblasti a povzbudit k hledání dalších konkrétních nástrojů tohoto propojení.
- **Kroky:**
 - Spolu s vybranými spolupracovníky zapojených farností nebo jiných pastoračních celků či zapojenými jednotlivci zmapování propojenosti a spolupráce těchto ohnisek života s farností nebo pastoračním celkem.
 - Spolu se zodpovědnými v dané oblasti zvážení vhodnosti vyhledání konkrétních lidí a jejich pověření propojování a rozvojem kontaktů a spolupráce s jednotlivými ohnisky života.
 - Vytvoření „kuchařky“, jak tento projekt přenést do všech pastoračních celků diecéze a jak v podpoře propojování ve farnostech dále postupovat.
- **Čas:** 2026–2027 (12 měsíců).
- **Odpovědnost:** Tým pastoračního oddělení a konkrétní lidé z terénu.
- **Finance:** Personální náklady v rámci stávajících kapacit.
- **Hodnocení:** Vznik funkční databáze a strategie podpory jednotlivých typů ohnisek ve farnostech.

PROJEKT: Mapa živé diecéze – identifikace nadfarnostních ohnisek života v diecézi

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření na diecézní rovině (nástrojem ke zprostředkování této živé mapy je pak adresář ohnisek života řešený v rámci 2.2.).
- **Cíl:** V návaznosti na předchozí projekt identifikovat a popsat existující i vznikající ohniska života v celé diecézi, se zvláštním důrazem na ta, která přesahují hranice jedné farnosti či oblasti. Základní zmapování či identifikace a popis „ohnisek“ v diecézi i zde slouží k orientaci, zviditelnění a ke sdílení dobré praxe, ne k nějakému „řízení shora“.
- **Kroky:**
 - Mapování ohnisek života na úrovni diecéze.
 - Rozhovory se zástupci ohnisek života.
 - Vytvoření diecézní databáze ohnisek života (viz oblast 2.2.).
 - Návrh systému podpory pro tato ohniska života.
- **Čas:** 2028–2029 (12 měsíců).
- **Odpovědnost:** Tým pastoračního oddělení ve spolupráci s diecézní pastorační radou a konkrétními lidmi z terénu.
- **Finance:** Personální náklady v rámci stávajících kapacit.
- **Hodnocení:** Vznik funkční databáze a strategie podpory jednotlivých typů ohnisek.

2.2. Nástroje propojení – virtuální prostory a adresáře

Rozvoj nástrojů propojení pro sdílení inspirací a propojování ohnisek života

1.1. / 3. CESTA: Předkládáme ke zvážení, aby biskupství zřídilo pravidelně aktualizovaný **celodiecézní virtuální prostor** (webové stránky, intranet apod.), který by informoval o nejrůznějších možnostech vedoucích k prohloubení spirituality

nabízených různými subjekty uvnitř i vně diecéze (např. různé školy modlitby, semináře života v Duchu, večery chval, biblické školy či semináře, exercicie, místa ztišení, tematické rekolekce apod.).

I.2. / 4. CESTA: Předkládáme ke zvážení, aby biskupství zřídilo pravidelně aktualizovaný **celodiecézní virtuální prostor** (webové stránky, intranet, sociální sítě apod.) jako nástroj pro prohloubení komunikace napříč farnostmi a komunitami, kde bude možné sdílet inspiraci, příklady osvědčené praxe a nabídky vzájemné podpory apod. Zároveň dáváme ke zvážení hledání způsobů, jak podpořit rozvoj kvalitních nástrojů pro online prezentaci a komunikaci jednotlivých farností a komunit.

III.1.b. / 3. CESTA: Doporučujeme aktualizovat či nově **vytvořit adresář nejrůznějších ohnisek života a specializovaných služeb** v diecézi, který by sloužil k jejich vzájemnému propojení a informovanosti lidí.

V.1. / 4. CESTA: Doporučujeme poskytnout farnostem **nástroje pro efektivní správu majetku**, např. společnou diecézní virtuální platformu (např. webové stránky apod.) pro sdílení dobré praxe a příkladů dobrého hospodaření z diecéze i mimo ni.

OPATŘENÍ: Základní rámec pro rozvoj nástrojů virtuálního propojení diecéze

- **Východisko:** V dnešním světě se neobejdeme bez kvalitních virtuálních nástrojů propojování souvisejících iniciativ; informační roztržitost oslabuje sdílení inspirace a spolupráci napříč diecézí.
- **Cíl:** Vydat rozhodnutí a poskytnout základní rámec a itinerář pro vytvoření pravidelně aktualizované platformy či souboru nástrojů pro sdílení nabídky související s rozvojem spirituality a inspirací v diecézi pro věřící i hledající, s propojováním „ohnisek života“ v diecézi mezi sebou i s centrem a s komunikací farníků v jednotlivých farnostech (včetně možnosti farní kartotéky, podpory rozvoje dárcovství s provázaností na hospodaření diecéze apod.) a podpořit rozvoj kvalitních webových stránek farností.
- **Struktura:** Rozhodnutí o zřízení této platformy či kombinace různých nástrojů; průzkum podobných nástrojů v jiných diecézích a stanovení potřeb a struktury; volba technického řešení; zvážení využití současných nástrojů (web diecéze, synodní web) či dočasných řešení s využitím již fungujících systémů; vydání rozhodnutí o zřízení a itineráře vedoucího ke vzniku; analýza webových stránek farností; doporučení pro farní weby.
- **Souvislosti:** Nástroj pro realizaci tématu z 2.1.; souvislost s tématem 8.2 (sdílení nástrojů správy majetku) a 9.2. (dárcovství a fundraising).
- **Odpovědnost:** Přípravu koordinuje pastorační oddělení ve spolupráci s tiskovým oddělením, týmem pro informační technologie biskupství a generálním vikářem; vydává diecézní biskup.
- **Finance:** V rámci současných zdrojů.
- **Hodnocení:** Zamýšlené nástroje virtuálního propojení mají určený jasný rámec, ve kterém se budou moci skrze jednotlivé projekty rozvíjet.

3. SLUŽBA ŽIVOTU: Propojení slavení, sdílení a solidarity ve službě

Evangelium je věrohodné tehdy, když se slaví a žije slovem i skutkem

Touto prioritou chceme zdůraznit nutnost úzkého vzájemného propojení tří základních úkolů církve: slavení bohoslužeb, sdílení evangelia a praktické solidarity s lidmi v nouzi i s celým stvořením

Třetí misijní priorita se týká toho, jak se život stává viditelným a sdělitelným. Skrze své tři části klade důraz na potřebu propojení tří základních rozměrů poslání církve ve zkušenosti víry: (3a) hledání takových způsobů *slavení bohoslužeb*, aby dnešní lidi inspirovaly svojí hloubkou a zároveň jim otevíraly prostor pro setkání; (3b) rozvíjení srozumitelného jazyka *sdílení evangelia* v kontextu současné kultury tak, aby slovo pomáhalo porozumět životu; (3c) rozvíjení *praktické solidarity* s lidmi v nouzi, lidmi zranitelnými i s celým stvořením, skrze níž *dává služba evangeliu konkrétní tvář*. V těchto třech oblastech spatřuje dnešní církev tři hlavní úkoly, které společně tvoří vzájemně se prolínající a podporující celek. V následujících třech až pěti letech proto chceme posilovat propojení těchto tří oblastí misijního poslání církve (slavení bohoslužeb, sdílení evangelia, solidarita s lidmi v nouzi), které společně pramení ze života v Kristu (srov. první priorita) a vyrůstají z konkrétních vztahů (srov. druhá priorita). Tím společně nesou důvěryhodnost a plodnost církve.

3a. INSPIRUJÍCÍ BOHOSLUŽBY: Podpora oslovujícího slavení bohoslužeb

V oblasti slavení bohoslužeb se zaměříme na hluboce inspirující komunitní způsob slavení, přístupnost pro různé skupiny a podporu pohostinného a vstřícného prostředí kolem nich

Nedělní slavení eucharistie utváří společenství a probouzí vědomí společného poslání, a proto je třeba pečovat o hluboké, i pro dnešního člověka přívětivé a inspirativní slavení eucharistie a dalších svátostí a svátostin, které napomáhá živému setkání lidí s Bohem s využitím potenciálu síly hudby a jejího žánrového rozpětí: slavení bohoslužeb, které oslovuje, otevírá a zve na další cestu.

To platí také o projevech lidové zbožnosti, společných modlitbách, příležitostných bohoslužbách pro nejširší veřejnost, poutích i o slavení Dne Páně v tzv. „místních komunitách“ (srov. 5. prioritá), kde se věřící scházejí k naslouchání Božímu slovu, modlitbě a sdílení života tam, kde není možné slavit mši svatou.

Pozn.: Výrazem „místní komunity“ se zde myslí životaschopné skupiny věřících, které ze svého středu mohou nabídnout lidem vhodné k pastoračnímu doprovázení dané komunity a které místní farář či biskup k této roli pověří (zpravidla v několika vzájemně se doplňujících rolích, jako koordinování pastorační práce, organizování bohoslužeb a modliteb, hledání způsobů sdílení evangelia, vnímání potřeb místních lidí v nouzi či starost o místní finance či budovy (srov. *Já jsem ta Cesta*, část III.1a. / 2. CESTA).

V nejbližších třech až pěti letech se proto při všech bohoslužbách v diecézi zaměříme na rozměr jejich „pohostinnosti“ a „vstřícnosti“ a na hledání způsobů, jak poskytnout prostor slavení a čerpání z Kristova pramene co nejširšímu spektru lidí, aniž bychom při tom zanedbávali potřebnou jednotu s celou církví a zakořenění liturgie v hloubce Kristova tajemství.

Pozn.: Všechna opatření a všechny projekty priority 3 ve všech třech jejích dimenzích budou posuzovány také podle toho, zda jsou přístupné a srozumitelné mladým lidem (srov. prioritá 4).

3a.1. Misijně otevřené, inspirující a vstřícné slavení bohoslužeb

Rozvoj vzdělávání i praxe misijně otevřeného, vstřícného a pohostinného slavení bohoslužeb

I.3.a. / 1. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství nabízelo, zprostředkovávalo, podporovalo či vytvářelo místní i centrální příležitosti pro **vzdělávání v oblasti liturgie** s cílem jejího přívětivého, komunitně prožívaného, misijně otevřeného a zároveň hlubokého slavení. Toto vzdělávání má být zaměřeno např. na službu lektorů, akolytů, služebníků eucharistie, podávání přijímání nemocným, ministrantů, kostelníků, komentátorů, hudby, doprovázení dětí při bohoslužbách apod.

I.3.a. / 3. CESTA: Doporučujeme na bohoslužebných místech před či po bohoslužbách, ale třeba i na webových stránkách, dveřích kostela či vývěskách **podpořit různé způsoby přijetí každého příchozího** – ať už pravidelného účastníka, hledajícího nebo náhodného návštěvníka – a to s cílem nenásilně vytvářet atmosféru vstřícnosti, která lidem pomáhá cítit se v místní komunitě vítáni, s respektem k jejich případné potřebě „být pouze přítomni“ a s nikým osobně nekomunikovat.

II.3. / 1. CESTA: Doporučujeme podpořit **službu dětem a rodinám při slavení nedělní mše svaté** ve farnostech (přizpůsobené kázání či slovo pro děti, přizpůsobené výrazové formy, zázemí pro rodiny s malými dětmi vhodné k přebalení a nakojení dětí, nabídka služby hlídání malých dětí s jednoduchým programem, možnost souběžné katecheze s dětmi různých věkových skupin během bohoslužby slova apod.).

OPATŘENÍ: Vzdělávání v liturgii jako součást diecézního vzdělávání

- **Východisko:** Kvalita, hloubka a přístupnost liturgie pro ty, kteří se jí účastní, a její pohostinnost pro náhodné návštěvníky zásadně ovlivňuje věrohodnost a misijní vyzářování církve. Její úroveň je v diecézi velmi rozdílná.
- **Cíl:** V rámci celodiecézního i naddiecézního vzdělávání a pastorační podpory propojit vzdělávání pro všechny liturgické služby (lektori, akolyté, hudebníci, ministranti, kostelníci, uvaděči apod.) i ostatní věřící se zaměřením na hluboké, srozumitelné, pohostinné a misijně orientované slavení.
- **Struktura:** Vytvoření rámce pro základní, trvalé a individuálním potřebám a možnostem přizpůsobené vzdělávání v oblasti liturgie (diecézní i naddiecézní, kombinované, prezenční i online), který bude propojovat biblické, duchovní a praktické složky služby s důrazem na otevřenost vůči hledajícím návštěvníkům bohoslužeb a lidem s různými specifickými potřebami a důrazem na rozlišování obdarování a charismat jednotlivých služebníků, aniž by se tím vyprázdnila hloubka slavení eucharistie; vyzkoušení tohoto programu; finalizace a začlenění do nabídky vzdělávání.

- **Souvislosti:** Vazba na témata 1.1., 3b.1., 7.1.
- **Odpovědnost:** Zpracovává pastorační oddělení ve spolupráci s liturgickou komisí; vydává biskup.
- **Finance:** Drobné provozní náklady v rámci stávajících zdrojů.
- **Hodnocení:** Vyhodnocení dopadu formace na kvalitu a pohostinnost slavení.

PROJEKT: „Pohostinné srdce – pohostinný kostel – pohostinná fara“ – podněty pro inspiraci

- **Vazba:** Prohloubení vzdělávání v liturgii (srov. předchozí opatření) do konkrétní praxe ve farnostech.
- **Cíl:** Posílit pohostinnost, vstřícnost a přístupnost slavení veřejných bohoslužeb nejrůznějšího druhu ve farnostech i komunitách a odstranění nejrůznějších bariér při příchodu na bohoslužby zvláště pro hledající či rodiny s dětmi, s cílem nenásilně vytvářet atmosféru vstřícnosti, která lidem pomáhá cítit se v místní komunitě vítáni, s respektem k jejich případné potřebě „být pouze přítomni“ a s nikým osobně nekomunikovat.
- **Kroky:**
 - Vypracování praktických doporučení a podnětů (pro vlastní slavení bohoslužeb, informovanost a pohostinnost před nimi i po nich pro rodiny s dětmi, náhodné návštěvníky i další skupiny).
 - Komunikace o těchto doporučeních v celé diecézi.
 - Nabídka osobního doprovázení a podpory při realizaci některých z těchto nástrojů.
- **Čas:** 12 měsíců (2027).
- **Odpovědnost:** Zpracovává a vydává pastorační oddělení, ve spolupráci s faráři a dalšími z terénu.
- **Finance:** V rámci stávajících zdrojů.
- **Hodnocení:** Zpětná vazba od nových příchozích.

Pozn.: Delegáti jako příklady oblastí, kde doporučují výše uvedené kroky aplikovat, uváděli např. farní webové stránky, vývěsky, farní věstník, komunitní aplikace, farní kartotéku, orientační systém, leták provádějící slavením eucharistie, příjemné prostředí v kostele, uvítání u dveří a uvádění do prostoru kostela, zázemí pro rodiny (dětská místnost či koutek s tichými hračkami, možnost nakojení či přebalení dětí apod.), slovo k dětem na uvítanou při začátku eucharistie, souběžná katecheze pro různé věkové skupiny během bohoslužby slova či slovo pro děti na začátku promluvy, srozumitelné a do života farnosti nasměrované ohlášky, rozloučení faráře s odcházejícími lidmi, další kontaktní osoby k dispozici po bohoslužbě, „farní kafe“ po bohoslužbách, zajištění prostorů pro setkávání, uvítací a vysvětlující letáčky či QR kódy do zadní části kostelů, rozloučení po mši apod.

3a.2. Slavení neděle v nepřítomnosti kněze a podpora bohoslužeb slova

Hledání vhodných způsobů slavení Dne Páně v nepřítomnosti kněze a inspirace pro jiné formy modlitby

1.3.a. / 4. CESTA: Doporučujeme, aby tam, kde v diecézi není pravidelně v neděli slavena mše svatá, byla **podporována shromáždění, kde se lidé scházejí k bohoslužbám slova** či modlitbám v kostele, kapli nebo jiném veřejném prostoru, případně i v domácnostech či jiných prostorech (kromě nedělí, kdy je jednou za čas slavena mše svatá pro celou oblast). Součástí této podpory by pak mělo být vysvětlení specifik takového způsobu slavení Dne Páně, kdy jsou lidé ve spojení se slavením eucharistie jiným způsobem než každonedělní přítomností na mši svaté, a zdůraznění, že využívání online přenosů by mělo být pouze doplňkovým nástrojem, například pro nemocné.

1.3.a. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství nabízelo či zprostředkovalo také **inspiraci a podporu pro přípravu slavení ostatních bohoslužeb**, pobožností či modlitebních setkání (bohoslužby slova, modlitební setkání, křížové cesty, modlitba růžence, adorace, večery chval, bohoslužby při zvláštních příležitostech jako „dušičky“ či „půlnoční“, slavení Doby stvoření apod.), s cílem, aby bohoslužby byly přístupné, oslovující a inspirující i pro lidi mimo církve.

OPATŘENÍ: Diecézní rámec pro slavení Dne Páně v místní komunitě v nepřítomnosti kněze

- **Východisko:** Nedostatek kněží vyžaduje nalezení způsobu, jak pastoračně doprovázet lidi v místech, kde není či nebude každý týden slavena eucharistie. Je třeba přitom zachovat jak jejich kontakt se širším společenstvím celé farnosti či pastoračním celkem a s tam slavenou eucharistií jako vrcholem života církve, tak také jejich zakotvení v místě, kde žijí, aby tam mohli být církví, která je i v tomto místě znamením Boží lásky ke každému člověku.
- **Cíl:** Posílit životaschopné „místní komunity“ (srov. pozn. v úvodu k této prioritě) slavit Den Páně v nepřítomnosti kněze (např. skrze bohoslužbu slova, četbu Písma a modlitbu, modlitbu růžence, slavnosti otevřené širší komunitě apod.), s hledáním nových způsobů života z eucharistie a ostatních svátostí, ale také z Božího slova, společenství a služby (v kontaktu s širší farností či pastoračním

celkem). Najít životaschopné modely pro slavení Dne Páně pro současné podmínky i do budoucna v kontextu další nutné pastorační restrukturalizace diecéze.

- **Struktura:** Pojmenování situace; prakticko-teologická a církevně-právní reflexe situace (včetně vyjasnění role doprovázejících kněží a otázky bohoslužeb slova s přijímáním či bez přijímání); navržení různých pastoračně-liturgických přístupů pro různé situace; srozumitelné komunikování těchto možností v diecézi; vytvoření podkladů pro slavení Dne Páně v nepřítomnosti kněze (inspirace z covidu); návrh podnětů pro liturgicko-pastorační doprovázení „místních komunit“ a pro podporu jejich identity; začlenění tématu slavení Dne Páně do diecézního vzdělávání; nabídka osobního doprovázení věřícím, farářům a ostatním kněžím při zvládání změn v této oblasti.
- **Souvislosti:** Vazba na oblast 5.1. (restrukturalizace farností, „místní komunity“ a „misijní stanice“).
- **Odpovědnost:** Zpracovává pastorační oddělení ve spolupráci s liturgickou komisí; vydává biskup.
- **Finance:** V rámci stávajících zdrojů.
- **Hodnocení:** Vitalita komunit bez pravidelné nedělní mše; přijatá forma propojení se slavením eucharistie jinde; propojení s dalšími rozměry života a služby církve.

PROJEKT: Den Páně jako srdce komunity – podpora bohoslužeb v nepřítomnosti kněze

- **Vazba:** Pomoc s dopracováním a následná realizace předchozího opatření.
- **Cíl:** Podpořit vytipované „místní komunity“ v převzetí aktivní odpovědnosti za slavení Dne Páně jako zdroje jejich identity, společenství a poslání a vytvořit přenositelný model této podpory; dále vytvořit a distribuovat digitální podklady pro modlitební setkání a příležitostné bohoslužby (slavení Doby stvoření, Dušičky, Půlnoční, Zpívání u stromečku, Den matek, Doba stvoření, Začátek adventu / postu, Začátek / konec školního roku, Úmrtí ve farnosti, Významná výročí farníků).
- **Kroky:**
 - Výběr jednoho či několika míst, kde již probíhá – nebo se předpokládá, že v budoucnu bude probíhat – častější slavení Dne Páně v nepřítomnosti kněze.
 - Společné vyjasnění teologického rámce: co znamená Den Páně, jak komunita žije z eucharistie jako z vrcholu života církve, jaké jsou její vnitřní zdroje a zodpovědnosti (naslouchání Božímu slovu, modlitba, služba potřebným, sdílení evangelia, správa majetku).
 - Vytvoření podkladů pro bohoslužby slova a další formy nedělního shromáždění.
 - Vzdělávání a doprovázení těch, kdo shromáždění vedou, a doprovázejících kněží.
 - Sdílení zkušeností mezi farnostmi.
 - Pastorační doprovázení těch, kdo mají obtíže tuto změnu přijmout.
 - Závěrečné sdílení zkušeností a vytvoření několika modelů pro různé situace.
- **Čas:** 2027–2029, potřebný čas pro změnu mentality.
- **Odpovědnost:** Pastorační oddělení ve spolupráci s liturgickou komisí; zapojení faráře dané oblasti.
- **Finance:** V rámci stávajících zdrojů (tvorba materiálů, formace, setkání).
- **Hodnocení:** Stabilita pravidelných shromáždění; míra zapojení místních věřících; zpětná vazba účastníků; prohloubení vědomí, že Den Páně je společnou odpovědností; vytvoření přenositelných modelů pro další místa.

3b. SROZUMITELNÉ SLOVO: Sdílení evangelia srozumitelným jazykem

V oblasti sdílení evangelia se soustředíme na hledání, jak dnes evangelium sdílet srozumitelně, a to včetně efektivního používání digitálních komunikačních prostředků a propojení s diakonií

Ze slavení Boží blízkosti při bohoslužbách vyrůstá touha sdílet radost z evangelia o Boží blízkosti se všemi lidmi, a to s důvěrou, že Kristus je s každým člověkem dávno před tím, než jej my sami oslovíme. Srozumitelnost jazyka používaného při sdílení evangelia s dnešními lidmi je zde chápána jak v širokém slova smyslu hledání odpovídajících výrazových forem, včetně propojení se solidaritou s potřebnými a péčí o celé stvoření jako jednoho z nejsrozumitelnějších jazyků evangelia pro dnešní lidi (srov. dále 3c), tak v úzkém slova smyslu konkrétního jazyka používaného pro toto sdílení. Cílem je sdílení evangelia, kterému rozumí i ti, kdo stojí na prahu. V následujících třech až pěti letech chceme proto v diecézi rozvíjet schopnost všech věřících, včetně kněží, jáhnů a ostatních pastoračních pracovníků a pracovníc sdílet evangelium srozumitelným

jazykem v kontextu dnešní kultury, posílit digitální působení jako misijní prostor a cíleně podporovat místní evangelizační iniciativy, které vyrůstají z konkrétních vztahů a prostředí a jsou propojené s praktickou solidaritou s lidmi v nouzi.

Pozn.: Všechna opatření a všechny projekty priority 3 ve všech třech jejích dimenzích budou posuzovány také podle toho, zda jsou přístupné a srozumitelné mladým lidem (srov. priorit 4). Delegáti v této souvislosti v loňském dokumentu *Já jsem ta Cesta* zmiňovali, že lze při tvorbě kurzů pro sdílení evangelia vycházet také z nabídek, které jsou u nás již k dispozici (např. kurzy typu Alfa pro mládež, Život v Duchu, Hledám Boha, Mission Possible, Evangelizační buňky aj.) a přizpůsobit je jazyku mladých.

3b.1. Hodnověrné, srozumitelné a v potřebách lidí zakotvené sdílení evangelia

Podpora vzdělávání a projektů rozvíjejících evangelizaci propojenou se solidaritou s lidmi v nouzi

I.3.b. / 1. CESTA: Doporučujeme nabízet **společné vzdělávací programy** zaměřené na sdílení evangelia a sociální nauku církve, kterých by se účastnili jak kněží a jáhni, tak i ostatní pastorační spolupracovníci a spolupracovnice, případně i další zájemci z řad věřících.

II.2. / 2. CESTA: Předkládáme ke zvážení možnost přípravy a nabídky **kurzů sdílení evangelia** přizpůsobených aktuálním potřebám a jazyku mladých. Při tom lze vycházet z nabídek, které jsou u nás již k dispozici (např. kurzy typu Alfa pro mládež, Život v Duchu, Hledám Boha, Mission Possible, Evangelizační buňky aj; srov. 4. cesta I. 3. b.), ale zároveň se i skupiny našich mladých mohou stát jakousi „laboratoří“, kde samotní mladí lidé mohou společně s jejich staršími průvodci hledat způsoby jejich vlastního vyjádření víry a modlitby, které bude blízké i jejich „nevěřícím“ současníkům.

I.3.b. / 4. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství podporovalo **evangelizační aktivity ve farnostech** (tedy aktivity vedoucí ke sdílení evangelia ve farnostech jak s hledajícími, tak s těmi, kdo potřebují svůj život s Kristem prohloubit, organizované také skrze spolupráci s různými komunitami, projekty a službami u nás i mimo diecézi apod.), které nenásilně zvou k seznámení s evangeliem a respektují svobodu účastníků (např. kurzy Alfa, srov. 2. cesta II. 2.).

OPATŘENÍ: Začlenění tématu sdílení evangelia jazykem mladých do diecézního vzdělávání

- **Východisko:** Jazyk víry je často nesrozumitelný současné kultuře a bez propojení s každodenními potřebami lidí a se solidaritou s lidmi v nouzi.
- **Cíl:** Na základě pastoračně-teologické reflexe vytvořit rámec vzdělávání zaměřeného na srozumitelné (a pro mladé lidi přitažlivé) způsoby sdílení evangelia uprostřed dnešní kultury, které jsou zároveň vnímavé vůči každodenním potřebám dnešních lidí a schopné propojovat sdílení evangelia se solidaritou s lidmi v nouzi a sociální naukou církve. Tento rámec by měl být společný kněžím, jáhnům i ostatním pastoračním pracovníkům a spolupracovníkům z farností i komunit.
- **Struktura:** Koordinace pastoračně-teologické reflexe tématu sdílení evangelia v dnešní kultuře; navázání na existující kurzy pro sdílení evangelia a jejich přizpůsobení; navržení touto reflexí inspirované koncepce zohledňující společné vzdělávací programy; zapojení mladých lidí do přípravy těchto programů; vnímavost pro potřeby lidí v nouzi; začlenění této koncepce do celkového systému vzdělávání.
- **Souvislosti:** Vazba na 3c (solidarita) a 4.1. (mládež).
- **Odpovědnost:** Z pověření biskupa připravuje pastorační oddělení ve spolupráci se skupinami mladých, které se mohou zapojit do přípravy vzdělávacích programů a stát se jakousi „laboratoří“, kde společně se svými staršími průvodci mohou hledat způsoby svého vlastního vyjádření víry a modlitby, které bude blízké i jejich hledajícím současníkům.
- **Finance:** Příprava samotného opatření v rámci stávajících zdrojů.
- **Hodnocení:** Vyhodnocení účasti a dopadu na způsob provedení a používaný jazyk nejrůznějších evangelizačních iniciativ v diecézi na lokální i centrální úrovni.

OPATŘENÍ: Grantový a metodický rámec pro místní evangelizační iniciativy

- **Východisko:** Evangelizační aktivity vznikají místně, ale potřebují podporu. Někdy tyto aktivity stále používají takový způsob vyjadřování, který je dnešním mladým lidem nesrozumitelný, jindy jsou odtržené od běžného života lidí nebo nerespektují jejich konkrétní potřeby.
- **Cíl:** Podporovat místní iniciativy propojující přímé sdílení evangelia jazykem dnešních mladých lidí, které bude citlivé vůči skutečným potřebám lidí, bude ochotné vycházet z komfortní zóny a zkoušet nové cesty,

bude solidární s lidmi v nouzi a nechá se inspirovat reflexí otázky týkající se srozumitelnosti jazyka sdílení evangelia v dnešní kultuře (srov. předchozí opatření).

- **Struktura:** Stanovení kritérií podpory vycházejících ze solidní reflexe používaného jazyka sdílení evangelia a preferujících odvahu k hledání nových cest; metodická a finanční podpora.
- **Souvislosti:** Vazba na oblast 2.1. (ohniska života), 3b.2 (digitální svět) a 4.1. (mladí lidé).
- **Odpovědnost:** Diecézní vedení ve spolupráci s pastoračním, ekonomickým a projektovým oddělením; spolupráce s ekumenou a externími odborníky a spolupracovníky.
- **Finance:** Dle rozsahu grantové podpory.
- **Hodnocení:** Počet podpořených iniciativ a jejich reálný misijní dopad (navázání vztahů, odbourání předsudků, přijetí se všemi specifikami životních stylů, navázání osobního vztahu s Kristem...).

3b.2. Misijní pastorec v digitálním světě

Hledání cest ke sdílení evangelia s dnešními lidmi srozumitelným jazykem v digitálním světě

I.3.b. / 2. CESTA: Doporučujeme hledat cesty, jak aktivně, přirozeně a autenticky **působit na sociálních sítích** a nabízet či zprostředkovávat již existující kvalitní formáty sdílení evangelia online (podcasty, krátká videa, online poradenství, duchovní doprovázení apod.), vždy s hledáním možností pro navázání osobního kontaktu v reálném světě.

I.3.b. / 3. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství nabízelo či zprostředkovalo základní **vzdělávání v digitální gramotnosti** (včetně základního používání, výhod, limitů a rizik umělé inteligence) směřující k lepšímu pochopení potřeb především mladších generací, jejich oslovování a hledání mostů mezi online a reálným světem, a to nejen pro pastorační pracovníky či správce farních webů a farních sociálních sítí, ale i pro další zájemce.

II.2. / 3. CESTA: Doporučujeme, aby biskup pověřil **pastorační centrum**, které ve spolupráci s dalšími (včetně spolupracovníků z řad mladých lidí) **vytvoří koncepci systematické digitální pastorec** (navazující samozřejmě na pastorační terénní), bude se jí v rámci náplně své práce trvale věnovat a bude na diecézní úrovni (či ve spolupráci s podobnými projekty v jiných diecézích) spravovat (zprostředkovávat) sociální sítě, interaktivní podcasty, videa a online kurzy. Tento úkol by mohl dále zahrnovat např.: ve spolupráci s odborníky pořádat či zprostředkovávat kurzy pro mladé o **bezpečném a etickém používání** sociálních sítí, internetu a umělé inteligence či **nových technologií** obecně, včetně problematiky závislostí v digitálním světě; pověřovat mladé lidi k tvorbě **virtuálních projektů** (např. videa, podcasty, příběhy mladých křesťanů a jejich zkušenosti apod.), a tak přispívat ke sdílení evangelia a podpory spirituálního rozměru života dětí, mladých lidí a rodin.

OPATŘENÍ: Diecézní rámec pro rozvoj misijní pastorec v digitálním světě

- **Východisko:** Online prostor je přirozeným misijním polem, ale zároveň přináší i pastorační rizika, na která je třeba citlivě reagovat.
- **Cíl:** V diecézi jsou k dispozici praktické zásady pro misijní působení církve v digitálním prostředí, které podporuje vznik srozumitelného a autentického obsahu (videa, podcasty) jako mostu k osobnímu setkání, rozvíjí kompetence pro bezpečné a smysluplné používání digitálních nástrojů, propojuje aktivní tvůrce, zapojuje mladé i hledající, reflektuje i rizika digitálního prostředí (např. závislosti) a nabízí pastorační odpověď.
- **Struktura:** Propojení tvůrců digitálních obsahů; návrh koncepce misijní pastorec v digitálním světě; ověření této koncepce v komunikaci s odborníky a s mladými a staršími lidmi z diecéze.
- **Souvislosti:** Vazba na téma 3b.1. (vzdělávání v evangelizaci) a 4.1. a 4.2. (mladí lidé).
- **Odpovědnost:** Přípravuje pastorační oddělení spolu s tiskovým oddělením a ve spolupráci s mladými lidmi jako tvůrci obsahu; vydává diecézní biskup.
- **Finance:** Vyžaduje nové zdroje.
- **Hodnocení:** Měřitelná aktivita a dosah digitálních projektů.

PROJEKT: Propojení a rozvoj digitálních tvůrců v diecézi

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření.
- **Cíl:** V diecézi mají (nejen) čeští tvůrce křesťanského digitálního obsahu možnost sdílet zkušenosti mezi sebou navzájem, hledat nové způsoby sdílení evangelia a vhodný jazyk, spolupracovat (i s jinými diecézemi) na vytvoření základní orientace pro etickou a bezpečnou misijní komunikaci církve v online prostoru (včetně nalezení způsobů podpory těch, kteří sami obsah tvořit nedokážou) a starší generace mají možnost seznámit se s tím, čím žijí generace mladších lidí.

- **Kroky:**
 - Realizace dvou rozdělených setkání (např. „Konference tvůrců digitálního obsahu“ a „Fórum mladých s influencery“) zaměřených na vícegenerační sdílení zkušeností, inspiraci a pojmenování výzev v online prostoru.
 - Následné propojení obou skupin s cílem vzniku společného týmu či neformálních skupin a kontaktů.
 - Nastavení další spolupráce a podpory v diecézi včetně nastavení etických a misijních hranic.
- **Čas:** Konference a fórum jaro 2027; navazující kroky dle výstupů projektu.
- **Odpovědnost:** Pastorační oddělení spolu s tiskovým oddělením (dle možností ve spolupráci s církevními školami).
- **Finance:** Náklady na zorganizování konference a další související zdroje.
- **Hodnocení:** Míra zapojení tvůrců napříč diecézí; vznik funkčního týmu; využitelnost výstupů pro farnosti; další průběžné hodnocení (také skrze externí odborníky z mimocírkevních kruhů).

PROJEKT: Pravidelný diskuzní videopořad o tématech dnešní doby

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření.
- **Cíl:** V diecézi je k dispozici pravidelný videoformát s evangelizačním přesahem, který otevírá aktuální témata dotýkající se reálného života dnešních lidí, včetně těch pro církve nepřijemných, srozumitelně přibližuje víru, odbourává předsudky vůči církvi, vytváří prostor pro otázky a oslovuje mladé i hledající mimo církevní prostředí.
- **Kroky:**
 - Definování formátu pořadu.
 - Výběr moderátora a témat a reflexe používaného jazyka.
 - Zajištění hostů a produkce.
 - Nastavení distribuce a správy sítí.
 - Realizace pilotních dílů a následná optimalizace.
- **Čas:** Zahájení pilotní fáze: 2027; 2x měsíčně; dlouhodobé fungování s průběžným vyhodnocováním a úpravami.
- **Odpovědnost:** Press & PR ve spolupráci pastoračním oddělením a odborníky; sociální sítě: určená osoba zodpovědná za správu, komunikaci a práci s publikem.
- **Finance:** Projekt vyžaduje nové finanční zdroje (produkční práce, případně honoráře, zázemí).
- **Hodnocení:** Dosah a sledovanost; míra zapojení publika; kvalita diskuze; oslovení nového publika; zpětná vazba od mladých a hledajících.

3c. VĚROHODNÉ SKUTKY: Rozvoj solidarity s lidmi v nouzi a péče o stvoření

Budeme podporovat iniciativy a aktivity, které umožňují životu v Kristu a ve vztazích s druhými přinášet ovoce žité sloužící chudoby a solidarity s dnešními chudými i celým stvořením

Třetí oblast třetí misijní priority zviditelňuje, že sdílení evangelia bez konkrétní solidarity s chudými dnešních dní, prorockého hlasu zaznívajícího v dnešní společnosti a žité chudoby jako svědectví pro dnešní styl života ztrácí důvěryhodnost. Spojuje v sobě sociální a ekologickou citlivost do jednoho postoje naslouchání volání chudých i celého stvoření, které je voláním samotného Krista. Praktickou solidaritu s potřebnými a péči o stvoření (osobní a společenskou diakonii) proto nechápeme jako nějaký přídavek k misijnímu poslání církve, ale jako jeho integrální součást nutně se vzájemně prolínající se slavením bohoslužeb (3a) a sdílením evangelia (3b) a utvářející celý životní styl církve, ve které chudí dnešních dnů nacházejí přijetí, domov a zastání (3c). Proto budeme v příštích třech až pěti letech hledat a rozvíjet konkrétní způsoby, jak posilovat praktickou solidaritu s chudými a lidmi zranitelnými (srov. 3c.1.), rozvíjet péči o stvoření (srov. 3.c.2.) a prohlubovat spolupráci farností, Charit a dalších zařízení sociálních služeb (církevních i necírkevních) tak, aby služba vyrůstala z naslouchání konkrétní nouzi lidí i stvoření, ze vztahů a z evangelijní jednoduchosti.

Pozn.: Všechna opatření a všechny projekty priority 3 ve všech třech jejích dimenzích budou posuzovány také podle toho, zda jsou přístupné a srozumitelné mladým lidem (srov. priorit 4).

3c.1. Zodpovědní za službu potřebným, spolupráce s Charitou a farní charity

Rozvoj praktické solidarity s lidmi v nouzi ve farnostech a podpora spolupráce s Charitou v diecézi

I.3.c. / 1. CESTA: Doporučujeme, aby byla biskupem pověřena **odpovědná osoba**, která bude mít v náplni své práce (a ve spolupráci s dalšími) **podporu diakonického rozměru služby** farností a komunit v diecézi v jeho osobním i společenském zaměření, a to včetně zodpovědnosti za spolupráci s profesionální Charitou (srov. IV. 2. a 3.). Tato odpovědná osoba úzce spolupracuje i s tím, kdo je v diecézi pověřen službou koordinátora pro iniciativy rozvíjející podněty encykliky *Laudato si'* (srov. oddíl V. 3.).

IV.3. / 2. CESTA: Předkládáme ke zvážení ustanovit **biskupského delegáta či biskupskou delegátku pro diakonické služby a Charitu** (včetně zvážení, zda tuto roli spojit se službou prezidenta Charity v jedné osobě), a to s těmito úkoly v náplni jejich práce: ve spolupráci s ředitelem Diecézní charity Plzeň podporovat a supervidovat křesťanský charakter služeb Charity působících na území diecéze; zajišťovat doprovázení farníků pověřených rozvojem solidarity s lidmi v nouzi ve farnostech (srov. I.3.c. 2. cesta); podporovat v diecézi další formální i neformální diakonicky zaměřené aktivity jednotlivců, skupin či sdružení; podporovat v diakonické a charitativní oblasti rozvoj ekumenické spolupráce; zajišťovat průběžné mapování sociální situace v diecézi; koordinovat praktické kroky související s dále uvedenými doporučeními v cestách č. 3 a 4.

I.3.c. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby byl v každé farnosti či pastorační oblasti určen **některý z farníků** (např. jáhen, katechista, katechistka, jiný člen či členka farního týmu apod.), který bude mít v této farnosti či pastorační oblasti ve spolupráci s farářem či moderátorem společné duchovní správy a pod jeho vedením na starosti podporu solidarity s lidmi v nouzi. To se může dít např. doprovázením skupiny farníků zaměřené na praktickou solidaritu s lidmi v nouzi ve farnosti, vnímáním konkrétních potřeb ve farnosti a organizováním či zprostředkováváním příslušné pomoci. Dále také skrze komunikaci a hledání cest ke spolupráci s charitativními, humanitárními, sociálními či zdravotními službami Charity či jiných organizací.

IV.2. / 1. CESTA: Doporučujeme podporovat aktivity a projekty **propojující lokální projekty Charity a službu farností** (např. různé způsoby formace členů pastoračních rad farností s důrazem na potřebu pravidelného vyhodnocování spolupráce farnosti s Charitou, nabídky společných setkání dobrovolníků či pracovníků Charity a zájemců z řad farníků apod.).

IV.2. / 3. CESTA: Doporučujeme ve farnostech podpořit **rozvoj finanční účasti na diakonickém poslání** církve, např. formou pravidelné kostelní sbírky na potřeby vlastní služby dané farnosti pro lidi v nouzi, či na podporu nějakého místního projektu Charity či jiné podobné charitativní organizace (např. již fungující Postní almužna, Tříkrálová sbírka apod.).

IV.3. / 4. CESTA: Doporučujeme iniciovat proces, v jehož rámci budou „**farní charity**“ s vlastní právní subjektivitou, které provozují registrované sociální či zdravotní služby, **přejmenovány** tak, aby jejich název nezahrnoval slovo „farní“ (např. Charita Stříbro, Charita Tachov apod.), a **dobrovolnické „farní charity“**, které jsou doposud organizačními složkami Diecézní charity Plzeň, budou postupně organizačně **integrovány do pastoračních struktur farností** nebo budou zrušeny. V případě, že by tyto skupiny z nějakých důvodů měly zůstat součástí struktury Diecézní charity Plzeň, nebudou v názvu používat slovo „farní“ (nabízí se zde např. transformace na dobrovolnická centra některé z lokálních profesionálních Charit apod.).

OPATŘENÍ: Diecézní a farní zodpovědní za diakonii a včlenění farních charit do farností

- **Východisko:** Solidarita v diecézi a ve farnostech nemůže zůstat pouze spontánní iniciativou jednotlivců. Potřebuje být nesena a doprovázena lidmi, kteří za ni nesou konkrétní odpovědnost. Dosavadní organizační nejasnosti a nejednotné názvosloví kolem tzv. „farních charit“ navíc oslabují spolupráci mezi farnostmi a Charitou a brání rozvoji diakonické služby ve farnostech.
- **Cíl:** Ustanovit odpovědné za rozvoj diakonické služby na úrovni diecéze i jednotlivých farností. Solidarita s lidmi v nouzi tak nebude vnímána jen jako individuální iniciativa nebo jako úkol profesionální Charity či dalších zařízení sociálních či zdravotních služeb, ale jako přirozená a organizovaná součást života farností. Současně bude dobrovolnická pomoc potřebným (tzv. diakonické služby farnosti) organizačně jasněji propojena se životem farností a bude podpořena spolupráce se sociálními a zdravotními službami Charity, ale i dalších církevních či necírkevních subjektů.
- **Struktura:** Pověřit osobu zodpovědnou za rozvoj diakonické služby v diecézi, vč. spolupráce s Charitou; připravit pravidla k pověření osob ve farnostech či pastoračních oblastech, které budou koordinovat solidaritu s lidmi v nouzi a spolupráci s profesionální Charitou či dalšími zařízeními sociálních a zdravotních služeb na místní úrovni; stanovit zodpovědnosti profesionálních Charit být v kontaktu s farnostmi; zpracovat systém vzdělávání těchto zodpovědných; upravit názvosloví: profesionální Charity (provozující sociální či zdravotní služby, případně dobrovolnická centra) nebudou používat

označení „farní“ (ale pouze např. „Charita Karlovy Vary“) a dosavadní dobrovolnické „farní charity“ (tj. Charity bez zmíněných služeb) budou postupně integrovány přímo do struktur farností a toto označení pak nebudou nadále používat (zvážit alternativní označení); připravit metodickou podporu spolupráce.

- **Souvislosti:** Oblasti 5.1. (restrukturalizace) a 2.1. (ohniska života). Srov. také část „Rozvoj profesionální Charity v diecézi“ v oddílu „Výsledky práce synodních pracovních skupin“ na str. 41–42 této PŘÍLOHY.
- **Odpovědnost:** Přípravuje biskupem jmenovaný diecézní koordinátor diakonie ve spolupráci s faráři, pastoračním oddělením a diecézní charitou; vydává diecézní biskup.
- **Finance:** V případě, že bude role diecézního koordinátora pro diakonické služby spojena s funkcí prezidenta Diecézní charity Plzeň, pak v rámci stávajících zdrojů, případně s minimálními přímými náklady.
- **Hodnocení:** Existence aktivní diakonické sítě ve farnostech a prohloubená spolupráce mezi farnostmi a profesionálními Charitami.

PROJEKT: „Služba jako srdce farností“ – dobrovolnická diakonie ve farnostech

- **Vazba:** Realizace předchozího opatření
- **Cíl:** Vyzkoušet v praxi nový model spolupráce mezi farnostmi a Charitou, na základě zkušeností jej dopracovat a postupně zavést v celé diecézi.
- **Kroky:**
 - Vybrat 3–5 farností či větších celků k vyzkoušení (město, menší obec, s Charitou, bez Charity...).
 - Zmapovat současný stav v daném místě a nastavit konkrétní podobu spolupráce mezi farností a místní Charitou, včetně ujasnění rolí (koordinátor diakonie, pastorační rada, pracovníci Charity).
 - Začlenit dobrovolnické diakonické služby pomoci lidem v nouzi do života a struktury farnosti, vymezit roli farního koordinátora těchto diakonických služeb a případně upravit používané názvy.
 - Zvážit různé možnosti registrace dobrovolníků podle zákona o dobrovolnictví pro farnosti i Charity (ať už na regionální, nebo na celodiecézní úrovni pod biskupstvím či pod Charitou).
 - Ověřit možnosti finanční podpory různých charitativních, diakonických, humanitárních či zdravotních projektů ze strany farností (především skrze Tříkrálovou sbírku, ale i přímou podporu místních služeb Charity, případně i podporu služeb či projektů jiných organizací či církví v regionu, ČR, zahraničí apod.).
 - Sdílet zkušenosti z pilotních míst a připravit podněty pro postupné zavádění modelu v diecézi.
- **Čas:** 2026–2028 (přibližně dva roky pilotního provozu a následné vyhodnocení). Nejde jen o administrativní změnu, ale o postupnou proměnu způsobu, jak farnosti žijí službu potřebným.
- **Odpovědnost** Pastorační oddělení ve spolupráci s diecézní charitou a diecézním koordinátorem pro diakonické služby; zapojení farářů a pastoračních rad.
- **Finance:** Minimální přímé náklady; případné dopady spojené s organizačními změnami budou řešeny individuálně (např. koordinátor dobrovolníků apod.).
- **Hodnocení:** Jasně nastavené vztahy mezi farností a Charitou; fungující role koordinátora diakonie; zapojení pastorační rady do plánování diakonických aktivit farnosti; konkrétní místní projekty s finanční spoluúčastí farnosti; pozitivní zpětná vazba dobrovolníků farnosti i pracovníků Charity.

3c.2. Koordinace aktivit v oblasti péče o stvoření

Koordinace a podpora aktivit v oblasti péče o stvoření v diecézi v duchu Laudato sí'

V.3. / 1. CESTA: Doporučujeme ustanovit **diecézního koordinátora pro iniciativy rozvíjející podněty z encykliky Laudato sí'**, který bude mít v rámci náplně své práce a ve spolupráci s dalšími na starosti také podporu, komunikaci a koordinaci těchto iniciativ v diecézi a komunikaci s podobnými iniciativami vně diecéze a na celocírkevní rovině. To vše např. skrze vytvoření a správu online prostoru pro vzájemnou komunikaci a inspiraci, skrze nabídku, zprostředkování či podporu vlastních vzdělávacích programů zaměřených na sociální nauku církve, integrální ekologii, ochranu klimatu a odpovědnou správu majetku, skrze podporu slavení každoroční Doby stvoření (1. září až 4. října) v celé diecézi apod.

V.3. / 2. CESTA: Doporučujeme **vyhodnotit a případně rozšířit již iniciované projekty** biskupství týkající se integrální ekologie, případně iniciovat nové, a to zvláště v oblastech sociální zodpovědnosti, udržitelného hospodaření s pozemky a ochrany přírody a klimatu či ochrany estetických hodnot krajiny. Zároveň doporučujeme podporovat různé **iniciativy farností, komunit a dalších církevních subjektů**, které propojí správu majetku diecéze se společenskou odpovědností a misijním posláním církve (např. konkrétními praktickými pomůckami informovat farnosti o možnostech třeba i malých krůčků směrem k hospodaření s majetkem farností v duchu Laudato sí' apod.).

V.3. / 3. CESTA: Doporučujeme rozvíjet konkrétní **aktivity zvoucí další církevní, ekumenické i necírkevní subjekty k dialogu, potažmo ke spolupráci** v oblasti integrální ekologie (např. zvážit možnost umístit na webu diecéze informace o tom, co v této oblasti společenské zodpovědnosti za hospodaření s naším majetkem nabízíme a o jakou formu spolupráce stojíme, na koho se zájemci o případnou spolupráci mají obracet atp.).

OPATŘENÍ: Ustanovení koordinátora pro podněty „Laudato si’“

- **Východisko:** Péče o stvoření je součástí poslání celé církve i naší diecéze a tato oblast není kromě projektu udržitelné hospodaření v diecézi nijak systematicky podporována.
- **Cíl:** Integrovat téma péče o společný domov a tzv. „Laudato si’ cílů“ do pastorační strategie diecéze a koncepce správy majetku.
- **Struktura:** Pověření některého z pracovníků biskupství nebo dobrovolníka zodpovědností za iniciativy vyplývající z encykliky *Laudato si’* na diecézní úrovni s úkoly, jako např.: síťování iniciativ zaměřených na péči o stvoření, podpora pastoračních iniciativ, jako např. Doba stvoření, podpora farností a komunit, vzdělávání, podpora stávajících projektů a iniciování nových – jak na farní, tak diecézní rovině, spolupráce s dalšími církevními i necírkevními subjekty a s celocírkevními iniciativami, jako např. Laudato si’ Movement apod.
- **Souvislosti:** Vazba na ohniska života (2.1.), službu potřebným (3c.1) a správu majetku (8.1.).
- **Odpovědnost:** Pastorační oddělení příprava profilu koordinátora; vydává diecézní skup; realizace – nově jmenovaný diecézní koordinátor.
- **Finance:** Stávající zdroje (stávající zaměstnanec nebo dobrovolník); fundraising; dobrovolnictví.
- **Hodnocení:** Prohloubené vědomí zodpovědnosti za stvoření na rovině farností, komunit i diecéze, které se projevuje konkrétními kroky v oblasti udržitelnosti, šetření energiemi a vodou, ochrany krajiny a aktivitami v oblasti péče o stvoření.

PROJEKT: „Udržitelná farnost“ – pilotní uvedení Laudato si’ do praxe

- **Vazba:** Realizace předchozího opatření.
- **Cíl:** Vyzkoušet konkrétní kroky podpory v duchu integrální ekologie ve farnostech, kde je to nejvíce zapotřebí a které jsou ochotny se zapojit (např. v oblasti správy pozemků, energetiky fary či pastoračních aktivit), a na základě těchto zkušeností pokračovat v podpoře dalších.
- **Kroky:**
 - Celodiecézní plošný audit hospodaření farností z hlediska udržitelnosti jejich hospodaření.
 - Výběr několika farností, kde je největší potřeba a které by chtěly v této oblasti podpořit.
 - Zapojení pastorační a ekonomické rady farnosti a farní komunity.
 - Hlubší audit aktivit a hospodaření vybraných farností ve světle kritérií (využití existujících nástrojů).
 - Návrh odpovídajících opatření.
 - Doprovázení při realizaci opatření.
 - Vyhodnocení dopadu a sdílení zkušeností.
- **Čas:** 2027–2028.
- **Odpovědnost:** Diecézní koordinátor Laudato si’; zapojení necírkevních subjektů, pastoračních a ekonomických rad, správců majetku, farníků atd.
- **Finance:** Vyžaduje samostatné rozhodnutí.
- **Hodnocení:** Pozitivní ekologické, pastorační i sociální dopady.

4. MLADÍ LIDÉ: Regionální a vícegenerační sdílení evangelia

Mladí lidé nejsou „další misijní oblastí“, ale zrcadlem celé naší misie

Předchozí misijní priority poměříme tím, zda jsou přístupné, srozumitelné, otevřené a nosné také pro děti a mladé lidi a nezapomínají na lidi křehké, staré, nemocné či chudé

Tato priorita se týká potřeby, aby život, který je v diecézi doprovázen a sdílen, byl skutečně přístupný a nosný i pro děti a mladé lidi. Děti a mladé lidi proto v diecézi chápeme jako privilegované adresáty i zvěstovatele evangelia v mezigeneračním společenství církve, podle nichž se chceme učit srozumitelně mluvit a autenticky jednat a sloužit. Klíčový je zde postoj doprovázení zaměřený na lidský život ve všech jeho rozměrech, který

vnímá mladé lidi jako spolu-hledající, respektuje jejich individuální hledání i životní postoje, umožňuje pružnost ve volbě vhodných forem doprovázení a aktivit a je ochotný jít do rizika experimentu. V následujících třech až pěti letech chceme službu mladým lidem decentralizovat, přesunout důraz z „akcí“ na „doprovázení“, spolupracovat s jinými diecézemi a dalšími organizacemi věnujícími se dětem a mladým lidem, posilovat roli rodin a vytvářet vstřícné místní prostory ve farnostech i mimo farní struktury, kde mladí lidé mohou zakusit přijetí, vztahy a příležitosti ke smysluplnému sdílení evangelia se staršími generacemi a s lidmi chudými či jinak křehkými.

Pozn.: Priorita 4 je chápána jako jakési „poměřovací kritérium“ – všechna opatření v misijních prioritách 1, 2 a 3 by měla být poměřována otázkou, zda jsou srozumitelná, přístupná, inspirativní a atraktivní i pro mladou generaci. V diecézi nás vede k revizi dosavadních modelů a k větší odvaze být přítomni skrze osobní doprovázení a podporu života tam, kde děti a mladí lidé skutečně žijí.

4.1. Decentralizované doprovázení dětí a mladých lidí

Přesun důrazu na doprovázení dětí a mladých lidí z centra do prostorů jejich života

II.1. / 1. CESTA: Doporučujeme **pověřit pracovní tým přípravou proměny služby dětem a mladým lidem v diecézi** směrem k důrazu na podporu jejich života s Kristem na nejrůznějších místech v celé diecézi, se zvláštním zřetelem ke Karlovarskému kraji. To bude zahrnovat např. vlastní kompetentní tým, spolupracovníky v regionech, podporu lokální služby dětem a mladým lidem ve farnostech, nabídky vzdělávání, personální kapacity k organizaci diecézních akcí a projektů či úzkou spolupráci s farnostmi, vikariáty a dalšími diecézními centry nebo týmy. Tento pracovní tým by měl za úkol např.: hledat způsoby, jak posílit **spolupráci s farnostmi a dalšími projekty a komunitami** věnujícími se v diecézi dětem a mládeži; hledat **kontaktní osoby** pro děti a mladé lidi či rodiny v obou krajích, pastoračních oblastech či ve vikariátech (včetně hledání vhodného způsobu zapojení kněží), které by byly schopné navazovat osobní vztahy s jednotlivými mladými lidmi či rodinami, a to i s těmi, kteří se nebudou účastnit společných setkávání; zvážit možnost **vytvoření menších misijně-pastoračních týmů**, které by putovaly po diecézi a doprovázely děti a mladé tam, kde žijí či studují; aktivně **podporovat a propojovat menší skupiny či komunity**, kde děti a mladí lidé mohou prožívat hlubší duchovní zkušenosti (modlitební skupiny, adorace, duchovní obnovy, sportovní utkání, koncerty, přednášky, tábory, workshopy apod.) jakožto osobní setkání s Kristem; organizovat pravidelné **regionální dny mládeže** (v obou krajích) a setkávání mladých z různých farností za účelem společných akcí a vzdělávání; rozvíjet systematickou **formaci pro ty, kdo se věnují mladým lidem**, s důrazem na jejich duchovní růst a metodickou přípravu pro efektivní komunikaci evangelia a podporující a pomáhající komunikaci obecně; vyvinout **komunikační, koordinační a podpůrnou síť** pro doprovázející.

II.1. / 2. CESTA: Předkládáme ke zvážení hledat, jakými způsoby by bylo možné ve farnostech, ve kterých jsou střední školy, podpořit nabídku vstřícného **zázemí ze strany farního společenství či konkrétní komunity** pro děti přecházející na internáty středních škol z okolního regionu (případně i pro jejich rodiče). Doporučujeme také hledat možnosti, jak podpořit využívání možnosti **vstupovat do výuky středních i základních škol** s nabídkou diskuze o tématech, které s církví a vírou souvisejí (literatura, historie, etika, filosofie, sociální práce apod.).

OPATŘENÍ: Příprava sítě regionálních spolupracovníků a skupin

- **Východisko:** Služba mladým lidem je dosud silně soustředěna do centra, a ne vždy dosahuje tam, kde mladí lidé skutečně žijí (zejména periferní regiony). Zároveň v diecézi chybějí dostatečné kapacity na intenzivnější decentralizovanou službu dětem a mladým lidem.
- **Cíl:** Připravit síť regionálních spolupracovníků a spolupracujících skupin (dle možností ve spolupráci s dalšími organizacemi věnujícími se v diecézi dětem a mladým lidem a se zvláštním zřetelem ke Karlovarskému kraji), díky které budou děti a mladí lidé lépe doprovázeni tam, kde žijí či studují, a tak u nich posílit život s Kristem přímo v jejich přirozeném prostředí (rodiny, farnosti, vikariáty, školy, internáty, koleje, „adopce studenta“, otevřené fary) namísto spoléhání se především na centrální akce (ovšem při zachování některých možností síťování napříč oblastmi či diecézí s možností setkávat se ve větším počtu vrstevníků). Podpořit vlastní tvůrčí aktivitu mladých lidí (s důrazem na okrajové oblasti).
- **Struktura:** Vymezení role regionálních spolupracovníků; vytvoření 1–2 regionálních spolupracujících skupin; nastavení spolupráce s farnostmi, školami a rodinami; podpora neformálního setkávání a doprovázení; způsoby propojení mezi okresy a univerzitními městy a jinými způsoby napříč diecézí; metodické a supervizní zázemí; nabídka každoročních grantů pro projekty na podporu vlastních tvůrčích aktivit mladých lidí v diecézi.
- **Souvislosti:** Vazba na oblast 1.1. (doprovázení), 2.1. (ohniska života), 3b.1. (grantová podpora evangelizačních aktivit) a 3b.2. (digitální misie). Srov. také část „Rozvoj církevního školství v diecézi“ v oddílu „Výsledky práce synodních pracovních skupin“ na str. 42–43 této PŘÍLOHY.

- **Odpovědnost:** Určení pracovníci pastoračního oddělení (dle potřeby v konzultaci s jinými diecézemi).
- **Finance:** Vyžaduje nové personální zdroje, finance na posílení odborných kompetencí a rozpočet na regionální působení.
- **Hodnocení:** Průběžně a pak po třech až pěti letech vyhodnocení funkčnosti regionální sítě a míry zapojení mladých lidí mimo centrum.

PROJEKT: „Otevřená fara“ – podpora míst pohostinnosti a inspirace pro středoškoláky

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření
- **Cíl:** Vytvořit nabídku vstřícného zázemí ze strany farního společenství či konkrétní komunity pro děti přecházející na internáty středních škol z okolního regionu.
- **Kroky:**
 - Výběr několika (např. 1–2) pilotních farností (včetně Karlovarského kraje).
 - Diskuse s těmi, které se tato otázka v místě týká (kněz, pastorační asistentky, mládež, ...), o možnostech, potřebách a bariérách daného záměru.
 - Mapování prostředí, kde mladí v této konkrétní oblasti žijí (rodiny, školy, internáty).
 - Zpracování podnětů do konkrétního návrhu (nabídka: jak často, kde, o čem, pro koho, s kým...)
 - Pilotní rozjezd, včetně animace zvnějšku, v intencích, které se dopředu domluví
 - Průběžné zaznamenávání a vyhodnocování postupného dění (součást všech kroků), aby tato zkušenost mohla sloužit jako model či inspirace pro další podobné iniciativy.
 - Průběžné mapování širší oblasti či regionu pro přípravu proměny služby dětem a mladým lidem v diecézi podle „Opatření“ výše (např. vymezení role regionálního koordinátora apod.).
- **Čas:** 2 roky pilot + 6 měsíců vyhodnocení.
- **Odpovědnost:** Určení pracovníci pastoračního oddělení.
- **Finance:** Vyžaduje nové personální zdroje
- **Hodnocení:** Funkčnost nabídky, role regionálního koordinátora; vytvoření nabídky inspirací a podnětů použitelné pro další místa.

4.2. Podpora rodičů, vícegeneračního setkávání a solidarity

Role rodiny při doprovázení dětí a mladých lidí a důležitost vícegeneračního prostředí a solidarity

II.3. / 2. CESTA: Doporučujeme rozvinout **programy podpory a doprovázení rodičů ve výchově ve víře**, rodinné duchovní obnovy, rodinná společenství a formační kurzy pro rodiče (a to i pro netypicky uspořádané rodiny), snoubence a manžele (manželské večery apod.), nabídku praktických inspirací (písemných, elektronických apod.).

II.3. / 3. CESTA: Doporučujeme skrze službu pastoračních spolupracovníků a spolupracovnic biskupství: podpořit ve farnostech či obecně v diecézi příležitosti (např. i jako součást přípravy na biřmování), kde mladí lidé mohou **sdílet s nemocnými** či jinak znevýhodněnými lidmi a seniory jejich životní zkušenosti, modlitby a duchovní bohatství, a tak s nimi navazovat trvalejší osobní vztahy (např. vícegenerační farní dovolené, vánoční či velikonoční návštěvy nemocných, dobrovolnictví a jiné formy péče o lidi v obtížných životních situacích apod.); vyvinout a farnostem nabídnout postupy pro zapojování dětí a mladých lidí do **spoluvytváření** programů zaměřených na **solidaritě s lidmi v nouzi**, např. na život **starší generace**, na znevýhodněné rodiny či skupiny lidí (rodiny s více dětmi, pěstounské rodiny, neúplné rodiny apod.), na otázky sociální spravedlnosti, na **ochranu stvoření** apod.

OPATŘENÍ: Diecézní rámec a praktické podněty pro doprovázení rodin, rodičů a kmotrů

- **Východisko:** Rodiče jsou prvními svědky víry, ale často postrádají systematickou podporu. Duchovní růst dětí a mladých potřebuje také prostředí vícegenerační komunity s podporou kmotrů a konkrétní zkušenost služby a vztahu se zranitelnými lidmi, lidmi se zvláštními potřebami či menšinami.
- **Cíl:** Posílit kompetence rodičů jako prvních zvěstovatelů víry, vytvořit pro ně zázemí v rámci širšího farního společenství a posílit pojetí vícegenerační rodiny a kmotrů nejen jako objektu pastorační péče, ale také jako jejího subjektu. Prohloubit vědomí potřeby učení se solidárnímu jednání od nejmladšího věku. Spolupracovat s jinými organizacemi, které mladým lidem nabízejí eticky orientovanou formaci.
- **Struktura:** Vytvoření koncepce podpory rodičů zahrnující nabídku materiálů a kurzů, podporu ve vyhledávání a vytváření materiálů, podporu rodičovských a vícegeneračních skupin, podporu kmotrů, možnosti odborného poradenství, propojení s duchovním doprovázením a možností zapojení se do

solidarity s potřebnými přiměřeně věku; orientace pro spolupráci s dalšími organizacemi pracujícími s mladými lidmi a jejich rodinami; zohlednění situace „netypicky uspořádaných rodin“ a jejich přijetí.

- **Souvislosti:** Vazba na oblast 3a.2. (vstřícnost vůči rodinám), 3c.1 (dobrovolnictví) a 1.1. (doprovázení).
- **Odpovědnost:** Přípravuje pastorační oddělení ve spolupráci s rodinnými společenstvími; vydává diecézní biskup.
- **Finance:** Střední náklady (tvorba materiálů, koordinace).
- **Hodnocení:** Po třech až pěti letech vyhodnocení zapojení rodičů a využívání podpůrných nástrojů.

Pozn.: K tématu „prohloubení potřeby učení se solidárnímu jednání od nejmladšího věku“ delegáti v loňském dokumentu [Já jsem ta Cesta](#) doporučovali vyhledávat příležitosti, kde děti a mladí lidé mohou sdílet s nemocnými či jinak znevýhodněnými lidmi a seniory jejich životní zkušenosti, modlitby a duchovní bohatství (např. vícegenerační farní dovolené, vánoční či velikonoční návštěvy nemocných, dobrovolnictví a jiné formy péče o lidi v obtížných životních situacích apod.), zapojovat děti a mladé lidi do spoluvytváření programů zaměřených na solidaritu s lidmi v nouzi (např. na život starší generace, na znevýhodněné rodiny či skupiny lidí, rodiny s více dětmi, pěstounské rodiny, neúplné rodiny apod.) a zařazovat témata týkající se otázek sociální spravedlnosti, ochrany stvoření apod.

PROJEKT: „Víra do kapsy“ – podpora rodičů a kmotrů v jejich roli průvodců na cestě víry

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření.
- **Cíl:** Ověřit model systematické podpory rodičů dětí různého věku jako prvních svědků víry a role kmotrů jako podpory rodičů v tomto jejich poslání a pomoci dopracovat podněty pro celou diecézi.
- **Kroky:**
 - Výběr několika pilotních farností.
 - Založení malých rodičovských skupin s přizváním kmotrů.
 - Naslouchání rodičovským skupinám dětí různého věku, sdílení o jejich potřebách.
 - Zapojení rodičů a kmotrů do spoluvytváření obsahu v mezigenerační spolupráci.
 - Propojení s nabídkou doprovázení a možností zapojení se do solidarity s lidmi v nouzi (např. skrze dobrovolnictví, doučování apod.).
 - Sběr zpětné vazby, zpracování připomínek a dopracování podnětů.
 - Zapojení rodičovských skupin do předávání obdobných zkušeností na jiných místech diecéze.
- **Čas:** Začátek někdy ke konci prvního tříletého období: 18 měsíců + vyhodnocení.
- **Odpovědnost:** Pastorační oddělení ve spolupráci s rodinnými společenstvími.
- **Finance:** Střední náklady (tvorba materiálů, koordinace).
- **Hodnocení:** Míra zapojení rodičů; vznik rodičovských skupin; vznik přenositelného modelu podpory.

Pozn.: Priorita 4 je chápána jako jakési „poměřovací kritérium“ – všechna opatření v misijních prioritách 1, 2 a 3 by měla být poměřována otázkou, zda jsou srozumitelná, přístupná a inspirativní i pro mladou generaci. V diecézi nás vede k revizi dosavadních modelů a k větší odvaze být přítomni skrze osobní doprovázení a podporu života tam, kde děti a mladí lidé skutečně žijí.

(B) ORGANIZAČNÍ PRIORITY (3)

Organizační priority říkají, že pro společnou cestu potřebujeme také vhodné opory

Druhý soubor priorit, „organizační priority“, se dotýká způsobu, jakým je diecéze uspořádána a vedena. Jde zde o utváření takových struktur, procesů a vztahů, které budou pomáhat rozvíjet misijní a synodální rozměr života diecéze v kontextu dnešní celosvětové církve i širší společnosti, které jsou utvářené jak lokálně, tak jako síť vztahů. Tyto priority zahrnují restrukturalizaci pastorační péče a misijních aktivit, synodální styl vedení a řízení a pastýřské doprovázení lidí ve službě. Ukazují, že struktury nejsou cílem, ale nástrojem služby a spoluodpovědnosti. Jejich úkolem je umožnit uskutečnění misijních priorit a chránit je před vyčerpáním, chaosem či centralismem.

5. RESTRUKTURALIZACE: První kroky k přizpůsobení struktur

Struktury musí sloužit životu, ne ho dusit

Iniciujeme pilotní projekty směřující k přizpůsobení pastoračních struktur tak, aby podporovaly rozvoj misijního poslání církve v podmínkách dnešní společnosti a kultury

Tato první z organizačních priorit zdůrazňuje důležitost prvních kroků vedoucích k celkovému přizpůsobení organizačních struktur proměňujícím se podmínkám života církve žijící v kontextu dnešních před očima se měnících kulturních a sociálních vztahů. Cílem je flexibilní a misijně orientované uspořádání farností a pastoračních celků (tzv. „místní komunity“, farnosti, sdružení farností, tzv. „misijní stanice“ apod.), které odpovídá různorodým místním kontextům (města, rozsáhlé venkovské oblasti, území misijního charakteru).

Pozn.: Výrazem „místní komunity“ se zde myslí životaschopné skupiny, které ze svého středu mohou nabídnout lidem vhodné k pastoračnímu doprovázení dané komunity a které místní farář či biskup k této roli pověří (zpravidla v několika vzájemně se doplňujících rolích, jako koordinování pastorační práce, organizování bohoslužeb a modliteb, hledání způsobů sdílení evangelia, vnímání potřeb místních lidí v nouzi či starost o místní finance či budovy (srov. *Já jsem ta Cesta*, část III. 1a. / 2. CESTA); „misijními stanicemi“ je zde pojmenován způsob pastorační a majetkové správy na místech, kde z různých důvodů již nadále nemohou být dlouhodobě ustavené funkční farnosti, které by byly schopné zastávat tři základní úkoly církve (slavení bohoslužeb, sdílení evangelia, solidarita s lidmi v nouzi).

Ve třech následujících letech proto chceme iniciovat první kroky směřující k restrukturalizaci farností vycházející z vyhodnocení pilotních projektů, k hledání nových forem místní přítomnosti církve (ohniska života, misijní stanice) a k vyjasnění role a budoucí podoby kategoriální pastorační práce. Tato priorita se dotýká bolestivých změn a nejistoty, ale bez ní nebudou mít ostatní priority dostatečně silnou podpůrnou kostru nebo nebudou schopny pomoci rozvíjet misijní poslání církve v kontextu dnešní společnosti.

Pozn.: Restrukturalizace (priorita 5) bez synodální kultury (priorita 6) vede k technokratickému řízení. Synodalita bez ochoty k rozhodnutí vede k paralýze. Tyto dvě priority musí být žity současně.

5.1. Pilotní restrukturalizace farností a pastorační péče

Proces restrukturalizace farností a oblastí bez možnosti klasické farní správy

III.1.a. / 1. CESTA: Doporučujeme, **aby biskup po skončení synody inicioval** takové kroky, které by vedly k postupné misijní proměně pastoračních struktur diecéze, s velkým respektem k dobře fungujícím strukturám. Proces musí být veden s pohledem jak na celek diecéze, tak i na místní podmínky a potřeby. Zároveň musí umožnit spolupráci na proměně uspořádání i lidem „z terénu“. Jeho konkrétní realizaci by měl mít na starosti **pracovní tým jmenovaný biskupem**, který by zároveň celou restrukturalizaci doprovázel.

III.1.a. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby v koordinaci výše uvedeného týmu byl v diecézi **pilotně vyzkoušen celý proces proměny farní pastorační práce**, který by zahrnoval následující kroky (přičemž velký důraz je potřeba klást na komunikaci se členy stávajících farností, kterých se budou tyto změny týkat):

- a. Zahájení **intenzivní přípravy lidí** vhodných pro spolupráci v pastoračních týmech působících ve větších pastoračních oblastech (katechisté, katecheté, akolyté, lektoři, služebníci slova a eucharistie apod.).
- b. Zřízení **několika pastoračních oblastí** sdružujících několik stávajících farností, kde službu zajistí „pastorační tým“ tvořený podle konkrétních podmínek kněžími, jáhny, katechisty, katechistkami a dalšími spolupracovníky a spolupracovnicemi (společná pastorační správa). Úkolem takového „pastoračního týmu“ je pak v dané oblasti doprovázet „místní komunity“ věřících a koordinovat jejich život a poslání ve všech jeho základních rozměrech.
- c. Experimentální **ustanovení jedné pastorační rady a jedné ekonomické rady** pro takovou pastorační oblast, odlišných od výše zmíněného „pastoračního týmu“.
- d. Vyhledávání a podpora **životaschopných tzv. „místních komunit“ věřících** a vytipování a ustanovování lidí vhodných k jejich pastoračnímu doprovázení; zajištění jejich přípravy a jejich experimentální pověření biskupem coby členů týmů průvodců těchto „místních komunit“, zpravidla v několika vzájemně se doplňujících rolích (jejichž názvy budeme ještě hledat), jako např.: koordinátor pastorační práce, průvodce modlitby, průvodce sdílení evangelia, průvodce služby lidem v nouzi a pokladník či hospodář.
- e. Tam, kde jsou k tomu vhodné podmínky a osobnostní předpoklady, hledání možností **společného bydlení kněží**, které by v rámci takovéto pastorační oblasti umožňovalo vzájemnou duchovní i lidskou podporu.
- f. Vyřešení **formálních náležitostí** týkajících se administrativy, registrace majetku a zřízení nové velké územní farnosti.
- g. **Vyhodnocení procesu** restrukturalizace a přizpůsobení dalších kroků pro celou diecézi.

III.1.a. / 3. CESTA: Na místech, kde kvůli **malému počtu věřících**, a tudíž i nemožnosti zastávat základní úkoly církve (slavení bohoslužeb, sdílení evangelia, solidarita v nouzi; srov. I. oddíl, 3. část), nemohou být dlouhodobě ustavené a nemohou být funkční farnosti v plném slova smyslu, doporučujeme zvážit vhodnost **zajištění pastorační péče a misijního působení jiným způsobem než formou územních farností** (např. zřízením „misijních stanic“ apod. pro tato území, která by byla spravována z „mateřské“ farnosti nebo přímo z biskupství s jasně danými pravidly pro správu majetku apod.).

OPATŘENÍ: Diecézní rámec doprovázené restrukturalizace farností a pastorační péče

- **Východisko:** Stávající struktury dlouhodobě neodpovídají personální a misijní realitě diecéze a na některých územích nelze dlouhodobě udržet klasickou strukturu územních farností.
- **Cíl:** Iniciovat postupnou, citlivě doprovázenou a pilotně ověřovanou proměnu farních struktur směrem k větším pastoračním oblastem (možná časem farnostem) a zahrnujícím menší životaschopné „místní komunity“ a umožnit také pastorační péči o věřící a misijní působení na těch územích, kde není možné či vhodné rozvinout pastorační péči či misijní působení a správu majetku v rámci nějaké stávající územní farnosti (např. skrze „misijní stanice“ apod.).
- **Struktura:** Stanovení způsobu doprovázení procesu restrukturalizace; ustavení diecézního restrukturalizačního týmu; vymezení jeho kompetencí; stanovení postupů při iniciaci pilotních projektů; vytvoření modelu pastorační oblasti (farní tým, farní rady, pastorační a správní role); vydání pastoračního, právního a organizačního statutu pastorační oblasti; prostudování možností a vymezení různých modelů tzv. „misijní stanice“ (správa z nějaké „mateřské“ farnosti či správa přímo z biskupství, pravidla liturgického života, model správy majetku, vyjasnění odpovědnosti za pastorační apod.); vyjasnění a stanovení pojmu „místní komunita“ a „misijní stanice“, vyjasnění jejich role a kritérií pro možnost jejich ustavení či zřízení; pravidla komunikace a zpětné vazby; vyhodnocení pilotních projektů; dopracování diecézního rámce na základě těchto zkušeností.
- **Odpovědnost:** Diecézní biskup (ustanovení týmu); restrukturalizační tým (vedení procesu).
- **Souvislosti:** Vazba na oblast 2.1. (ohniska života), 3a.2. (slavení Dne Páně v nepřítomnosti kněze), 6.1. (synodální styl vedení), 6.2. (pastorační a ekonomické rady), 7.1. (profil služeb) a 8.1. (správa majetku).
- **Finance:** Převážně v rámci stávajících zdrojů; případné náklady na koordinaci a právní úpravy.
- **Hodnocení:** Existence funkčního pilotního modelu pastorační oblasti; snížení administrativní zátěže; stabilita a spolupráce v pilotních oblastech; funkční liturgický a komunitní život na daném území; kvalitní základ pro další proces proměny struktur v diecézi.

PROJEKT: Pilotní propojení několika farností do jedné pastorační oblasti

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření a pomoc při jeho dopracování.
- **Cíl:** Fungující model pastorační oblasti v několika (např. 1–3) dobrovolně přihlášených větších farnostech či na územích s více farnostmi zahrnující společnou pastorační správu, formálně ustavené „místní komunity“, vyjasněné nové pastorační a správní role, nalezený vhodný způsob fungování PRF a ERF a vyhodnocené možnosti společného bydlení kněží. Z těchto zkušeností je pak dopracováno či dle potřeby aktualizováno opatření k oblasti 5.1. (srov. výše) tvořící přenositelný rámec pro celou diecézi s možností přizpůsobení.
- **Kroky:**
 - Podrobnější stanovení jednotlivých kroků tohoto projektu.
 - Výzva k dobrovolnému přihlášení větších farností či oblastí s více farnostmi do pilotního projektu a rozlišování o jejich zařazení do projektu společně s biskupem.
 - Výběr několika (např. 1–3) pilotních oblastí na základě ochoty jejich farářů a pastoračních rad a jejich připravenosti ke spolupráci na projektu.
 - Ustanovení pastoračního týmu oblasti.
 - Příprava (nových či stávajících) spolupracovníků a spolupracovnic (katechisté, akolyté, lektoři, služebníci slova a eucharistie apod.).
 - Zřízení pastorační rady pro celou oblast a zvážení vhodnosti zřízení více či jedné ekonomických rad.
 - Vyhledání a podpora „místních komunit“; vytipování a pověření jejich vhodných průvodců a dalších spolupracovníků (srov. další bod).
 - Určení nutných či vhodných rolí pro tyto „místní komunity“ (např. koordinátor pastorační, průvodce modlitby, průvodce sdílení evangelia, průvodce služby, hospodář apod.).
 - Hledání možnosti společného bydlení kněží tam, kde je to vhodné, a vyhodnocení těchto možností.
 - Úprava administrativních a majetkových náležitostí (včetně otázky správců majetku).
 - Průběžná komunikace s věřícími a sběr zpětné vazby (od začátku celého procesu).
 - Závěrečné vyhodnocení více pilotních projektů a navržení rámce restrukturalizace pro celou diecézi.

- **Čas:** 24–36 měsíců pilotní projekty + závěrečná reflexe všech pilotních projektů.
- **Odpovědnost:** Restrukturalizační tým jmenovaný biskupem.
- **Finance:** Provozní náklady (setkání, cestovné, právní konzultace) + osobní náklady na vyčlenění části úvazku na vedení či administrativu restrukturalizačního týmu; jinak v rámci stávajících zdrojů.
- **Hodnocení:** Funkčnost pastoračního týmu oblasti; stabilita a rozvoj „místních komunit“; snížení administrativní zátěže kněží; kvalita komunikace a spolupráce s širší společností; přenositelný rámec pro další oblasti; vyjasnění, jaké komunikační chyby vyvolávají odpor a jak efektivně zapojit věřící do přípravy změn; ověření, zda model spolupráce farností v širší pastorační oblasti (případně i včetně společného bydlení kněží) skutečně přináší očekávanou duchovní a lidskou podporu; společná reflexe s lidmi žijícími na území pastorační oblasti a analýza administrativní zátěže kněží před změnami a po nich.

PROJEKT: „Pravda a naděje“ – koncept pastorační správy na pustých územích diecéze

- **Vazba:** Podklady k realizaci části předchozího opatření.
- **Cíl:** Vyjasnění možností organizace misijních aktivit, pastorační péče a správy majetku na „pustých“ územích diecéze, tedy na místech, kde kvůli malému počtu věřících či z jiných důvodů nemůže teritoriální farnost (tedy „společenství věřících na určitém území“) zastávat základní úkoly církve (např. formou tzv. „misijních stanic“, ať už spravovaných větší „mateřskou“ farností, pastorační oblastí, nebo přímo z biskupství).
- **Kroky:**
 - Popis situace oblastí v diecézi, kde není možný běžný život farností jako společenství věřících.
 - Pastoračně-teologická reflexe situace v těchto oblastech ve světle dnešní teologie a zkušeností odjinud.
 - Církevně-právní reflexe možností organizace misijních aktivit a pastorační péče v těchto oblastech.
 - Vymezení odpovědnosti za slavení bohoslužeb, pastorační a správu majetku v těchto oblastech.
 - Navržení způsobů komunikace a spolupráce s širší občanskou společností v těchto oblastech.
 - Navržení modelu „misijní stanice“ spravované z „mateřské“ farnosti či pastorační oblasti.
 - Navržení modelu „misijní stanice“ spravované z biskupství a vyňaté ze zodpovědnosti farností.
 - Konzultace v diecézních grémiích a vypracování a schválení použitelné koncepce.
- **Čas:** 12 měsíců
- **Odpovědnost:** Biskup a generální vikář ve spolupráci s odborníky na pastorální teologii a církevní právo.
- **Finance:** V rámci stávajících zdrojů.
- **Hodnocení:** Je k dispozici prakticky použitelná koncepce a pastorační orientace pro další fáze restrukturalizace diecéze; jsou k dispozici organizační nástroje pro větší farnosti i pro biskupství sloužící k organizaci pastorační a správy majetku na „pustých“ územích diecéze.

5.2. Podpora rozvoje kategoriální pastorační správy v diecézi

Přizpůsobení sítě kategoriální pastorační správy v diecézi a její propojení s farnostmi

III.1.b. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby **biskupství přizpůsobilo rozvoj kategoriální pastorační správy** aktuálním potřebám a situaci zvláště zranitelných a marginalizovaných lidí v celé diecézi a zároveň se věnovalo specifickým otázkám s tím souvisejícím (např. vyjasnění statusu „nemocniční kaplan“ / „vězeňský kaplan“ na straně jedné a „pastorační asistent“ v nemocnici / vězení na straně druhé).

OPATŘENÍ: Diecézní koncepce kategoriální pastorační správy

- **Východisko:** Nerozvinutá kategoriální pastorační správa ve farnostech nechává některé skupiny lidí na okraji zájmu. Není vždy zcela jasný vztah mezi územní, komunitní a kategoriální pastorační správou.
- **Cíl:** Aby se tzv. kategoriální pastorační správa se svojí misijní a ekumenickou orientací stala nedílnou součástí, doplněním a podporou běžné farní pastorační a pastoračního působení komunit v diecézi a zároveň součástí profesních týmů v nemocnicích, věznicích, armádě apod.
- **Struktura:** Zpracování koncepce kategoriální pastorační správy v diecézi a jejího vztahu vůči pastorační správě ve farnostech a skrze komunity a na ní navazujících organizačních směrnic; vymezení rolí (kaplan,

pastorační asistent apod.), mzdových podmínek a pravidel pro více úvazků kněží; zprostředkování vzdělávání, podpory a supervize; definování vazby kategoriální pastorace na místní farnosti a komunity.

- **Odpovědnost:** Biskupství (pastorační oddělení).
- **Souvislosti:** Velmi úzká souvislost s oblastí 2.1. (mapy a živé farnosti a diecéze), vazba na 3c (služba zranitelným), 5.1. (restrukturalizace farností), 5.2. (kategoriální pastorace) a 6.1. (synodální styl vedení).
- **Finance:** Možná potřeba úpravy mzdových modelů; jinak v rámci stávajících zdrojů.
- **Hodnocení:** Lepší spolupráce mezi kategoriální a územní pastorací.

Pozn.: Připomínky některých delegátů zde směřovaly k nejrůznějším oblastem, na které bychom v diecézi neměli zapomínat. Kromě zdravotních, školních a vězeňských zařízení, kde je vyprofilována služba kaplanů, delegáti doporučovali vnímat potřeby dalších specifických skupin v diecézi (lidé „na okraji“, bez přístřeší, umírající, neformální pečující, truchlící, vdovy, vdovci, sirotci, nedobrovolní singles, senioři, rodiny v náročných situacích – např. člen rodiny s postižením, domácí násilí, nedobrovolně bezdětní, úmrtí dítěte, finanční situace, exekuce, lidé postižení nezaměstnaností apod.).

6. FUNKČNÍ SYNODALITA: Funkční synodální vedení a sbor kněží

Styl vedení je stejně důležitý jako rozhodnutí samotná

Rozvoj stylu vedení založeného na spoluúčasti, rozlišování a sdílené odpovědnosti podpoříme na rovině vedení diecéze, sboru kněží a jáhnů i farností vzděláváním i revizí struktur.

Druhá z organizačních priorit chce podpořit kulturu spoluzodpovědnosti, společného rozlišování a spoluúčasti a iniciovat procesy vedoucí k praktickému zvládnutí synodálního stylu vedení a rozhodování na všech úrovních, včetně vedení diecéze a vedení farností. V prvních třech až pěti letech se chceme soustředit především na prohloubení spolupráce a spoluúčasti sboru kněží a sboru jáhnů na misijním poslání diecéze, na proměnu fungování pastoračního oddělení, reformu diecézní kurie, přizpůsobení způsobu vedení diecéze, revizi směrnic pro službu pastoračních a ekonomických rad a kultivaci otevřeného a respektujícího komunikačního prostředí. Cílem je takový styl vedení na všech úrovních, který umožňuje spoluodpovědnost, transparentnost, společné rozlišování a účinné ovlivňování rozhodnutí, a to nejen v misii a pastoraci, ale i ve správě majetku. Tato priorita neříká, co chceme dělat, ale *jakým způsobem* chceme rozhodovat a vést. Ukazuje, že synodalita není přídavek, ale styl života, rozhodování a nesení odpovědnosti.

6.1. Synodální proměna stylu vedení a pastorační spolupráce

Proměna diecézního vedení, biskupské kurie a presbyteria směrem k synodálnímu stylu vedení

III.2. / 1. CESTA: Doporučujeme iniciovat proces restrukturalizace **diecézní kurie**, který by zahrnoval především tyto kroky: pokračovat v **proměně „oddělení Pastorační centrum“** do „centra pastorační podpory“, které by postupně a dle možností směřovalo ke vzniku různě zaměřených týmů pastorační podpory zahrnujících jak centrální pracovníky a pracovnice biskupství, tak spolupracovníky a spolupracovnice v „terénu“ (v místních komunitách, farnostech, pastoračních oblastech, vikariátech apod.) a tímto způsobem také podpořit vzájemnou **komunikaci a spolupráci** mezi jednotlivými farnostmi; zvážit zřízení **funkce výkonného ředitele či ředitelky kurie** s pověřením k řízení administrativních a technických oddělení biskupství v úzké spolupráci s diecézním biskupem a generálním vikářem; zvážit možnost **samostatného řízení podnikatelských a investičních projektů** biskupství a farností (např. zřízení nějaké samostatně řízené organizačně-správní jednotky, která by na základě svého statutu zůstávala pod autoritou diecézního biskupa).

I.2. / 3. CESTA: Doporučujeme... různé **vzdělávací příležitosti** (semináře, workshopy, tematické večery apod.) věnované tématu prožívání zdravých vztahů, které budou přístupné co nejvíce lidem **včetně kněží, jáhnů** a pastoračních spolupracovníků, případně i širší veřejnosti...

III.1.a. / 2. CESTA: ... (e) Tam, kde jsou k tomu vhodné podmínky a osobnostní předpoklady, hledání možností **společného bydlení kněží**, které by v rámci pastorační oblasti umožňovalo vzájemnou duchovní i lidskou podporu.

III.1.c. / 1. CESTA: Doporučujeme společně promýšlet **otázky týkající se způsobů vykonávání služby biskupa, kněží a trvalých jáhnů** v měnícím se uspořádání diecéze, tyto služby definovat a jejich pojetí uvádět do povědomí lidí.

III.1.c. / 3. CESTA: Doporučujeme co nejdříve iniciovat **vzdělávání k novým službám** (např. katechisty, správce majetku, ale i lektorů, akolytů apod.) a **ke spolupráci kněží s novými službami**...

III.2. Kam směřujeme? ...Kněží žijí svou službu začleněnou do **celku diecézního presbyteria** a objevují nové podoby **realizace své jedinečné kněžské role** jako pastýři, průvodci a služebníci svátostí a evangelia. V jednotě s biskupem vytvářejí prostor pro rozlišování společné cesty jim svěřených celků...

III.2. / 3. CESTA: Doporučujeme **zavedení vzdělávacích příležitostí** pro všechny **vedoucí pracovníky** a pracovníce v diecézi (včetně diecézního vedení a vedoucích jednotlivých oddělení kurie) v oblasti synodálního stylu služebního vedení a společného rozlišování.

III.3. / 2. CESTA: Doporučujeme vytvořit takovou podobu **diecézního vzdělávání**, která by (v návaznosti na dostupné vzdělávací možnosti v jiných diecézích, teologických fakultách apod. v ČR i v zahraničí) umožnila všem pastoračním pracovníkům a pracovnícím (**včetně kněží a jáhnů**) trvale a systematicky rozvíjet svoji službu synodálním způsobem...

OPATŘENÍ: Koncepce spolupráce diecézního vedení, kurie a sboru kněží a jáhnů

- **Východisko:** Současná struktura biskupské kurie a pastoračního oddělení neodpovídá vždy požadavku synodálního a podpůrného stylu vedení a měnící se podmínky pastorační vyžadují také novou kvalitu spolupráce presbyteria, jáhnů a dalších osob na vedoucích pozicích v pastorační i administrativě.
- **Cíl:** Rozvinutí servisního a podpůrného rozměru služby celé biskupské kurie, a zvláště pak pastoračního oddělení pro celou diecézi, uvolnění vedení diecéze pro pastorační a misijní vedení celé diecéze, prohloubení společenství presbyteria a sboru jáhnů kolem biskupa, rozvinutí vztahové a synodální kompetence a vyjasnění způsobů rozhodování všech lidí na vedoucích pozicích v diecézi a jasné vymezení role kněží v misijní diecézi v doplnění se s dalšími vedoucími pozicemi.
- **Struktura:** Analýza rozhodovacích a komunikačních procesů oddělení kurie a jejich kompetencí a spolupráce (v rámci připravovaného auditu procesů); transformace pastoračního oddělení na centrum pastorační podpory; zvážení zavedení funkce výkonného ředitele kurie; vyjasnění způsobu řízení investičních a podnikatelských aktivit biskupství a farností; zpracování koncepce služby kněží a jáhnů v novém uspořádání diecéze; navržení systému pravidelného vzdělávání v synodálním vedení a vztahových kompetencích (škola synodality); podpora v dovednosti pastoračního rozlišování vedoucích pastoračních pracovníků; podpora rozvoje vzájemné podpory kněží a jáhnů (včetně možnosti společného bydlení); propojení s formací nových služeb; vytvoření dlouhodobého vzdělávacího rámce s důrazem na dovednost synodálního vedení.
- **Odpovědnost:** Diecézní biskup a generální vikář ve spolupráci s kněžskou radou a pastoračním oddělením; spolupracující lektori (mentori, supervizoři apod.).
- **Souvislosti:** Vazba na oblast 5.1. (restrukturalizace), 1.1. (doprovázení), 2.1. (podpora ohnisek života), 8.1. (správa majetku).
- **Finance:** Vlastní opatření z interních zdrojů, následně pak při jeho uskutečňování nové náklady spojené se změnou řízení (nový pracovník či pracovníci) a náklady na vzdělávání (externí lektori).
- **Hodnocení:** Jasně vymezené kompetence; zlepšená komunikace s pastoračními pracovníky v diecézi; snížení přetížení vedení diecéze; efektivnější administrativní procesy; zlepšená spolupráce v presbyteriu a sboru jáhnů; jasné kompetenční zařazení ostatních na vedoucích pozicích; sympatičtější obraz diecéze pro širší společnost.

PROJEKT: Reorganizace biskupské kurie jako servisní organizace a vedení diecéze

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření týkající se biskupské kurie.
- **Cíl:** Pastorační oddělení fungující jako „centrum pastorační podpory“ pro celou diecézi a promyšlení a vyhodnocení modelu, kde administrativní a technické procesy v řízení diecéze a správy majetku má na starosti výkonný ředitel, aby se uvolnily ruce biskupovi a generálnímu vikáři pro pastorační vedení diecéze a prohloubila provázanost efektivního manažerského řízení s misijním posláním diecéze a biskupství (při zachování konečné zodpovědnosti diecézního biskupa).
- **Kroky:**
 - Analýza stávajících kompetencí a procesů spolupráce biskupské kurie a diecézního vedení (v rámci auditu procesů).
 - Navržení nového modelu řízení podnikatelských a investičních projektů biskupství a farností.
 - Vyhodnocení možnosti a vhodnosti zavedení funkce výkonného ředitele kurie.
 - Revize role pastoračního oddělení a jeho proměna na centrum pastorační podpory.
 - Revize komunikačních kanálů a způsobů spolupráce uvnitř kurie i směrem k farnostem.
 - Pravidelné vyhodnocování efektivity a spolupráce.
 - Zpracování odpovídající organizační struktury.

- **Čas:** 2027 – 2029 (24 měsíců pilot + vyhodnocení + realizace).
- **Odpovědnost:** Diecézní biskup a generální vikář ve spolupráci s pastoračním oddělením.
- **Finance:** Částečně v rámci stávajících zdrojů (reorganizace úvazků), další personální náklady (v případě nových pracovních pozic, např. posílení pastoračního oddělení či ustavení výkonného ředitele kurie).
- **Hodnocení:** Jasná kompetence; zlepšená komunikace s pastorem v diecézi; snížení operativního zatížení biskupa a generálního vikáře; stabilizovaná organizační struktura; transparentní a týmová spolupráce kurie; efektivní podpora farností po pastorační i administrativní linii; provázanost mezi efektivním řízením a plněním poslání biskupství a diecéze.

PROJEKT: „Společně ve službě“ – podpora spolupráce presbyteria a jáhnů v synodálním stylu

- **Vazba:** Realizace části předchozího opatření týkající se presbyteria a sboru jáhnů.
- **Cíl:** Prohloubit společenství sboru kněží a sboru jáhnů a jejich spolupráci s biskupem, posílit vztahové a synodální kompetence a vyjasnit roli a vztah k ostatním vedoucím pozicím v diecézi. Vytvářet bezpečný prostor pro sdílení a naučit se konstruktivně pracovat s odlišností názorů v týmu.
- **Kroky:**
 - Rozlišování role kněží a jáhnů v novém uspořádání diecéze.
 - Vypracování různých způsobů služby sboru kněží a jáhnů v diecézi a její představení.
 - Podpora menších bratrských skupin a dalších forem vzájemné podpory kněží a jáhnů.
 - Nabídka vzdělávání pro biskupa, kněze a jáhny v oblasti vztahových kompetencí, společného rozlišování, vedení týmů apod.
 - Propojení této nabídky s přípravou dalších vedoucích a spolupracovníků a spolupracovnic.
 - Zvážení možností společného bydlení kněží tam, kde je to vhodné.
 - Závěrečné vyhodnocení a začlenění do trvalého diecézního vzdělávání.
- **Čas:** 3 roky (paralelně s restrukturalizací).
- **Odpovědnost:** Diecézní biskup ve spolupráci s kněžskou radou a pastoračním oddělením.
- **Finance:** V rámci stávajících zdrojů + náklady na vzdělávací programy (lektori).
- **Hodnocení:** Zlepšená spolupráce v presbyteriu a sboru jáhnů; stabilnější vztahy; aktivní účast na vzdělávacích příležitostech; větší schopnost společného rozlišování a rozhodování; pozitivní zpětná vazba od jáhnů a kněží i dalších spolupracovníků a spolupracovnic.

6.2. Revize směrnic pro službu pastoračních a ekonomických rad

Posílení spoluodpovědnosti věřících při správě farností i diecéze skrze pastorační a ekonomické rady

III.2. / 4. CESTA: Doporučujeme zrevidovat **směrnice pro službu pastoračních a ekonomických rad** (farností i diecéze) podle pokynů závěrečného dokumentu synody o synodalitě, role pastoračních a ekonomických rad farností jasně oddělit od role „farních pastoračních týmů“ (samozřejmě s možností personálního překryvání) a iniciovat systém trvalé formace jejich členů. Také pak tímto předkládáme ke zvážení potřebu nastavit pravidla pro **vzájemnou komunikaci** a propojení pastoračních a ekonomických rad farností s **diecézními poradními orgány** (diecézní pastorační rada, ekonomická rada diecéze, kněžská rada), aby byla možná vzájemná výměna a lepší koordinace zkušeností. Současně navrhujeme pro oblast jejich funkčnosti poskytnutí nabídky poradenství či odborného doprovázení.

VI.2. / 3. CESTA: Doporučujeme provést revizi kompetencí a způsobu fungování **pastoračních a ekonomických rad farností** s cílem posílit jejich hlas při zásadních finančních rozhodnutích farnosti včetně rozhodnutí ohledně osobních nákladů. To vše při zachování zákonné autority faráře či moderátora společné správy a v souladu s celocírkevními předpisy.

VI.3. / 4. CESTA: Doporučujeme, aby byla zvýšena důvěryhodnost ekonomických rad farností tím, že budou podobně jako pastorační rady voleny členy farnosti a duchovní bude mít možnost jmenovat pouze jejich menší část.

OPATŘENÍ: Revize směrnic pro službu pastoračních a ekonomických rad

- **Východisko:** Současné směrnice pastoračních a ekonomických rad na farní i diecézní úrovni potřebují aktualizaci ve světle podnětů závěrečného dokumentu celosvětové synody o synodalitě a vzhledem k potřebám zamýšlené restrukturalizace farností a jejich větší samostatnosti ve správě majetku. Současné směrnice také nejsou přizpůsobené pro specifické situace farností spravovaných řeholními či jinými komunitami.

- **Cíl:** Posílit skutečnou spoluodpovědnost, reálný vliv na rozhodování a důvěryhodnost pastoračních a ekonomických rad na farní i diecézní úrovni při zachování zákonné autority farářů a biskupa s ohledem na podněty z celosvětové synody o synodalitě, zamýšlenou restrukturalizaci farností a specifika správy farností řeholními či novými komunitami.
- **Struktura:** Reflexe role pastoračních a ekonomických rad a výkonných týmů (pastoračních i správy majetku) ve světle praktických zkušeností a potřeb v diecézi a podnětů synody o synodalitě; promyšlení role ekonomických rad farností spolu s rolí správců majetku; promyšlení způsobu volby či výběru členů pastoračních a ekonomických rad; koncepce úvodního i trvalého vzdělávání členů (škola synodality); navržení možností odborného poradenství a podpory pro členy pastoračních a ekonomických rad; revize směrnic pastoračních a ekonomických rad na farní i diecézní úrovni a vydání jejich pilotní verze; zvážení vhodnosti vytvoření návrhu vlastních stanov pastoračních a ekonomických rad podle specifických situací farností či pastoračních oblastí a jejich následného schválení ordinářem diecéze.
- **Odpovědnost:** Diecézní biskup a generální vikář ve spolupráci s pastoračním, právním a ekonomickým oddělením.
- **Souvislosti:** Vazba na oblasti 6.1. (styl diecézního vedení a biskupské kurie), 5.1. (restrukturalizace) a 8.1. (správa majetku).
- **Finance:** Minimální přímé náklady (normativní změna).
- **Hodnocení:** Pastorační a ekonomické rady fungující v synodálním stylu a nesoucí reálnou spoluodpovědnost za pastorační a správu majetku; zvýšená důvěryhodnost ekonomických rozhodnutí; pozitivní zpětná vazba farářů i členů rad.

PROJEKT: Uvedení nových směrnic pro službu pastoračních a ekonomických rad do praxe

- **Vazba:** Realizace předchozího opatření v diecézní praxi.
- **Cíl:** Na diecézní rovině a v pilotních farnostech ověřit funkčnost pilotní verze revidovaných směrnic pro službu pastoračních a ekonomických rad diecéze a farností a navrhnout jejich konečné znění, vytvořit pastorační podněty pro jejich zavádění v pastorační praxi diecéze a nabídnout členům těchto rad metodickou podporu, odborné doprovázení a úvodní i trvalé vzdělávání.
- **Kroky:**
 - Výběr několika (3 – 4) pilotních farností (různého typu).
 - Konzultace s vybranými farnostmi a společná reflexe jejich dosavadní praxe.
 - Návrh konkrétních změn ve světle zkušební verze směrnic pro službu PRF a ERF.
 - Pilotní volba či jmenování členů pastoračních a ekonomických rad dle pilotní verze směrnic.
 - Aplikace pilotní verze těchto směrnic v diecézních radách.
 - Prověření praktické použitelnosti nastavení komunikace mezi farními a diecézními radami.
 - Škola synodality: vzdělávání členů rad (spiritualita, komunikace, rozlišování, spoluodpovědnost, účast na rozhodování, moderování, spolupráce s farním týmem, role pastýře atd.).
 - Průběžná reflexe s biskupem, farářem a členy pastoračních a ekonomických rad.
 - Úprava a vydání definitivního diecézního znění směrnic pro službu pastoračních a ekonomických rad.
 - Pokračování v nabídce Školy synodality a postupné uvádění nových směrnic do života v diecézi.
- **Čas:** 24–36 měsíců.
- **Odpovědnost:** Pastorační oddělení ve spolupráci s diecézním biskupem a generálním vikářem.
- **Finance:** Minimální nové náklady (formace, materiály).
- **Hodnocení:** Aktivní zapojení členů rad; synodální styl rozlišování a rozhodování; větší důvěryhodnost ekonomických rozhodnutí; funkční komunikace mezi různými úrovněmi řízení a správy majetku.

Pozn.: Priorita č. 6 je „operačním systémem“ pro všechny ostatní priority. Zejména opatření a projekt v bodě 6.1. (biskupská kurie a presbyterium a sbor jáhnů) jsou nezbytným předpokladem pro úspěch restrukturalizace (priorita č. 5.1.), aby se organizační změny nezhroutily na lidské neschopnosti spolupracovat.

7. PÉČE O POVOLÁNÍ: Podpora povolání a bezpečného prostředí

Bez péče o lidi a jejich bezpečí služba neponese trvalé ovoce

Učiníme konkrétní kroky, které přispějí k rozvoji a vzájemné spolupráci různých povolání, k efektivnější podpoře lidí pracujících v církvi a k bezpečnějšímu církevnímu prostředí v diecézi

Třetí z organizačních priorit je zaměřena na podporu takového života v diecézi, v němž je vytvořeno podpůrné a bezpečné prostředí pro zrání a rozlišování různých podob společného povolání ke svatosti v různých životních stavech, umožňující vzdělávání a oporu pro ty, kdo v pastoračních službách nesou odpovědnost, rozvoj kompetencí v týmové spolupráci a bezpečí pro všechny zúčastněné. Tato priorita připomíná diecézi téma péče, férovosti a bezpečí jako nezbytných podmínek dlouhodobé služby. V prvních třech až pěti letech se proto chceme soustředit na vytváření podpůrného prostředí pro rozlišení povolání k nejrůznějším službám a podporu jejich zdravého rozvoje, včetně podpory povolání ke služebnému kněžství a zasvěcenému životu, a zároveň na utváření bezpečného prostředí prostřednictvím etického kodexu, prevence zneužívání, nezávislé podpory obětí a pastoračního doprovázení zasažené komunity.

Pozn.: Tato priorita je úzce provázána s prioritou č. 10 (Pracovní podmínky). Zatímco sedmička řeší „bezpečí a smysl“, desítka řeší „mzdu a spravedlnost“.

7.1. Vyjasnění profilů služeb a podpora povolání k nim

Vyjasnění tradičních i nových služeb v diecézi a vytváření prostředí pro povolání k nim

III.1.c. / 1. CESTA: Doporučujeme společně promýšlet otázky týkající se způsobů vykonávání služby biskupa, kněží a trvalých jáhnů v měnícím se uspořádání diecéze, tyto služby definovat a jejich pojetí v rámci průběžného vzdělávání uvádět do širokého povědomí lidí.

III.1.c. / 2. CESTA: Doporučujeme koncepčně vyjasnit otázky spojené s **ustanovenými službami** v diecézi (lektori, akolyté, katechisté) a s nově navrhovanými **dobrovolnickými rolemi** či **pracovními pozicemi** (např. vedoucí či pokladníci místních komunit, různé druhy pastoračních koordinátorů, správci majetku farností či pastoračních oblastí apod.) a na základě tohoto vyjasnění navrhnout ucelenou koncepci jejich využití, kompetencí, podmínek přijetí a souvisejícího vzdělání, struktur zodpovědnosti, podmínek služby, způsobů řešení konfliktních situací, případného ukončení jejich služby apod. V těchto službách doporučujeme podporovat zastoupení žen.

III.3. / 1. CESTA: Napříč diecézí doporučujeme iniciovat systematickou **modlitbu za povolání** ke všem životním stavům a za nalezení způsobu a místa služby pro každého. Zároveň doporučujeme vytvářet příležitosti, jak autenticky představovat specifická povolání, jako jsou povolání k manželství, služebnému kněžství či zasvěcenému životu, a nabízet mladým lidem prostředí pro zdravé **rozlišování životní cesty** (např. duchovní cvičení, osobní doprovázení, semináře o rozlišování apod.). Zároveň doporučujeme **oslovovat** osvědčené muže s nabídkou povolání k trvalému jáhenství a osvědčené muže i ženy s nabídkou povolání ke službě katechisty či katechistky.

OPATŘENÍ: Diecézní rámec profilů a financování služeb v diecézi

- **Východisko:** Do různých služeb v diecézi lidé vstupují spíše nahodile, podle různých potřeb různých farností a otevřenosti různých místních pastýřů, bez dlouhodobé vize jejich rozvoje, podpory, profilování a financování. V diecézi existují různé snahy o širší nabídku služby doprovázení, jsou první zkušenosti se službou jedné katechistky, na několika místech existují různé úspěšné, ale i neúspěšné formy spolupráce na správě majetku farností, ale vše zatím bez vize dlouhodobého rozvoje a souvisejícího vzdělávání.
- **Cíl:** Vyjasnit profily, kompetence, odpovědnost a finanční rámec všech „ustanovených“, „pověřených“ i nově vznikajících služeb (zvláště „doprovázejících“, „katechistů“, „správců majetku“ a služeb v rámci „místních komunit“). Postupně také vyjasnit pastorační profil služby kněží a jáhnů v dnešním kontextu diecéze.
- **Struktura:** Vypracování rámce služeb a jejich různých druhů (ustanovené, pověřené, placené, dobrovolnické apod.); vypracování profilů těchto služeb (poslání, kompetence, odpovědnost, vzdělání); rozlišení na dobrovolnické služby vs. pracovní pozice; určení základních finančních modelů (v různých kontextech: malá farnost / velká oblast apod.); stanovení způsobů jmenování / ustanovení / pověření a ukončení služeb.
- **Odpovědnost:** Vedení diecéze za podpory personálního a ekonomického a pastoračního oddělení; vydává diecézní biskup.

- **Souvislosti:** Oblast 1.2 (duchovní doprovázení), 3a.1. (vzdělávání k liturgickým službám), 5.1. (restrukturalizace), 5.2. (kategoriální pastorece), 6.1. (synodální proměna stylu vedení a presbyteria), 10.1. (odpovídající mzdy), 10.2. (pracovní podmínky).
- **Finance:** Vyžaduje koncepční ekonomické rozhodnutí o financování služeb ve větších celcích.
- **Hodnocení:** Nové služby jsou zaváděny podle diecézního rámce; snížení konfliktních situací kolem kompetencí; vzdělávání ke službám začleněné do celodiecézního vzdělávacího procesu; vyjasněné financování osobních nákladů na tyto služby a jejich doprovázení.

PROJEKT: Ověření služeb „správce majetku“ a „katechista“ v prostoru pastorační oblasti

- **Vazba:** Pilotní ověření části předchozího opatření.
- **Cíl:** V návaznosti na předchozí opatření pracovním stanovit profil a v praxi vyzkoušet dva klíčové a vzájemně se doplňující druhy služeb v konkrétní „pastorační oblasti“ či větší farnosti – „katechistu“ (pastoračně-formační rovina) a „správce majetku“ (organizačně-ekonomická rovina) – tak, aby vznikl přenositelný model pro celou diecézi, a to se zvláštním zřetelem k zavedeným pozicím „stavebních techniků“ a „pastoračních asistentů“.
- **Kroky:**
 - Výběr jedné či několika pilotních oblastí.
 - Analýza potřeb těchto pilotních oblastí (koordinace pastorece, administrativa, katecheze, vzdělávání, služba potřebným apod.).
 - Vypracování profilů obou služeb (kompetence, odpovědnost, vzdělávání apod.).
 - Rozlišení mezi dobrovolnickou formou služby a pracovním úvazkem.
 - Rozlišení mezi „správcem majetku“ a „stavebním technikem“.
 - Rozlišení mezi „katechistou“ a „pastoračním asistentem“.
 - Nastavení vztahu farář – katechista – pastorační rada – pastorační oddělení.
 - Nastavení vztahu farář – správce – ekonomická rada – ekonomické oddělení.
 - Nastavení výběrového procesu a vzdělávání kandidátů.
 - Uzavření smluvního rámce (dobrovolnický závazek vs. pracovní úvazek).
 - 12–18měsíční zkušební provoz obou služeb.
 - Průběžná supervize a podpora.
 - Závěrečné vyhodnocení a návrh diecézního rámce pro rozvoj těchto služeb.
- **Čas:** 18–24 měsíců pilotního ověřování.
- **Odpovědnost:** Pastorační oddělení ve spolupráci s personálním a ekonomickým oddělením a restrukturalizačním týmem.
- **Finance:** Vyžaduje samostatné rozhodnutí – zejména u pracovních úvazků (možnost částečných úvazků sdílených mezi více farnostmi).
- **Hodnocení:** Uvolnění kapacity kněží pro duchovní doprovázení a svátostnou službu; stabilita a kvalita misie, pastorece a katecheze v oblasti; jasné vymezení kompetencí; spokojenost spolupracovníků i věřících; vypracovaný přenositelný model pro další oblasti.

PROJEKT: „Bůh volá každého“ – prezentace služeb a praxe modlitby za povolání

- **Vazba:** Navazuje na předchozí opatření a rozvíjí jeho duchovní základ.
- **Cíl:** Rozvinout konkrétní nástroje pro prezentaci klíčových služeb v diecézi (kněží, jáhni, katechisté, vedoucí a další spolupracovníci místních komunit, správci majetku) a pro rozlišování a modlitbu za povolání k různým životním stavům (manželství, kněžství, řeholní život, různé další formy zasvěceného života), a to na základě kompetencí a charismat. Iniciovat systematickou modlitbu za povolání ke všem stavům a službám.
- **Kroky:**
 - Navržení konkrétních forem prezentace různých služeb a životních stavů v diecézi na základě podnětů k tomuto tématu ze závěrečného dokumentu synody o synodalitě.
 - Navržení konkrétních způsobů a časů modlitby za povolání v diecézi.
 - Nabídka semináře o rozlišování pro všechny typy „Povolání a věrnost“ / „Bůh volá každého“ apod.
 - Realizace některých z těchto forem prezentace a způsobů modlitby (možná i ve vzájemném propojení).
 - Závěrečná reflexe této zkušenosti a doporučení další cesty.

- **Čas:** 3 roky.
- **Odpovědnost:** Pastorační tým ve spolupráci s pastoračním oddělením.
- **Finance:** Provozní náklady (ubytování, lektori), možnost spoluúčasti účastníků.
- **Hodnocení:** Zájem účastníků modlitebních setkání; další konkrétní kroky účastníků prezentace služeb.

7.2. Bezpečné prostředí v diecézi a etický kodex

Prohloubení prevence ochrany zranitelných a posílení nástrojů supervize, vzdělávání a doprovázení

III.3. / 3. CESTA: Doporučujeme rozšířit nabídku individuálního **duchovního doprovázení** a nabídku individuálního **pastoračního supervize** pastoračních pracovníků, včetně kněží, také o pravidelné příležitosti k výměně zkušeností a vzájemné podpoře mezi těmi, kteří vykonávají obdobnou službu či kteří svoji službu vykonávají v rámci jednoho týmu (např. členové pastoračních týmů, pastoračních a ekonomických rad, diecézní kurie, jednotlivých oddělení biskupství apod.).

III.3. / 4. CESTA: Doporučujeme **pověřit konkrétního člověka či skupinu** (v komunikaci s jinými diecézemi, řeholemi a organizacemi či odborníky u nás i v zahraničí) vyhodnocením současné praxe v oblasti podpory eticky zodpovědného **rozvíjení** pastoračních služeb v diecézi, **prevence** před jejich zneužitím nejrůznějšího druhu, **péče** o přímé i nepřímé oběti tohoto případného zneužití, **řešení** nespravedlivých obvinění a odborného **doprovázení** pachatelů. V návaznosti na toto vyhodnocení pak: doporučujeme vypracování a zavedení komplexního, srozumitelného a prakticky použitelného **etického kodexu diecéze**, který bude zahrnovat principy a pravidla jednání pro pracovníky a dobrovolníky na všech pracovištích a ve všech službách v diecézi s přihlédnutím k jejich specifikám (srov. také témata v 1. a 2. cestě VI. 3.); předkládáme ke zvážení zřízení nezávislého **kontaktního místa** pro hlášení případů vztahového a sexuálního zneužívání, ale také zneužívání moci a svědomí, případně rozšíření nabídky současných možností tak, aby mohly být zavedeny či prohloubeny jasné mechanismy prevence, řešení a podpory obětí zneužívání (v případě sexuálního zneužívání včetně připravenosti k finančnímu odškodnění) a aby tak také mohlo být zajištěno doprovázení a podpora komunit, ve kterých se něco takového stalo, terapeutická péče o pachatele a přiměřená informovanost o jeho situaci; předkládáme ke zvážení možnost zřídit v diecézi nezávislé **mechanismy zpětné vazby** a institut k řešení porušení směrnic etického kodexu (např.: ombudsman s jasně definovanou rolí a kompetencemi, který by mohl nezávisle řešit stížnosti a jejich oprávněnost); doporučujeme rozšířit systém **ohlašování jednání, které je v rozporu se zamýšleným etickým kodexem diecéze**, i na oblasti práce a spolupráce na rovině farností a komunit.

OPATŘENÍ: Zavedení etického kodexu a systému podpory bezpečného prostředí

- **Východisko:** Důvěra vyžaduje jasná pravidla a nezávislé mechanismy ochrany.
- **Cíl:** Vytvořit bezpečné prostředí pro služebníky, zaměstnance, dobrovolníky i příjemce služeb prostřednictvím jasných pravidel jednání a prevence zneužití moci, svědomí a sexuality a zavést srozumitelný etický kodex a funkční systém prevence, hlášení a podpory obětí a účinné péče o oběti, pachatele i zasažené komunity v duchu tzv. „restorativní justice“ (tzn. náprava škod a obnova vztahů).
- **Struktura:** Vypracování etického kodexu pastorační služby a zaměstnání v diecézi a nastavení pravidel pro řešení situací jeho porušování; seznámení všech pracovníků a dobrovolníků s etickým kodexem; určení nezávislého kontaktního místa pro oblast zneužívání; zásadní posílení pastoračního supervize pracovníků v první linii; zprostředkování služeb terapeutů a psychologů (včetně vyjasnění možnosti jejich hrazení diecézí či jiného způsobu případné finanční kompenzace).
- **Odpovědnost:** Přípravu koordinuje biskupem pověřená osoba vzdělaná v safeguardingu (tj. v oboru ochrany lidí, zejména dětí a zranitelných osob, před zneužíváním, zanedbáváním a jakýmkoli ubližováním); vydává diecézní biskup.
- **Souvislosti:** Oblasti 1.1. (doprovázení), 6.1. (kultura vedení), 9.2. (etika dárcovství a investic), 10.2. (pracovní podmínky).
- **Finance:** Externí odborníci
- **Hodnocení:** Funkční a důvěryhodný systém; zkrácení reakční doby; pozitivní zpětná vazba.

PROJEKT: Systém bezpečného prostředí a podpory služebníků a zaměstnanců

- **Vazba:** Navazuje na předchozí opatření.
- **Cíl:** Zavést funkční, důvěryhodný a preventivně orientovaný systém ochrany zranitelných osob a podpory služebníků a zaměstnanců v diecézi.
- **Kroky:**
 - Zveřejnění srozumitelného etického kodexu (viz opatření výše).

- Výběr a smluvní zajištění nezávislého kontaktního místa (mimo hierarchickou strukturu).
- Revize transparentního postupu přijímání a řešení podnětů.
- Vypracování komunikační strategie pro celou diecézi.
- Rozšíření okruhu certifikovaných pastoračních supervizorů.
- Zásadní posílení individuální a týmové supervize pro služebníky v první linii.
- Školení o etickém kodexu a prevenci zneužívání.
- Průběžné odborné doprovázení farností či komunit, kde ke zneužívání došlo.
- Průběžná evaluace funkčnosti systému.
- **Čas:** 24 měsíců pilot + rozhodnutí o trvalém zavedení.
- **Odpovědnost:** Biskupem pověřená osoba vzdělaná v safeguardingu ve spolupráci s generálním vikářem; spolupracující externí odborníci (psychologové, právníci, terapeutická péče).
- **Finance:** Externí odborníci, supervize, příspěvek na provoz kontaktního místa.
- **Hodnocení:** Důvěra v systém (anonymní průzkum); funkčnost procesů a rychlost řešení podnětů; účast na supervizích; snížení rizikových situací; kvalita podpory obětí.

(C) EKONOMICKÉ PRIORITY (3)

Ekonomické priority utvářejí misijně orientovaný způsob, jak zacházíme s majetkem a lidmi

Závěrečný soubor priorit, „ekonomické priority“, se dotýká oblasti, která je často nejcitlivější a nejvíce zatížená nedůvěrou: oblasti správy majetku, financí, dárcovství, odměňování a pracovních podmínek. Právě zde se však ukazuje, nakolik je synodní proces věrohodný a jak dalece to církev s životem podle evangelia myslí vážně. Způsob, jakým diecéze zachází s majetkem, investuje, oslovuje dárce a zachází s dary, odměňuje práci a vytváří pracovní podmínky, vysílá silné svědectví navenek i dovnitř církve. Ekonomické priority nemají za prvotní cíl „zefektivnit církev jako podnik“, ale spíše osvobodit poslání církve od zátěže, netransparentnosti a improvizace, které by mohly vést k vyčerpání lidí, konfliktům a ztrátě důvěry. Ekonomické priority tak fungují jako zkouška pravdivosti celého synodního úsilí.

Pozn.: Ekonomické priority netvoří jeden homogenní celek. Každá z nich má odlišnou funkci a společně vytvářejí základní podmínky pro dlouhodobou udržitelnost misijního poslání církve. Pro jejich správné pochopení je užitečné rozlišit tři vzájemně provázané roviny: majetek – s čím diecéze hospodaří (priorita 8), zdroje – odkud přicházejí prostředky (priorita 9) a lidi – kdo a za jakých podmínek nese službu (priorita 10).

8. ODPOVĚDNÉ SPRÁVCOVSTVÍ: Zvládnutelné správcoVství majetku

Majetek má sloužit misijnímu poslání církve, ne je paralyzovat

Chceme se učit spravovat provozní i investiční majetek tak, aby sloužil misijnímu poslání církve a aby způsob jeho správy byl s tímto posláním v souladu a byl dlouhodobě zvládnutelný

První z ekonomických priorit se týká toho, s čím diecéze hospodaří. Rozvíjí odpovědnou, transparentní a profesionální správu provozního i investičního majetku farností, který chápeme nejen jako zdroj financování, ale také jako nástroj služby obecnému dobru a příležitost ke spolupráci s lidmi dobré vůle. Netýká se tedy získávání nových zdrojů, ale zacházení s tím, co již máme. Takové zacházení je založeno na rozlišování, modlitbě a spolupráci mezi biskupstvím, farnostmi a komunitami či dalšími církevními organizacemi působícími v diecézi.

V prvních třech až pěti letech proto budeme klást důraz na vyjasnění procesů, rozlišení typů majetku a nabídku nástrojů potřebných pro jeho efektivní správu. Chceme vytvořit zvládnutelný a profesionálně podporovaný systém správy provozního a investičního majetku farností a biskupství, zapojit odborníky a správce majetku a na základě zodpovědné reflexe dále rozvíjet procesy spojené s nevyužívanými kostely.

8.1. Efektivní správa majetku ve farnostech

Klasifikace majetku, profesionální podpora a praktické nástroje pro jeho správu

V.1. / 1. CESTA: Doporučujeme **prověřit a vyhodnotit**, jak farnosti využívají svůj majetek pro pastorační a investiční účely. Z věcného hlediska vymezit rozdíl mezi **provozním** majetkem, který slouží přímo pro život farnosti (kostely, fary

apod.), **investičním** majetkem, který je určen k získávání příjmů (pole, lesy, nemovitosti), a majetkem, kde se obě tyto funkce spojují či **prolínají**, a stanovit, co to znamená z účetního hlediska.

V.1. / 4. CESTA: Doporučujeme poskytnout farnostem **nástroje pro efektivní správu majetku**, např.: praktické pomůcky a odborné poradenství pro výkon služby pastoračních a ekonomických rad farností při rozhodování o správě majetku a financí, aby tyto rady dohlížely na to, že majetek i finance slouží skutečně k pastoračnímu a misijnímu poslání farnosti, a aby byla umožněna spolupráce místního společenství na jejich správě; (digitální) nástroje pro evidenci majetku, finanční plánování a vykazování, propojení s centrálním ekonomickým a evidenčním systémem biskupství apod.; (...); nástroje pro efektivní tvorbu každoročních zpráv o životě a službě a hospodaření, které farnostem umožní přístup ke sponzorům, dárcům a správcům veřejných financí apod.; dostatečnou kapacitu stavebního a projektového oddělení biskupství za účelem efektivně pomáhat farnostem při získávání finančních prostředků na péči o movité a nemovité kulturní dědictví a zároveň jim pomáhalo při realizaci této péče.

III.1.c. / 2. CESTA: Doporučujeme koncepčně vyjasnit otázky spojené se ... **správcí majetku farností** či pastoračních oblastí apod.) a na základě tohoto vyjasnění navrhnout ucelenou koncepci jejich využití, kompetencí, podmínek přijetí a souvisejícího vzdělání, struktur zodpovědnosti, podmínek služby, způsobů řešení konfliktních situací, případného ukončení jejich služby apod...

III.1.c. / 3. CESTA: Doporučujeme co nejdříve iniciovat **vzdělávání k novým službám** (např. ... **správce majetku...** apod.) a ke spolupráci kněží s novými službami. V jeho koncepci je třeba propojit centrální podobu vzdělávání (organizované biskupstvím v návaznosti na směrnice ČBK v této oblasti) s možnostmi „formace na místě“ (např. ve farnosti či vikariátu) a také brát ohled na osobní podmínky a předpoklady uchazečů...

VI.3. / 3. CESTA: Doporučujeme v diecézi **v rámci trvalého vzdělávání** pastoračních pracovníků, správců majetku a členů ekonomických rad příležitostně zařazovat také témata prohlubující dovednosti potřebné pro **eticky odpovědné a zároveň efektivní hospodaření**. Tyto příležitosti mohou zahrnovat také sdílení dobré praxe mezi ekonomy či fundraisery z různých diecézí, církví, neziskových organizací či firem, zprostředkování **praktických metodických pomůcek, metodické poradenství** apod.

OPATŘENÍ: Diecézní rámec pro klasifikaci provozního a investičního majetku

- **Východisko:** Majetek farností není plně systematicky rozlišen podle svého poslání a ekonomické funkce, což komplikuje rozhodování i transparentnost.
- **Cíl:** Jasně definovat, který majetek je určen pro bezprostřední život komunity (kostely, fary apod.), který může mít smíšenou funkci a který má sloužit výlučně jako ekonomický zdroj (pole, lesy), aby bylo možné nastavit odpovídající pravidla správy a účetnictví. To vše za účelem zprůhlednění hospodaření, aby farnosti mohly vědět, kolik je stojí provozní majetek a jaký výnos jim generuje majetek investiční.
- **Struktura:** Metodika klasifikace majetku; úprava účetního vykazování; povinnost pravidelné inventarizace a aktualizace dat; vymezení odpovědnosti ekonomických rad farností při rozhodování při nakládání s majetkem; metodická podpora ekonomických rad; zpětná vazba.
- **Odpovědnost:** Připravuje oddělení majetkové a investiční správy ve spolupráci se stavebním oddělením biskupství a v konzultaci s PRF a ERF jednotlivých farností; vydává diecézní biskup.
- **Souvislosti:** Oblasti 9.1. (modely financování), 6.2. (ekonomické rady), 5.1. (restrukturalizace).
- **Finance:** V rámci stávajících zdrojů (metodická práce a školení).
- **Hodnocení:** Všechny farnosti používají jednotnou klasifikaci; ekonomické rady pracují s jasnými výstupy.

OPATŘENÍ: Integrovaný servisní systém správy majetku a ustavení správců majetku

- **Východisko:** Správa majetku farností je roztržštěná, často závislá na improvizaci jednotlivců a často neúměrně zatěžuje kněze v jejich pastoračním poslání.
- **Cíl:** Poskytnout farnostem profesionální nástroje (systémy informačních technologií, poradenství), aby správa majetku nebyla amatérská a nezatěžovala neúměrně kněze.
- **Struktura:** Dopracování digitální platformy evidence majetku; postupné zavádění modulů (evidence, reporting, sdílení dobré praxe); metodické manuály pro ekonomické rady a jejich vzdělávání; posílení stavebního oddělení; profil správců majetku; způsob ustanovení a vzdělávání správců majetku; sdílení dobré praxe.
- **Odpovědnost:** Připravuje stavební oddělení a oddělení majetkové a investiční správy; vydává diecézní biskup.

- **Souvislosti:** Oblasti 5.1. (restrukturalizace), 6.2. (ekonomické rady), 7.1 (profily služeb) 9.1. (modely financování) a 9.2. (fundraising). Srov. také příslušnou část oddílu „Výsledky práce synodních pracovních skupin“ na str. 44 PŘÍLOHY.
- **Finance:** Vyžaduje nové zdroje (systémy informačních technologií, personální posílení správci majetku).
- **Hodnocení:** Zaveden jednotný systém; snížení administrativní zátěže duchovních.

PROJEKT: Vzdělávací program pro správce majetku

- **Vazba:** Navazuje na předchozí opatření.
- **Cíl:** Iniciovat vzdělávání pro správce majetku a členy ekonomických rad se zaměřením na efektivní, zodpovědné a etické hospodaření. Nastavit režim financování správců majetku v režii farních celků.
- **Kroky:**
 - Definice profilu služby.
 - Výběr kandidátů.
 - Vzdělávací cyklus (ekonomika, právo, etika).
 - Pilotní nasazení.
 - Supervizní setkání.
- **Čas:** 2 roky (pilotní běh).
- **Odpovědnost:** Oddělení majetkové a investiční správy a stavební oddělení + koordinátor vzdělávání.
- **Finance:** Náklady na školení a lektory + finance farností na mzdy správců majetku
- **Hodnocení:** Funkční spolupráce mezi duchovním správcem a správcem majetku; pozitivní zpětná vazba z farností.

8.2. Strategie pro sakrální stavby a převody

Rozvinutí a prohloubení dlouhodobé koncepce zacházení s kostely a kaplemi

V.2. / 1. CESTA: Doporučujeme **pověřit člověka**, kterému budou v rámci náplně jeho práce ve spolupráci s dalšími spolupracovníky a na základě reflexe dosavadní praxe, pracovních postupů a zkušeností svěřeny především tyto úkoly: příprava **dlouhodobé koncepce** zacházení se sakrálními budovami v diecézi zohledňující liturgické, pastorační, společenské, ekonomické a právní perspektivy; revize **pravidel** (která bude předložena ke konzultacím v diecézních grémiích) **týkajících se převodů kostelů a kaplí na třetí strany** (církve, obce, spolky, soukromé osoby, „mecenáši“ apod.), případně zřeknutí se vlastnictví kostela ve prospěch státu; příprava **pravidel** (která budou předložena ke konzultacím v diecézních grémiích) pro situace, kdy některé obce požadují, aby spolu s kostelem přešly do jejich vlastnictví i některé **pozemky coby „věno“**, z jejichž výnosů by bylo možné v budoucnu hradit část souvisejících nákladů.

V.2. / 2. CESTA: Doporučujeme iniciovat právní a liturgickou reflexi ohledně **právního a liturgického statusu** kostela, ať už v majetku církevního, či necírkevního subjektu, který zůstává částečně využíván k liturgickým účelům, ale zároveň slouží i ke kulturním, společenským, komunitním či charitativním akcím. Zároveň předkládáme ke zvážení, zda navrhnout konkrétní podobu **liturgických obřadů** pro různé situace spojené s přechodem správy či vlastnictví na jiné než diecézní subjekty.

OPATŘENÍ: Diecézní koncepce nakládání se sakrálními stavbami

- **Východisko:** Konkrétní zkušenost s převody sakrálních budov na jiné vlastníky či změny jejich využití vyžadují vyjasnění některých koncepčních, teologických, církevně-právních či ekonomických otázek.
- **Cíl:** Na základě dosavadní praxe provést reflexi obsahující transparentní pravidla pro případy, kdy církev už není schopna kostel spravovat a převádí jej na obec, spolek či fyzické osoby (tzv. „mecenáše“, kteří mají s kostelem nějaký dobrý úmysl a mají potenciál jej zachránit či udržovat). Procesy převodů tak nebudou nahodilé, budou jasně stanoveny podmínky pro budoucí liturgické využití, další druhy sdíleného využití i pravidla pro případný převod doprovodných pozemků jako „věno“.
- **Struktura:** Koordinace liturgicko-právní a pastoračně-teologické reflexe tématu; vytvoření či revize pravidel a procesů převodu na jiné subjekty, sdíleného využití s dalšími subjekty, pro situace, kdy některé obce požadují, aby spolu s kostelem přešly do jejich vlastnictví i některé pozemky coby jakési „věno“, zřeknutí se ve prospěch státu apod.; upřesnění způsobu spoluúčasti pastorační a ekonomické rady farnosti či širšího pastoračního celku na procesu rozhodování o změnách v užívání či vlastnictví; nastavení podmínek budoucího využití – jak ze strany obce (příp. jiného nového vlastníka nemovitosti),

tak i ze strany farnosti; zpracování komunikačního manuálu; zpracování dlouhodobé koncepce práce se sakrálními stavbami v diecézi.

- **Odpovědnost:** Přípravuje vedoucí právního oddělení – pověřený koordinátor pro využití sakrálních budov – ve spolupráci s pastoračním oddělením; vydává diecézní biskup.
- **Souvislosti:** Oblasti 2.1. (ohniska života), 5.1. (restrukturalizace), 8.1. (správa majetku) a 9.2. (důvěryhodnost vůči dárčům).
- **Finance:** Minimální přímé náklady; případné právní služby.
- **Hodnocení:** Transparentní a předvídatelné převody; minimalizace konfliktů s místní komunitou; vyhodnocení 12 měsíců po převodu + průběžná reflexe s místní komunitou a novým majitelem.

9. ETICKÉ ZDROJE: Etické dárcovství, fundraising a investování

Finanční zdroje, investování a etika patří k sobě

Rozvineme stabilní a důvěryhodné finanční zdroje ve službě misijního poslání církve a zaměříme se především na rozvoj dárcovství, fundraisingu a etického rozměru investování

Druhá ekonomická priorita se týká toho, odkud přicházejí prostředky pro život a rozvoj. Soustředí se na etický rozvoj zdrojů, které umožňují dlouhodobě financovat poslání církve v diecézi. Týká se získávání a rozmnožování zdrojů, nikoli správy majetku (té se věnuje osmá priorita). Klíčem k tomu je (samozřejmě kromě úsporných opatření na straně výdajů) především změna způsobu financování farností, podpora vědomé a pravidelné finanční spoluúčasti věřících, větší podíl věřících při rozhodování o finančním hospodaření, rozvoj dobrovolnictví, efektivní etické investování a periodické vyhodnocování. V prvních třech až pěti letech se proto soustředíme především na rozvoj kultury dárcovství a finanční spoluzodpovědnosti, profesionálního fundraisingu, efektivní a etické investování v souladu s posláním církve, stanovení jasných etických pravidel získávání a využívání prostředků a investování a ověření nových modelů financování farností. Vycházíme při tom z toho, že transparentnost a etika nejsou brzdou, ale podmínkou legitimacy, a nakonec i efektivity. Důraz přitom chceme klást na propojení výnosnosti s etičností, udržitelností a solidaritou.

Pozn.: Priorita 9 tvoří „palivo“ pro misijní priority. Například bez úspěšného fundraisingu (9.2) nebude možné financovat doprovázející (1.1) nebo spravedlivé mzdy (10.1).

9.1. Modely financování farností a solidární fond

Změna systému financování farností směrem k udržitelnosti a solidaritě

V.1. / 2. CESTA: Doporučujeme pověřit **synodní pracovní skupinu pro ekonomiku** vypracováním několika **modelů správy majetku farností** (například: farnost jako samostatný správce; farnost deleguje správu biskupství; sdružený majetkový fond apod.), zpracováním **odhadu výše budoucích zdrojů a nákladů** souvisejících s navrhovanými změnami pastoračních struktur a jejich předložením ke zvážení ve III. etapě diecézní synody.

V.1. / 3. CESTA: Doporučujeme v závislosti na nově zvoleném ekonomickém modelu fungování diecéze provést **zásadní revizi pravidel solidárního fondu**, zvláště v případě změny systému odměňování ve farnosti. Zároveň doporučujeme vyjasnit, zda a jak se tento nástroj bude týkat také řeholních a nových komunit, případně dalších církevních subjektů působících v diecézi.

OPATŘENÍ: Reforma modelu financování farností a solidárního fondu

- **Východisko:** Stávající systém financování není v kontextu restrukturalizace dlouhodobě udržitelný.
- **Cíl:** Vytvořit udržitelný systém, v němž farnosti, biskupství a další komunity spolupracují na financování společného poslání, přičemž solidární fond slouží k vyrovnávání rozdílů.
- **Struktura:** Analýza budoucích zdrojů a nákladů; návrh 2–3 modelů financování; návrh 2–3 přístupů dle připravenosti farností na samostatnou správu majetku; revize pravidel solidárního fondu včetně definování účasti řeholních a nových komunit; konzultace v diecézních grémiích.
- **Odpovědnost:** Přípravuje ekonomické oddělení ve spolupráci s externími odborníky; vydává diecézní biskup.
- **Souvislosti:** Oblasti 5.1. (restrukturalizace), 8.1. (správcovství majetku) a 10.1. (mzdy). Srov. také příslušnou část oddílu „Výsledky práce synodních pracovních skupin“ na str. 44 PŘÍLOHY.
- **Finance:** Vyžaduje nové zdroje dle zvoleného modelu.

- **Hodnocení:** Zaveden model umožňující stabilní financování misijních aktivit.

PROJEKT: „Farnost jako hospodář“ – testování nových modelů správy majetku

- **Vazba:** Pomáhá finalizovat předchozí opatření.
- **Cíl:** Prakticky vyzkoušet navržené modely financování farností (např. delegování správy na biskupství vs. samostatná správa) v několika typově odlišných oblastech.
- **Kroky:**
 - Výběr pilotních farností.
 - Aplikace modelu.
 - Sledování ekonomických dopadů.
 - Vyhodnocení autonomie a solidarity.
- **Čas:** 2 roky.
- **Odpovědnost:** Koordinuje ekonomické oddělení ve spolupráci s vedením diecéze a s farnostmi.
- **Finance:** Administrativní náklady.
- **Hodnocení:** Porovnání modelů a doporučení pro diecézní zavedení.

9.2. Rozvoj etického dárcovství, fundraisingu a investic

Podpora pravidelného dárcovství, fundraisingu, transparentnosti a etického investování

VI.2. / 1. CESTA: Doporučujeme **pověřit konkrétního člověka**, kterému bude v rámci náplně jeho práce **v úzké spolupráci se synodní skupinou pro ekonomiku** svěřen úkol nalézt a navrhnout cesty, jak v diecézi využít nejrůznější eticky zodpovědné **možnosti hledání finančních zdrojů** pro zabezpečení misijního poslání diecéze, jejíž úkolem by bylo ve spolupráci s odborníky a příslušnými grémii v diecézi především: naplánovat a koordinovat konkrétní kroky k tomu, aby celkový **system hospodaření** se zdroji byl **transparentní** a umožňoval věřícím účinně **ovlivňovat hospodaření** na odpovídajících úrovních (např. skrze pastorační a ekonomické rady); **nabídnout farnostem metodickou podporu, případně i konkrétní nástroje pro rozvoj transparentního a pravidelného dárcovství farníků** se zaměřením **na podporu života a poslání farností** – včetně osobních nákladů „svých“ kněží a, u větších farností, také pastoračních týmů (online nástroje usnadňující tento způsob dárcovství, **pravidelná aktualizace informací** o vhodných formách darování finančních i jiných prostředků apod.); navrhnout koncepci **vzdělávání pracovníků** ve farnosti i na biskupství v metodách fundraisingu a rozvoji účelového dárcovství a zavést a rozvinout systém **průběžné péče o dárce** (včetně dobré informovanosti o využití jejich darů); naplánovat, vykomunikovat a zavést konkrétní nástroje, jak **posílit informovanost věřících** o reálných nákladech na zaměstnance (také v závislosti na výši mezd, na které budeme cílit dle části VI. 1.) a zároveň hledat **rovnováhu mezi transparentností a možnostmi zneužití informací** o hospodaření s financemi (např. bez porozumění kontextu).

VI.3. / 1. CESTA: Doporučujeme (např. v rámci prací na etickém kodexu diecéze podle 4. cesty III. 3.) ve spolupráci se zástupci pastoračních a ekonomických rad farností vypracovat pravidla pro **etické získávání finančních darů a příspěvků a zacházení s nimi**. Tato pravidla by měla zajistit transparentní zveřejňování finančních aktivit farností, zamezit manipulativnímu způsobu získávání finančních prostředků, pomoci při rozvoji systematické péče o dárce, zajistit využití darovaných prostředků pro podporu poslání diecéze, farnosti či na určený účel, umožnit kontrolu využití darovaných prostředků ze strany dárců apod.

VI.3. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství hledalo způsoby efektivní podpory etického a ekologického hospodaření všech v diecézi působících církevních subjektů. Za tím účelem doporučujeme (např. v rámci prací na etickém kodexu diecéze podle 4. cesty III. 3.) vypracovat a příslušným diecézním grémiím předložit **návrh kodexu etického investování**, který stanoví jasná pravidla pro finanční investování biskupství, farností či jiných církevních organizací. Tento investiční kodex by měl zajistit, aby všechny finanční investice církevních subjektů v diecézi byly v souladu s evangelijními principy a církevními doporučeními v této oblasti.

OPATŘENÍ: Podpora dárcovství farností a koordinace fundraisingu

- **Východisko:** Chybí systematická podpora pravidelného dárcovství farníků a rozvoje finanční podpory sympatizantů či firem.
- **Cíl:** Rozvoj kultury pravidelného a transparentního dárcovství farníků jako výrazu jejich spoluzodpovědnosti za život a poslání církve. Vyhledávání etických finančních zdrojů pro konkrétní účely jako součást hospodaření farností, komunit i biskupství.
- **Struktura:** Pověřená osoba „referátu dárcovství a fundraisingu“ na biskupství bude mít na starosti: podporu farností; nabídku možností vzdělávání v oblasti dárcovství a fundraisingu; postupné rozvinutí systému péče o dárce a sponzory na biskupství a podporu farností v této oblasti; podněty, pomůcky a

metodické vedení ve prospěch farností pro transparentní komunikaci o činnosti farnosti včetně přehledu o hospodaření.

- **Odpovědnost:** Diecézní vedení ve spolupráci s projektovým a ekonomickým oddělením.
- **Souvislosti:** Oblasti 2.2. (propojení) a 10.1. (spravedlivé mzdy).
- **Finance:** V rámci stávající struktury
- **Hodnocení:** Růst ve spoluzodpovědnosti farníků za život a poslání farnosti; navýšení sbírek a pravidelných darů; rostoucí ochota k zapojení se do dobrovolnických služeb ve farnostech; větší povědomí veřejnosti o činnosti farnosti.

OPATŘENÍ: Formulace poslání diecéze a kodexu etického získávání darů a investování

- **Východisko:** Jednání v ekonomických záležitostech je součástí svědectví církve, a proto je třeba i v této oblasti mít k dispozici jednoduchý sumář poslání farnosti a diecéze a pomůcky pro orientaci o etických hranicích.
- **Cíl:** Garantovat, že veškeré příjmy a výdaje, včetně finančních investic diecéze i farností, jsou v souladu s křesťanskými hodnotami a nepoškozují důvěryhodnost církve a zvýšit povědomí o poslání církve.
- **Struktura:** Vytvoření jednoduchého sumáře poslání diecéze a vzoru pro vytvoření poslání farnosti; vytvoření pravidel etického získávání darů a investičního etického kodexu (tj. jasných pravidel, od koho církev dary nepřijímá a do jakých oblastí neinvestuje); nastavení nástrojů transparentnosti a informovanosti o využití získaných darů; zavedení pravidel do praxe; vyjasnění role ekonomických rad.
- **Odpovědnost:** Diecézní vedení ve spolupráci s projektovým a ekonomickým oddělením ve spolupráci s pastoračními a ekonomickými radami farností a diecéze.
- **Souvislosti:** Oblasti 7.2. (etický kodex diecéze) a 8.1. (důvěryhodná správa).
- **Finance:** Minimální přímé náklady.
- **Hodnocení:** Transparentní zveřejňování investiční politiky; etický kodex dárcovství, fundraisingu a investování je v diecézi běžně přijat a praktikován; roste důvěra dárců v církve jako instituci.

PROJEKT: „Transparentní a štedrá farnost“ – hledání vhodných způsobů komunikace

- **Vazba:** Pilotně prověřuje obě předchozí opatření.
- **Cíl:** Způsobem srozumitelným pro farníky i širší veřejnost zvýšit informovanost o činnosti farnosti a jejího hospodaření, aby se posílila důvěra a ochota k finanční spoluúčasti, a nabídnout citlivé způsoby, jak farníky přizvat k prohloubení své finanční či dobrovolnické spoluúčasti na podpoře poslání farnosti.
- **Kroky:**
 - Výběr několika (3–4) pilotních farností (různého typu).
 - Zmapování místní situace ohledně dárcovství a fundraisingu.
 - Příprava nových či obnovení zaběhlých komunikačních materiálů.
 - Veřejné prezentace poslání farnosti a jejího hospodaření.
 - Reflexe dosavadních kroků s věřícími a jejich další přizpůsobení.
- **Čas:** 1 rok.
- **Odpovědnost:** Referát dárcovství a fundraisingu ve spolupráci s ekonomickým oddělením ve spolupráci s pilotními farnostmi.
- **Finance:** Náklady na tisk a podporu informačních technologií.
- **Hodnocení:** Navýšení darů, větší zapojení dobrovolníků a pozitivní zpětná vazba od farníků.

10. PRACOVNÍ PODMÍNKY: Odpovídající mzdy a pracovní podmínky

Spravedlivé zacházení s lidmi je součástí evangelia a podmínkou udržitelnosti

Budeme hledat vhodné způsoby a transparentní pravidla pro důstojné, odpovídající a spravedlivé finanční a pracovní podmínky pro ty, kdo jsou ve službě církve

Způsob, jak církve zachází se svými pracovníky a pracovníci, je součástí jejího svědectví. Proto se tato třetí z ekonomických priorit týká toho, kdo a za jakých podmínek nese službu církve. Zaměřuje se na hledání cest k zajištění spravedlivé a přiměřené odměny duchovních i ostatních církevních zaměstnanců, jasná pravidla pro

takové odměňování, návaznost tohoto odměňování na personální procesy a na utváření podpůrných pracovních podmínek. Vycházíme z toho, že spravedlivá a přiměřená odměna je nedílnou součástí života církve a odráží duchovní, etickou i praktickou stránku jejího misijního poslání. Cílem je, aby služba v církvi byla ekonomicky udržitelná, lidsky důstojná a dlouhodobě možná. Zároveň má být v souladu s hlásanými evangelijními hodnotami a má respektovat specifickou povahu služby jáhnů, kněží a biskupů plynoucí z jejího hierarchického charakteru. A nakonec musí být nutně zasazená do současného legislativního, ekonomického a společenského kontextu. Tato naše poslední priorita ukazuje, že církev, která mluví o evangeliu, musí zároveň férově zacházet s těmi, kdo pro ni pracují. Je úzce provázána se sedmou prioritou (povolání), neboť spravedlivé odměňování a důstojné podmínky jsou nezbytným předpokladem pro rozvoj jakéhokoli povolání k dlouhodobé službě.

Pozn.: Opatření v této prioritě jsou přímou odpovědí na potřebu stabilizace povolání (7.1) a zajištění bezpečného prostředí (7.2). Bez spravedlivého finančního ohodnocení (10.1) zůstanou profily služeb (7.1) jen teoretickou možností. Zároveň zpětná vazba a supervize (10.2 a 7.2) společně chrání pracovníky před vyhořením a zneužíváním moci.

10.1. Revize forem a výše odměňování

Hledání a stanovení principů spravedlivé mzdy a transparentních pravidel odměňování

VI.1. / 1. CESTA: Doporučujeme **pověřit pracovní skupinu** zpracováním návrhu vhodného modelu určování výše mezd podle předložených principů a kritérií a přípravou realistického plánu pro jeho konzultace v příslušných grémiích a následné postupné zavedení v diecézi během následujících pěti let. Tato pracovní skupina by měla kromě jiného: analyzovat současný způsob **zařazení jáhnů, kněží, biskupů** a dalších nositelů církevního úřadu či církevní služby **do mzdového systému** vzhledem ke specifikům církevního práva a navrhnout jeho případné úpravy a kritéria odměňování; navrhnout transparentní nastavení pravidel pro získávání a využívání finančních příspěvků věřících v souvislosti se slavením mší svatých na určitý úmysl a dalšími bohoslužebnými úkony (svatby, pohřby, žehnání apod.); s pomocí odborníků z oblasti etiky a práva navrhnout **přiměřenou interpretaci**, co znamená „spravedlivá a přiměřená odměna“ v kontextu situace církve v České republice; navrhnout **odstupňování mezd pastoračních pracovníků** podle náplně práce (např. asistent pro administrativu, pastorační asistent, samostatný pastorační referent, pastorační koordinátor, vedoucí pastoračních služeb, vedoucí pastoračního týmu apod.); nalézt a navrhnout způsoby, jak v oblasti mzdového systému v diecézi **zpřehlednit plnění peněžní** (finanční odměňování za služby, role a pozice přijaté kněžími i ostatními zaměstnanci) **i nepeněžní** (benefity, služební auta, možnosti osobního rozvoje apod.); navrhnout **pravidla pro rozvoj dobrovolnictví** a pro zajištění finančních nákladů spojených se zajištěním různých způsobů dobrovolných služeb v diecézi; zvážit potřebu vytvoření **finanční rezervy** pro podporu pracovníků v mimořádně obtížných životních situacích.

OPATŘENÍ: Revize diecézního mzdového řádu a jeho zavedení do praxe

- **Východisko:** Odměňování není plně transparentní.
- **Cíl:** Zajistit, aby církev férově zacházela s těmi, kdo pro ni pracují, a aby jejich služba byla ekonomicky udržitelná a lidsky důstojná. Mzdy budou odpovídat náročnosti práce a sociální realitě v ČR. Zásady odměňování budou srozumitelné a transparentní. Bude zpracován a do života uveden realistický návrh výše mezd a pravidel pro jejich spravedlivé navyšování, včetně tabulky mzdových tříd pro zaměstnance v pracovním poměru a stanovena kritéria odpovídajícího materiálního zajištění duchovních včetně pravidel pro využívání příspěvků věřících („mešní stipendia“, „štolové příspěvky“). Budou vyjasněna pravidla pro více úvazků (např. nemocniční kaplan a duchovní správce farnosti).
- **Struktura:** Analýza současného stavu na BIP ve vztahu k situaci na trhu práce; konzultace s interními i externími odborníky; časový plán revize – definice principů spravedlivé mzdy v jednotlivých pracovních a služebních kategoriích, mzdová tabulka podle náplně práce, pravidla benefitů, pravidla pro více úvazků, pravidla pro „mešní stipendia“ a „štolové příspěvky“; návrh modelu finanční udržitelnosti; konzultace v grémiích (ekonomická rada diecéze, kněžská rada); plán postupného zavedení.
- **Odpovědnost:** Biskup a generální vikář, zpracovává pracovní skupina pro mzdy (cca 36 měsíců).
- **Souvislosti:** Navazuje na oblasti 5.2. (kategoriální pastorační), 6.1. (kultura spoluzodpovědnosti), 7.1. (profily služeb a péče o povolání), 9.1 a 9.2. (financování farností a etické zajištění zdrojů).
- **Finance:** Náklady na odborné konzultace + nové zdroje pro předpokládané navyšování mezd zaměstnanců s odpovídající kvalifikací.
- **Hodnocení:** Předložení návrhu biskupovi; stabilizace personální situace; snížení pocitu nejistoty.

10.2. Personální situace a pracovní prostředí

Podpora kvality pracovních vztahů a efektivity procesů na biskupství a v celé diecézi

III.2. / 2. CESTA: Doporučujeme provést vyhodnocení účinnosti a funkčnosti procesů, které jsou dnes na biskupství a v celé diecézi aplikovány za účelem vytváření **otevřeného a respektujícího pracovního prostředí**, péče o kvalitu mezilidských vztahů, rozvoje kompetencí zaměstnanců, osobnostního rozvoje, zvládnutelnosti jejich pracovní náplně, spravedlivého ohodnocení, vykazatelnosti práce a podpory jasné organizační struktury a křesťanské identity.

VI.1. / 2. CESTA: Předkládáme ke zvážení **odborné a citlivé provedení hlubšího vyhodnocení personální situace v diecézi**. Na základě takového hodnocení by bylo možné v konkrétních případech posoudit například potřebu doplnění kvalifikace, vhodnost odborného vedení jiným pracovníkem či úpravu a zpřesnění kritérií pro výběr budoucích zaměstnanců.

VI.1. / 3. CESTA: Doporučujeme, aby pro kněze i ostatní pracovníky v pastorači byly zavedeny každoroční rozhovory, jejichž cílem by byla **vzájemná zpětná vazba** mezi nadřízenými a podřízenými. Tyto rozhovory mohou být příležitostí k otevřené a oboustranné reflexi spolupráce, k ocenění a zhodnocení profesního rozvoje, pojmenování potřeb dalšího vzdělávání i sdílení míry spokojenosti pracovníka apod. Tam, kde už podobné rozhovory probíhají, je vhodné podporovat jejich smysluplné a účinné využívání. Pro tato setkání doporučujeme nabídnout metodickou podporu a materiály pro přípravu obou stran a také průběžně pečovat o jejich kvalitu napříč organizací. U kněží je vhodné dbát na to, aby rozhovor vedla osoba, která rozumí jejich službě i povolání a je k takovému setkání osobnostně i profesně připravena.

OPATŘENÍ: Nastavení standardů otevřeného a respektujícího pracovního prostředí

- **Východisko:** Nedostatečné systematické vyhodnocení pracovního prostředí na biskupství i v diecézi. Zpětná vazba mezi nadřízenými a podřízenými, především v oblasti pastoračních služeb v diecézi není dostatečná.
- **Cíl:** Provést externí audit procesů a na jeho základě nastavit jasné standardy podpory, rozvoje a respektu v rámci pracovního prostředí a vytvořit takové pracovní prostředí, kde se dbá na kvalitu mezilidských vztahů, kvalifikaci i rekvalifikaci zaměstnanců dle potřeby diecéze, funkčnost organizační struktury, rozvoj kompetencí, zvládnutelnost pracovní náplně, otevřenou komunikaci, naslouchání a společnou reflexi na všech úrovních.
- **Struktura:** Reflexe a vyhodnocení personální situace v diecézi; navržení postupů pro průběžnou zpětnou vazbu a každoroční zpětnovazební rozhovory; ověření postupů na omezeném okruhu lidí; školení vedoucích pracovníků; komunikace postupů na biskupství a ve vybraných farnostech; sběr připomínek; dopracování postupů.
- **Odovědnost:** Přípravuje personální oddělení ve spolupráci s vedením diecéze; vydává diecézní biskup.
- **Souvislosti:** Téma 7.2. (bezpečné prostředí), 6.1. (proměna kurie), 6.1. (spolupráce presbyteria, jáhnů a dalších v pastorači) a 10.1 (spravedlivé odměňování)
- **Finance:** Náklady na externí audit procesů.
- **Hodnocení:** Zlepšení spokojenosti, důvěry a osobního zapojení zaměstnanců.

PROJEKT: „Dialog o službě“ – zavedení ročních rozhovorů u duchovních

- **Vazba:** Realizace předchozího opatření.
- **Cíl:** Vyzkoušet způsob rozhovorů u kněží a jáhnů, ostatních pastoračních pracovníků tak, aby byly vnímány jako podpora, nikoli jako kontrola.
- **Kroky:**
 - Výběr pilotního vikariátu.
 - Výběr a školení osob vedoucích rozhovory.
 - Realizace ročního cyklu.
 - Společná reflexe.
- **Čas:** 1 rok (někdy ke konci prvního třiletí).
- **Odovědnost:** Generální vikář ve spolupráci s okrskovými vikáři a personálním oddělením.
- **Finance:** Náklady na školení.
- **Hodnocení:** Zpětná vazba účastníků; rozhodnutí o diecézním zavedení.

DALŠÍ KROKY NA SPOLEČNÉ CESTĚ

Důležité opěrné body pro post-synodní pokračování cesty proměny naší diecéze

Naše společná cesta nekončí tímto [dokumentem](#). Naopak – právě zde začíná její další etapa, kterou lze nazvat její „realizační fází“ (částečně se kryjící s „realizační fází“ synody o synodalitě).

Proto navrhujeme několik konkrétních kroků, které mohou pomoci, aby se přijaté podněty a doporučení postupně také proměňovaly v život a umožnily nám být v kontaktu s realizační fází synody o synodalitě:

1. **Synodální obnova diecéze:** Vedení diecéze osloví farnosti a ohniska života s nabídkou jednodenní duchovní obnovy v duchu synodality.
2. **Poselství synody:** Zpracování srozumitelného textu „Poslání a vize diecéze“ a dalších forem sdílení (letáky, videa, podcasty), které pomohou předat poselství synody širšímu okruhu lidí.
3. **Zkušenost synodality:** Povzbuzení a vytváření příležitostí k tomu, aby i po skončení formální role synodní delegáti při různých příležitostech sdíleli s dalšími svoji zkušenost společné cesty.
4. **Reflexe v radách:** Výzva k reflexi zkušeností ze synody a dokumentů diecézní synody v pastoračních a ekonomických radách farností a dalších řádných synodálních grémiích, jejichž úkolem je spolupracovat s biskupem na rozlišování další cesty diecéze v Duchu svatém.
5. **Modlitební síť:** Podpora pokračování modlitební sítě a její konkrétní ukotvení v místních společenstvích, farnostech, komunitách či vikariátech.
6. **Vikariátní rozlišování:** Iniciování společného rozlišování např. na úrovni vikariátů na téma budoucí podoby farních celků, pastoračních oblastí, farností či dalších pastoračních struktur.
7. **Setkání synodních delegátů:** Uspořádání několika navazujících setkání synodních delegátů, případně členů pastoračních rad apod., se sdílením zkušeností z dosavadní cesty (např. setkání na pouti v Římě r. 2026, hodnotící diecézní shromáždění r. 2027 apod.).¹
8. **Škola synodality:** Zřízení diecézní *Školy synodality* pro členy pastoračních a ekonomických rad i pro všechny, kdo mají zájem se podílet na společné odpovědnosti za život diecéze jako celku či jednotlivých farností a komunit.²
9. **Svobodné diskuzní fórum:** Vytvořit fórum svobodné diskuze o tématech, která sice přesahují kompetence diecézního biskupa, ale řadu lidí v diecézi tíží.
10. **Synodní projektový tým:** Ustavení malého projektového týmu, který bude doprovázet proces realizace rozhodnutí diecézní synody, koordinovat práci na opatřeních a projektech obsažených v příloze dokumentu a pečovat o uskutečnění výše uvedených bodů.

Iniciace těchto kroků náleží diecéznímu vedení po konzultaci s diecézní pastorační radou a ve spolupráci s diecézním pastoračním týmem a pastoračním oddělením.

Jejich uskutečnění se však neobejde bez široké spoluúčasti – synodních delegátů, okrskových vikářů, farářů, administrátorů farností, ostatních kněží či jáhnů, pastoračních rad, všech, kdo se v různých službách podílejí na životě farností a komunit i mnoha dalších lidí z celé diecéze.

¹ V dokumentu *Pokyny* je období 2025 – 2028 prezentováno jako fáze „implementace v místních církvích“. V prvním pololetí 2027 se předpokládá konání „hodnotících shromáždění v diecézích“, ve druhém pololetí 2027 „hodnotící shromáždění v národních a mezinárodních biskupských konferencích“, v prvním čtvrtletí 2028 „hodnotící kontinentální shromáždění“ a v říjnu 2028 „církevní shromáždění ve Vatikánu“. Diecéze jsou zde vyzvány k „pravidelnému konání místních a regionálních církevních shromáždění“ (*Pokyny*, čl. 3.2.h.).

² „Je nezbytné dbát na jeho znalost zejména u členů synodálních týmů a těch, kdo jsou na různých úrovních povoláni k provázení realizačního procesu. Vzhledem k tomu, že text Základního dokumentu je bohatý a ucelený, bude dobré naplánovat (na místní, národní nebo regionální úrovni) studium, doprovodné aktivity a průvodce čtením, které umožní pochopit životodárnou inspiraci textu, nikoli získat jen představu o projednávaných tématech“ (*Pokyny*, čl. 3. Jak používat Základní dokument ve fázi realizace?, srov. také *Pokyny*, čl. 4. Jakou metodou a jakými nástroji postupovat ve fázi realizace?).

Výsledky práce synodních pracovních skupin

Rozvoj profesionální Charity v diecézi

Během III. etapy diecézní synody se pod vedením biskupa Tomáše Holuba scházela **pracovní skupina pro Charitu** ve složení P. Petr Hruška (generální vikář), Lucie Švehlová (ředitelka Oblastní charity Klatovy), Eva Kolařová (ředitelka Farní charity Cheb), Aleš Klůč (ředitel Farní charity Karlovy Vary), Tereza Landová (ředitelka Městské charity Plzeň – druhé jednání), Karel Weishäupel (zástupce ředitele Diecézní charity Plzeň – druhé jednání), Denisa Garguláková (Nýrsko), Jana Vacíková (Staňkov), Martina Podlipná (Plzeň), Stanislava Badidová (Horšovský Týn), P. Vladimír Müller (Karlovy Vary), P. Michal Kaplánek (Plzeň).

Skupina na svém prvním jednání probírala téma křesťanské identity Charity, terminologií používanou pro místní Charitu, spoluprací mezi Charitami a farnostmi a řešením konfliktů, či požadavky na vzdělávání pracovníků a pracovník Charity. Diskuze nad těmito tématy byla inspirována a další kroky k rozvíjení těchto témat by měly být vedeny následujícími „cestami“ ze závěrečného dokumentu II. etapy *Já jsem ta Cesta*:

IV.1 / 1. CESTA: Doporučujeme rozvinout **komplexní program doprovázení a vzdělávání pro všechny zaměstnance a dobrovolníky Charity**, který by vedle povinného vzdělávání podle zákona o sociálních službách zahrnoval alespoň u vedoucích či klíčových pracovníků Charity podle možností také pracovní supervizi, vzdělávání se zaměřením na spiritualitu pomáhajících, spiritualitu klientů, církevní charakter služby Charity, spolupráci s farnostmi a sociální nauku církve, možnost individuálního duchovního doprovázení a pro zájemce o práci v Charitě také základní seznámení s východisky a principy křesťanské založené charitní služby. To vše s respektem k osobnímu postoji zaměstnanců ohledně vyznání víry či náboženské příslušnosti.

IV.1 / 2. CESTA: Předkládáme ke zvážení zavedení vhodného **nástroje etického řízení**, který by vedení Charity usnadnil proces citlivé komunikace základních etických principů služby Charity (např. konkrétní kroky při přijímání nových zaměstnanců, téma pro každoroční hodnotící rozhovory apod.).

IV.1 / 3. CESTA: V kontextu charitních zařízení doporučujeme podpořit pro zájemce z řad klientů i zaměstnanců Charity **možnost slavení pravidelných bohoslužeb**, které by jim pomáhaly vnímat Charitu jako součást živé církevní komunity.

IV.2. / 2. CESTA: Doporučujeme hledat příležitosti k **ekumenické spolupráci** s charitativními službami jiných církví či organizací a ke vzájemnému obohacování se a sdílení zkušeností v oblasti diakonických a charitativních služeb církve.

IV.3. / 1. CESTA: Doporučujeme ještě před třetí etapou diecézní synody **ustavit pracovní tým** zahrnující vedení Charity, který bude mít na starosti **reflexi současných struktur profesionální Charity** v diecézi se zaměřením na její křesťanský charakter, nadstandardní kvalitu služeb, včetně orientace na „nepopulární“ oblasti služeb („kam se nikomu nechce“) a spolupráci s farnostmi tak, aby mohly být výstupy společného jednání zohledněny v dokumentu třetí etapy synody.

IV.3. / 3. CESTA: Doporučujeme stanovit, že každá z lokálních Charit má dle možností určeného **jednoho ze svých vedoucích či zaměstnanců** coby osobu zodpovědnou za rozvoj **komunikace a spolupráce s farnostmi**, na jejichž území tato lokální Charita své služby poskytuje.

Na svém druhém jednání pak skupina připomínkovala část 3c. VĚROHODNÉ SKUTKY této PŘÍLOHY a v ní obsažené opatření a projekty, která byla posléze upravena na základě těchto připomínek. Tato část byla kromě jiného inspirována také následujícími „cestami“ z dokumentu Já jsem ta Cesta:

IV.2. / 1. CESTA: Doporučujeme podporovat aktivity a projekty **propojující lokální projekty Charity a službu farností** (např. různé způsoby formace členů pastoračních rad farností s důrazem na potřebu pravidelného vyhodnocování spolupráce farnosti s Charitou, nabídky společných setkání dobrovolníků či pracovníků Charity a zájemců z řad farníků apod.).

IV.2. / 3. CESTA: Doporučujeme ve farnostech podpořit **rozvoj finanční účasti na diakonickém poslání** církve, např. formou pravidelné kostelní sbírky na potřeby vlastní služby dané farnosti pro lidi v nouzi, či na podporu nějakého místního projektu Charity či jiné podobné charitativní organizace (např. již fungující Postní almužna, Tříkrálová sbírka apod.).

IV.3. / 4. CESTA: Doporučujeme iniciovat proces, v jehož rámci budou „**farní charity**“ s vlastní právní subjektivitou, které provozují registrované sociální či zdravotní služby, **přejmenovány** tak, aby jejich název nezahrnoval slovo „farní“ (např. Charita Stříbro, Charita Tachov apod.), a **dobrovolnické „farní charity“**, které jsou doposud organizačními složkami Diecézní charity Plzeň, budou postupně organizačně **integrovány do pastoračních struktur farností** nebo

budou zrušeny. V případě, že by tyto skupiny z nějakých důvodů měly zůstat součástí struktury Diecézní charity Plzeň, nebudou v názvu používat slovo „farní“ (nabízí se zde např. transformace na dobrovolnická centra některé z lokálních profesionálních Charit apod.).

Níže je připojen členy skupiny odsouhlasený zápis z jejího prvního jednání.

1. Pro zachování a rozvíjení „**křesťanské identity**“ služeb Charity není rozhodující jakési „kondenzační jádro“ chápané jako dostatečný počet vyznávajících křesťanů, ale vedením konkrétní služby (případně dalšími spolupracovníky) aktivně utvářený rámec pro službu založenou na „milosrdné lásce k bližnímu“. Toto je podmínka nutná, nikoli však dostačující.
2. V diecézi směřujeme k Charitě, která nebude kopírovat strukturu farností a **má centrální nebo oblastní rovinu**. Ve farnostech má být rozvíjena obecná „diakonie“ (praktická solidarita s lidmi v nouzi) jako součást jejich vlastního poslání. Je třeba v této souvislosti vyřešit otázku **terminologie** ohledně dobrovolnických skupin věnujících se ve farnostech diakonii.
3. Od zaměstnanců profesionální Charity očekáváme, že si jsou vědomi toho, že pracují v církevní organizaci a že se ztotožňují s jejím posláním a hodnotami.
4. Zůstává **otevřená otázka**, nakolik je v místních Charitách či na rovině diecézní Charity nutné, aby jejich ředitel či ředitelka byli praktikujícími katolickými věřícími a nakolik je nutné od nich vyžadovat s tím související nárok na „**křesťanskou bezúhonnost**“.
5. Chceme, aby farnost v rámci rozvíjení diakonického rozměru svého poslání měla jako svou **prioritu k rozlišování** v pastorační radě otázku, **jakými praktickými způsoby** bude tato farnost v rámci svých možností a dalších potřeb ve farnosti **spolupracovat** s profesionální Charitou, pokud na svém území bude Charita provozovat své služby.
6. Potřebujeme postupy pro **situace, kdy dochází k disproporcím** (konfliktům, napětím, nedorozuměním) ve vztahu **mezi farností a profesionální Charitou** (doporučení, jak v takových situacích konstruktivně a transparentně postupovat). Je nezbytné, aby tyto kroky vedly přes ředitele diecézní Charity a biskupstvím pověřeným člověkem pro diakonii.
7. V následných krocích je třeba zohlednit **mírnější výklad nároků na vzdělávání** zaměstnanců Charity („především vedoucí a klíčoví zaměstnanci“, „dle možností“ apod.) a důraz na svobodu osobního přesvědčení zaměstnanců rozšířit i na **dobrovolníky**, aby lidé dobré vůle nebyli těmito nároky od spolupráce s Charitou odrazováni.
8. Skupina se dohodla, že chce **pokračovat v práci** a doporučila pokusit se do práce skupiny zapojit více **farářů z terénu** a některé **členy vedení Charity**.

Rozvoj církevního školství v diecézi

Během II. etapy diecézní synody se pod vedením biskupa Tomáše Holuba scházela **pracovní skupina pro církevní školství** ve složení Kateřina Chejlavová (ředitelka Církevní ZŠ a SŠ Plzeň), Kristýna Koderová (učitelka ZŠ Pivoňka Chříč), s. Rafaela Slavíková OP (třídní učitelka MŠ Kardinála Berana Plzeň), Olga Byrtusová (Gymnázium Jaroslava Vrchlického Klatovy), Ludvík Grundman (spirituál Církevního gymnázia Plzeň), Jan Sebján (ředitel Farní charity Sokolov), Jana Fenclová (zástupkyně ředitelky Církevní ZŠ a SŠ Plzeň), jáhen Elva Frouz (bývalý vyučující na Církevním gymnáziu Plzeň), Daniel Petříček (ředitel Církevního gymnázia v Plzni), Veronika Jilichová Nová (zastupitelka města Plzeň, praktická dětská lékařka), Michaela Beranová (učitelka Církevního gymnázia Plzeň), Markéta Tesárková (metodik prevence ZŠ Pivoňka Chříč), Petra Mayerová (ředitelka MŠ kard. Berana).

Výsledkem práce této skupiny byla formulace následujících „cest“ v Závěrečném dokumentu II. etapy *Já jsem ta Cesta* (srov. část I.4. JtC, včetně souvisejících východisek a cílů):

II.4. / 1. CESTA: Doporučujeme, aby školy ve svých koncepcích **naplňování křesťanské identity** pracovaly se zkušeností, že **pastorační péče se lépe daří v týmech**, a popsaly, jakou podporu a formaci poskytují učitelům a ostatním pedagogickým pracovníkům, kteří jsou pro křesťanskou identitu škol klíčoví, a jakou podporu a formaci nabízejí všem zaměstnancům.

II.4. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby pracovní skupina ve spolupráci s vedením církevních škol a pastoračním oddělením, případně novými službami v diecézi, hledala cesty, **jak mohou církevní školy sdílet svoje zkušenosti** z práce s mladými lidmi a spolupracovat na péči o děti a mladé lidi **i mimo církevní školy** (např. s křesťanskými pedagogy na jiných školách, s učiteli náboženství či katechety z jednotlivých farností apod.).

II.4. / 3. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství podporovalo konkrétní projekty a lidi, kteří by usilovali o **založení další církevní školy nebo školského zařízení** v diecézi, pokud se k tomu sejdou vhodné podmínky, včetně materiálních a finančních. Při tom doporučujeme **brát v potaz i sociálně-kulturní charakter daného území a jeho potřeby**. Doporučujeme, aby se rozšířily kapacity Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny, aby mohla svoje služby poskytovat pro zájemce z celé diecéze. Dáváme ke zvážení, aby tento úkol byl součástí agendy školského koordinátora.

II.4. / 4. CESTA: Dáváme ke zvážení, aby diecéze zohlednila při hledání nových ekonomických modelů, případně finančních zdrojů, také **potřeby církevních škol**.

Při své práci se skupina zabývala tématy jako rozvoj církevního školství, odbourání předsudků, křesťanská identita církevní školy, duchovní rozměr církevního školství, péče o vyučující, podpora křesťanských učitelů, aktivity pro děti a studenty, propojenost identity církevních škol s diecézí, propojení s rodiči a mezi rodiči navzájem apod. Níže jsou připojené některé podněty pro další práci vzešlé na základě diskuzí členů této skupiny při jejích pracovních setkáních.

1. Křesťanská identita církevní školy

- křesťanská identita je spojená s duchovním rozměrem a je vázaná na každou školu jinak
- napětí mezi křesťanskou identitou (spiritualita) a excelencí (vzdělání)
- škola má pomáhat, aby se děti mohly setkat s živým Bohem
- křesťanská identita se týká lidství, křesťanství v praxi – svědectví života
- stanovit kritéria pro toho, kdo může a kdo by neměl/nesměl být kantorem na křesťanské škole
- láska k předmětu, k dětem a k Bohu: nemůže být obětována láska k dětem a k předmětu

Možné cesty:

- spolupráce, zapojování a přítomnost spirituálů, duchovního týmu ve školách
- pedagogové nemusí být věřící, ale musí mít v úctě křesťanský pohled na svět - při výběrovém řízení ošetřit to, aby kantor nepodkopával křesťanskou identitu školy
- jediné, k čemu může diecéze zavázat školy, je úsilí a hledání, aby škola stála na křesťanské identitě
- snažit se o solidní vzdělání směřované k hodnotám
- mít jádro, které se modlí
- otázka, zde uchazeči o pozice vyučujících na církevních školách, kteří jsou součástí křesťanského společenství, by měli při přijímacím řízení získat vyšší počet bodů

2. Rozvoj církevního školství a jeho prezentace v diecézi

Jak vnímáme a co to znamená rozvoj školství? Jak to vidíte dál? Nakolik podporovat církevní školy jinde a jaké jsou k tomu podmínky z pohledu diecéze? Jak to pak prezentovat navenek?

Vize: naše školy by měly být „dílň lidskosti“, aby lidi mohli zažívat přijetí a lidskost

Možné cesty:

- podpořit konkrétní lidi a konkrétní projekty, bez tohoto není reálné něco vytvářet
- propojování škol a podpora spirituality ve školách, které nejsou církevní
- Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna (limity spojené etickými rozměry)
- školský koordinátor

Témata do budoucna:

1. Otázka rozvoje: charismatické osoby, finanční priority v rámci diecéze: otázka, kterou je třeba položit všem, aby se k ní vyjádřili ve škále od 1 – 10.

2. Zdůraznit velkou významnost, přesažnost a preevangelizační rovinu Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny.

3. Péče o vyučující na církevních školách

- společenství-tým, čas, lidská, osobní a duchovní podpora
- atmosféra: cítit se dobře, péče o potřeby kantorů
- prostor pro sdílení - např. supervize, zdravé prostředí
- srovnatelné finanční ohodnocení
- naučit děti dát zpětnou vazbu učitelům a poděkovat mu

Rozvoj financování a správy majetku v diecézi

Během II. etapy synody se pod vedením biskupa Tomáše Holuba scházela **pracovní skupina pro ekonomická východiska a procesy** ve složení Petr Bauchner (farář ŘKF Sokolov), Richard Polák (administrátor ŘKF Aš), Tenglerová (firemní bankéř Česká spořitelna Plzeň), Jindřich Zárobský (ekonomická rada ŘKF Zbiroh), Daniel Poula (ekonomická rada ŘKF Bečov nad Teplou), Marek Poledníček (ekonomická rada ŘKF Ostrov), Petr Hruška (generální vikář), Martin Kala (diecézní ekonom a člen synodní rady pro ekonomiku), Iva Fictumová (vedoucí projektového oddělení biskupství a členka synodní rady pro ekonomiku), Petra Benešová (vedoucí oddělení majetkové a investiční správy biskupství).

Pracovní skupina se zabývala přehledem různých modelů financování církve ve světě, navazující diskuze směřovala k doporučení, že cestou pro naši diecézi by měla zůstat dosavadní diverzifikace zdrojů (vlastní hospodaření / dary a sbírky / dotace), kterou by doprovázel „evoluční“ rozvoj především směrem k posílení dárcovství věřících (dary, sbírky, spoluúčast), k posílení etičnosti a efektivnosti hospodaření a dotací a k možnosti svěřit farní majetek do správy biskupství tam, kde se pro to farnost rozhodne.

Jedním z výsledků práce této pracovní skupiny je „Návrh změny financování osobních nákladů farností“, který byl konzultován na kněžském dni na podzim 2025 a který je prezentován níže.

Návrh změny financování osobních nákladů farností (3. října 2025)

Aktuální stav:

- osobní náklady jsou hrazeny přímo biskupstvím – kněží, statutáři i pastorační asistenti jsou zaměstnanci biskupství
- farnosti přispívají na osobní náklady biskupství omezeně formou solidárního a mzdového pastoračního fondu – většina osobních nákladů je hrazena biskupstvím, v roce 2030 již biskupství neobdrží státní příspěvek na provoz (v r. 2029 bude tento roční příspěvek činit 16,5 mil. Kč)

Detaily navrhované změny:

Změna financování osobních nákladů se týká hlavní činnosti farností, všechny náklady provozu farnosti by tak byly hrazeny na úrovni farností, přičemž zvýšené náklady by byly financovány výnosy z finanční náhrady.

- osobní náklady by byly hrazeny farnostmi – kněží, členové statutárních orgánů i pastorační asistenti by tudíž byli zaměstnanci jednotlivých farností – tyto osobní náklady v roce 2025 přesáhnou 40 mil. Kč
- osobní náklady = mzdové náklady + pojištění placené zaměstnavatelem** (zdravotní, sociální a zákonné pojištění odpovědnosti) + **benefity**
- zásadní změna dosavadních pravidel – zrušení mzdového pastoračního fondu a zásadní změna solidárního fondu – **nová pravidla by pro farnosti a kněze nebyla horší než aktuální pravidla**
- příspěvky na úhradu pastorační činnosti farností od biskupství z výnosů zainvestované finanční náhrady** (alternativně od biskupské fundace nebo společností vlastněné biskupstvím - vhodný režim dle ekonomických, účetních, daňových a právních kritérií)
- vhodné nastavení poskytování příspěvků reflektující cash flow farností
- transparentní vzorec stanovování výše příspěvků / stabilita rozpočtů farností
- jednotná mzdová koncepce včetně benefitů**
- farnost by mohla v určitém finančním koridoru navýšit mzdu zaměstnanci

Případná realizace změny:

- změna financování osobních nákladů farností by mohla proběhnout **postupně**, určité pilotní farnosti by mohly do nového režimu vstoupit **1. ledna 2027**, ostatní farnosti **1. ledna 2028**
- vyhlášení nových pravidel** a jejich komunikace – koncepce financování osobních nákladů v diecézi včetně benefitů, vzorové právní dokumenty, pravidla pro svěřenou správu farního majetku biskupství
- zpřesnění služebního poměru**, vazba na dekret a schvalovací doložky farností
- nutné **zpřesnění kompetencí a stanov PRF a ERF**
- vyjasnění výkazu **docházky**, čerpání **dovolené**
- diecézní aktivity kněží ustanovených ve farnosti by byly farnosti biskupstvím finančně podpořeny
- postupný růst výše mzdového koridoru** – v prvních letech během testování nastavení by byl koridor menší a postupně by se v dalších letech zvyšoval

Ostatní cesty a projekty

Cesty a projekty, které jsou pro diecézi důležité, ale budeme jim věnovat pozornost později

Cesty z dokumentu *Já jsem ta Cesta*

MISIE

I.2. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství podpořilo (poradensky, finančně apod.) iniciativy farností a komunit směřující k tomu, aby byly k dispozici **prostory ke komunitnímu setkávání** pro širokou veřejnost, které umožní setkávání a rozšíření pastorační nabídky nad rámec bohoslužeb (komunitní centra, místa pro setkávání dětí, kavárny, otevřené zahrady apod.). Tyto prostory mohou být vlastní, nebo sdílené s jinými organizacemi.

I.3. / 3. CESTA: Doporučujeme v diecézi vyhledávat a podporovat **projekty sociálně citlivého hospodaření a komunitního života** (např. komunitní zahrady, bydlení pro rodiny v nouzi, fond pro podporu potřeb lidí v nouzi, komunitní sdílení potřeb a přebytků apod.).

II.1. / 3. CESTA: Doporučujeme, aby **synodní skupina pro církevní školství** rozpracovala své **návrhy a analýzy a předložila** je ke zvážení ve III. etapě diecézní synody.

II.3. / 3. CESTA: Doporučujeme skrze službu pastoračních spolupracovníků a spolupracovnic biskupství: podpořit nejrůznější možnosti, jak **otevřít prostory farností** (fary, farní zahrady, další farní pozemky apod.), přizpůsobovat farní prostory a nabídnout podporu pro scházení maminek či tatínků s dětmi, setkávání skautů či jiných organizací pracujících s dětmi a mladými lidmi apod.; spolupracovat s odborníky, církevními školami a organizacemi, kteří se věnují mladým lidem, na programech **pro zvyšování schopnosti dětí a mladých lidí řešit náročné osobní i vztahové situace** a hledat cesty, jak v takovýchto situacích v přiměřeném bezpečném rámci vůči jejich účastníkům poskytovat podporu a doprovázení.

II.3. / 4. CESTA: Doporučujeme motivovat mladé lidi k **spoluúčasti a spoluodpovědnosti**. Proto také doporučujeme přizpůsobit struktury spoluodpovědnosti ve farnostech tak, aby mladí mohli být jejich součástí, a zároveň zvážit **vytvoření poradních skupin mladých** na celodiecézní rovině.

II.4. / 1. CESTA: Doporučujeme, aby školy ve svých koncepcích naplňování křesťanské identity pracovaly se zkušeností, že pastorační péče se lépe daří v týmech, a popsaly, jakou podporu a formaci poskytují učitelům a ostatním pedagogickým pracovníkům, kteří jsou pro křesťanskou identitu škol klíčoví, a jakou podporu a formaci nabízejí všem zaměstnancům.

II.4. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby pracovní skupina ve spolupráci s vedením církevních škol a pastoračním oddělením, případně novými službami v diecézi, hledala cesty, **jak mohou církevní školy sdílet svoje zkušenosti** z práce s mladými lidmi a spolupracovat na péči o děti a mladé lidi i mimo církevní školy (např. s křesťanskými pedagogy na jiných školách, s učiteli náboženství či katechety z jednotlivých farností apod.).

II.4. / 3. CESTA: Doporučujeme, aby biskupství podporovalo konkrétní projekty a lidi, kteří by usilovali o **založení další církevní školy nebo školského zařízení** v diecézi, pokud se k tomu sejdou vhodné podmínky, včetně materiálních a finančních. Při tom doporučujeme brát v potaz i sociálně-kulturní charakter daného území a jeho potřeby. Doporučujeme, aby se rozšířily kapacity Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny, aby mohla svoje služby poskytovat pro zájemce z celé diecéze. Dáváme ke zvážení, aby tento úkol byl součástí agendy školského koordinátora.

II.4. / 4. CESTA: Dáváme ke zvážení, aby diecéze zohlednila při hledání nových ekonomických modelů, případně finančních zdrojů, také **potřeby církevních škol**.

USPOŘÁDÁNÍ

III.1.a. / 4. CESTA: Předkládáme ke zvážení, aby ve farnostech, které to budou považovat za smysluplné, bylo jejich farníkům (případně i návštěvníkům či sympatizantům) umožněno nechat se zapsat do **farního seznamu kontaktů** (tzv. „registru farníků“, „farní kartotéky“ apod.). Podmínky takového seznamu (náležitosti GDPR apod.) by byly jasně stanoveny biskupstvím.

IV.1 / 1. CESTA: Doporučujeme rozvinout **komplexní program doprovázení a vzdělávání pro všechny zaměstnance a dobrovolníky Charity**, který by vedle povinného vzdělávání podle zákona o sociálních službách zahrnoval alespoň u vedoucích či klíčových pracovníků Charity podle možností také pracovní supervizi, vzdělávání se zaměřením na spiritualitu pomáhajících, spiritualitu klientů, církevní charakter

služby Charity, spolupráci s farnostmi a sociální nauku církve, možnost individuálního duchovního doprovázení a pro zájemce o práci v Charitě také základní seznámení s východisky a principy křesťansky založené charitní služby. To vše s respektem k osobnímu postoji zaměstnanců ohledně vyznání víry či náboženské příslušnosti.

IV.1 / 2. CESTA: Předkládáme ke zvážení zavedení vhodného **nástroje etického řízení**, který by vedení Charity usnadnil proces citlivé komunikace základních etických principů služby Charity (např. konkrétní kroky při přijímání nových zaměstnanců, téma pro každoroční hodnotící rozhovory apod.).

IV.1 / 3. CESTA: V kontextu charitních zařízení doporučujeme podpořit pro zájemce z řad klientů i zaměstnanců Charity **možnost slavení pravidelných bohoslužeb**, které by jim pomáhaly vnímat Charitu jako součást živé církevní komunity.

IV.2. / 2. CESTA: Doporučujeme hledat příležitosti k **ekumenické spolupráci** s charitativními službami jiných církví či organizací a ke vzájemnému obohacování se a sdílení zkušeností v oblasti diakonických a charitativních služeb církve.

IV.3. / 1. CESTA: Doporučujeme ještě před třetí etapou diecézní synody ustavit pracovní tým zahrnující vedení Charity, který bude mít na starosti **reflexi současných struktur profesionální Charity** v diecézi se zaměřením na její křesťanský charakter, nadstandardní kvalitu služeb, včetně orientace na „nepopulární“ oblasti služeb („kam se nikomu nechce“) a spolupráci s farnostmi tak, aby mohly být výstupy společného jednání zohledněny v dokumentu třetí etapy synody.

IV.3. / 3. CESTA: Doporučujeme stanovit, že každá z lokálních Charit má dle možností určeného **jednoho ze svých vedoucích či zaměstnanců** coby osobu zodpovědnou za rozvoj **komunikace a spolupráce s farnostmi**, na jejichž území tato lokální Charita své služby poskytuje.

HOSPODAŘENÍ

V.2. / 3. CESTA: Doporučujeme zavést **komplexní přehled o využívání sakrálních staveb** i dalších staveb v majetku či správě farností a komunit, který bude na odůvodněnou žádost při zvážení ochrany informací... žadateli poskytnut.

VI.2. / 2. CESTA: Doporučujeme, aby byly v diecézi biskupem v konzultaci s kněžskou radou stanoveny podmínky, za kterých by mohli kněží pracující v diecézní pastoraci – pokud chtějí a mohou – pracovat také na částečný **úvazek v civilním zaměstnání**, pokud by tento úvazek byl v souladu s jejich kněžským posláním; zároveň v diecézi doporučujeme upřesnit mzdové podmínky kněží, kteří již nyní vedle svého pracovního úvazku s biskupstvím mají pracovní **úvazky v rámci kategoriální pastorace** se školami, nemocnicemi, věznicemi apod.

Další projekty ke zvážení do budoucna

- 2.1. PROJEKT: „Propojovací inspiromat“ – podpůrné materiály pro farní ohniska života
- 2.2. PROJEKT: „Síť života“ – iniciace, realizace, rozvoj diecézního online portálu
- 3b.1. PROJEKT: „Laboratoř jazyka mladých“ – slovník víry pro 21. století
- 3b.2. PROJEKT: „Festival digitální tvorby“ – propojení a rozvoj digitálních tvůrců v diecézi
- 3b.2. PROJEKT: „Digitální most“ – kurz zdravého používání digitálních nástrojů
- 4.1. PROJEKT: „Mladí na cestě“ – pilot decentralizované služby mladým lidem
- 4.2. PROJEKT: „Generace ABC“ – materiál pro vícegenerační a diakonické doprovázení
- 4.2. PROJEKT: „Burza brigád“ – nabídka inspirativních brigád pro mladé lidi v diecézi
- 5.1. PROJEKT: „Terra pagana“ – pilotní ustavení „misijní stanice“ na konkrétním území
- 5.2. PROJEKT: „Pastorační speciality“ – pilotní redefinice kategoriální pastorace
- 8.2. PROJEKT: „Kostelní věno“ – pilotní převod kostela se souvisejícími pozemky
- 10.1. PROJEKT: „Spravedlivá mzda“ – příprava nového modelu odměňování
- 10.2. PROJEKT: „Personální audit“ – hloubková reflexe a vyhodnocení personální situace